

№ 77 (2646) - son

Ishonch

2009-yil

D S Ch P I Sh Y D S Ch P I Sh Y D S Ch P I Sh Y D S Ch P I Sh Y D S Ch P I
20 30 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

Iyul

Ijtimoiy-iqtisodiy gazeta *

E-mail: mail@ishonch.uz

* Gazeta 1991-yil 21-martdan chiqqan boshlagan

Ўзбекистон Республикаси
Президентининг
ҚАРОРИ

**ДЕВОРБОП
МАТЕРИАЛЛАР ИШЛАБ
ЧИҚАРИШНИ
КЎПАЙТИРИШНИ
РАҚБАТЛАНТИРИШ ВА
СИФАТИНИ ЯХШИЛАШ
БОРАСИДАГИ
ҚЎШИМЧА ЧОРА-
ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА**

«Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили» Давлат дастурини бажариш юзасидан ҳамда янги корхоналар барпо этиш ва ишлаб турганларини модернизация қилиш, ишлаб чиқариш сарф-харажатлари камайишини ҳамда тайёр маҳсулот нархининг арзонлашувини таъминлайдиган замонавий энергия тежайдиган технологияларни татбиқ қилиш ҳисобига сифатли деворбоп қурилиш материаллари ишлаб чиқариш ҳажмларини кўпайтириш ва шу асосда ички бозорни шундай материаллар билан тўлдириш, уй-жойлар, айниқса, қишлоқ жойларда иморат қураётган аҳолининг ортиб бораётган талаб-эҳтиёжини янада тўлиқроқ қондириш мақсадида:

1. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт вазирлиги, Молия вазирлиги, «Ўзқурилишматериаллари» акциядорлик компанияси томонидан манфаатдор идоралар ва корхоналар билан биргаликда ишлаб чиқилган 2009-2011 йилларда пишган ғишт ишлаб чиқарувчи янги замонавий қувватларни яратиш Дастури иловага мувофиқ маъқуллансин.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси икки ҳафта муддатда ушбу тасдиқланган Дастурни амалга ошириш бўйича комплекс ташкилий-техникавий тадбирларни тасдиқласин, бу тадбирлар:

замонавий энергия тежайдиган технологиялар билан жиҳозланган, шу жумладан мини-технологиялар қўлланиладиган деворбоп материаллар ишлаб чиқариш бўйича янги қувватлар белгиланган муддатларда фойдаланишга топширилишини;

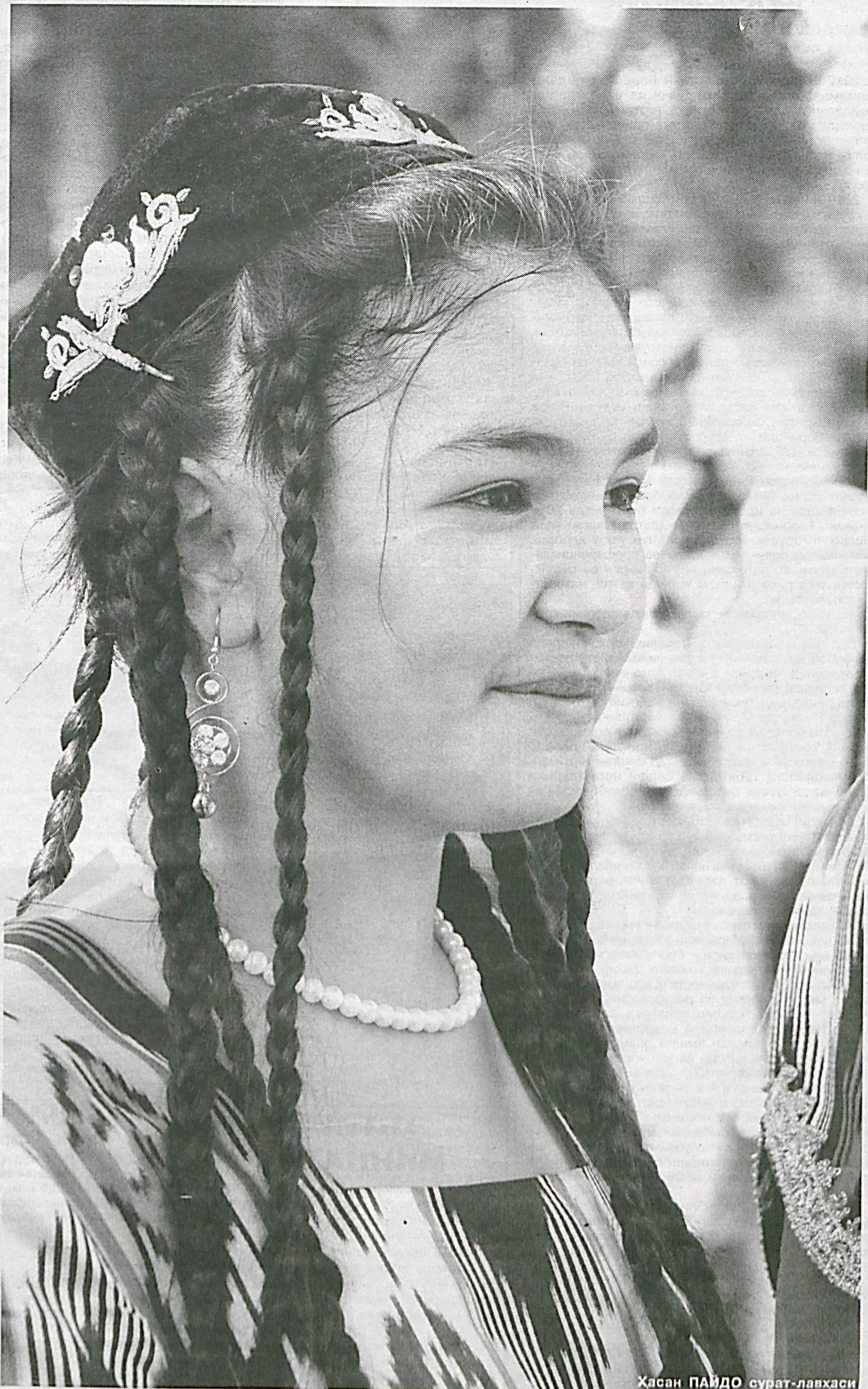
2010 йилнинг 1 январига қадар муддатда пишган ғишт ишлаб чиқарувчи амалдаги корхоналар модернизация қилиниб, но-стандарт, тежамсиз печларнинг махсус энергия ва ресурсларни тежайдиган технологияларга алмаштирилишини;

деворбоп материалларнинг муқобил турларини қўлланиш, шу жумладан йиғма, композицион ва кичик блокли конструкциялардан фойдаланиш асосида объектлар қурилишининг янги замонавий индустриал технологиялари кенг жорий этилишини таъминлайди.

2. Шундай тартиб ўрнатилсинки, унга мувофиқ:

2009 йилнинг 1 июлидан бошлаб 2012 йилнинг 1 январига қадар бўлган даврда махсус печлар (айланма, туннелсимон ва бошқалар)дан фойдаланган ҳолда замонавий энергия тежайдиган технологиялар асосида пишган ғишт ишлаб чиқарувчи корхоналар барча турдаги солиқлар, давлат мақсадли жамғармаларига ва Мақтаб таълими жамғармасига мажбурий ажратмалар тўлашдан озод қилинади (ягона ижтимоий тўлов бундан мустасно);

(Давоми 2-бетда)

Ҳасан ПАЙДО сурат-лавҳаси

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қ А Р О Р И

ДЕВОРБОП МАТЕРИАЛЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИ КЎПАЙТИРИШНИ РАЎБАТЛАНТИРИШ ВА СИФАТИНИ ЯХШИЛАШ БОРАСИДАГИ ҚЎШИМЧА ЧОРА-ТАДБИРЛАР ТЎҒРИСИДА

(Боши 1-бетда)

2012 йилнинг 1 январидан бошлаб фойдали қазилмаларни қазиб чиқарувчи ва ер бағридан фойдаланганлик учун солиққа тортилувчи микро-фирмалар ва кичик корхоналарга пишган гишт ишлаб чиқарганда ер бағридан фойдаланганлик учун солиқ тўлаш бўйича мажбуриятларни сақлаб қолган ҳолда ягона солиқ тўловини тўлашга ўтиш ҳуқуқи берилади;

2010 йилнинг 1 январидан бошлаб ностандарт, тежамсиз печларни махсус энергия тежайдиган технологияларга алмаштирамаган, шунингдек, белгиланган солиштирма сарф нормаларидан ортиқча ҳажмда табиий газдан фойдаланаётган пишган гишт ишлаб чиқарувчи корхоналарга табиий газ амалдаги ул-гуржи нархда берилади;

Ўзбекистон Республикаси Давлат геология кўмитаси томонидан 2012 йилнинг 1 январига қадар муддатда энергия тежайдиган технологияларни татбиқ қилган пишган гишт ишлаб чиқарувчи корхоналарга соддаштирилган тартиб асосида хомашё базасини яратиш ва кенгайтириш, гиштбоп хомашёни тажриба-саноат ва саноат қўламада қазиб олиш мақсадида геологик жиҳатдан ўрганиш учун ер бағри участкаларидан фойдаланиш ҳуқуқини олишга лицензия берилади, бунда тегишли ер бағри участкаларидан фойдаланишнинг аниқ шартлари белгилаб қўйилади.

3. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги Давлат солиқ кўмитаси ҳамда бошқа манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда 2009 йилнинг 1 июлигача бўлган муддатда пишган гишт ишлаб чиқарувчи корхоналар учун ушбу қарорда белгиланган солиқ имтиёзлари ва преференцияларини қўлланиш тартибини ишлаб чиқсин ва тасдиқласин, унга риоя этилиши устидан қаттиқ назоратни таъминласин.

4. «Ўзқурилишматериаллари» акциядорлик компанияси:

бир ой муддатда машинасозлик корхоналарида деворбоп материаллар ва уларнинг эҳтиёт қисмларини ишлаб чиқариш бўйича замонавий технологик линиялар ва ускуналар тайёрлашни маҳаллийлаштиришга оид тақлифларни Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасига киритсин;

«Ўздавнефтегазинспекция» ва «Ўзтрансгаз» акциядорлик компанияси билан биргаликда 2009 йилнинг 1 августига қадар муддатда пишган гишт ишлаб чиқаришга табиий газ сарфи нормаларини ҳисоб-китоб қилиш методикасини ишлаб чиқсин ва белгиланган тартибда тасдиқласин;

икки ой муддатда Ўзбекистон Республикаси «Давархитектурилиш» кўмитаси ҳамда лойиҳа институтлари билан биргаликда энергия ва ресурсларни тежайдиган технологиялар қўлланиладиган турли қувватдаги гишт заводларининг бир хилдаги намунавий лойиҳаларини ишлаб чиқсин ва белгиланган тартибда тасдиқласин.

5. Ёқилғи-энергетика ресурсларини тежаш бўйича комиссия (Ш.М.Мирзиёев) «Ўзқурилишматериаллари» АК, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари билан биргаликда ностандарт, тежамсиз печларни махсус энергия ва ресурсларни тежайдиган ишлаб чиқариш технологияларига алмаштирган ҳолда гишт корхоналарини модернизация қилишга оид чора-тадбирлар амалга оширилиши мониторингини ташкил қилсин ва ҳар чоракда Вазирлар Маҳкамасига материалларни тақдим этиб турсин.

6. Тижорат банкларида пишган гишт ишлаб чиқарувчи корхоналарга ностандарт, тежамсиз печларни махсус энергия тежайдиган технологияларга алмаштирган ҳолда модернизацияни амалга ошириш учун Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг қайта молиялаштириш ставкасидан ошмайдиган ставка бўйича имтиёзли кредитлар ажратиш тавсия қилинсин.

7. Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги манфаатдор вазирликлар ва идоралар билан биргаликда бир ой муддатда қонун ҳужжатларига ушбу қарордан келиб чиқадиган ўзгариш ва қўшимчалар тўғрисида тақлифлар киритсин.

8. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Ш.М.Мирзиёев зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти

И.КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2009 йил 19 июн

Кадрлар тайёрлаш миллий дастури амалда

Хунар ўрганган ўз ўрнини топади

Касбий фаолият инсоннинг келажаги ва турмуш тарзини белгилаб беради. Ёшларни хунарга йўналтириш, касбий кўникма ва малакаларини шакллантириш ҳамиша долзарб вазифа бўлиб келганлиги ҳам шундан. Қашқадарёда 105 та коллеж, 7 та академик лицей бўлиб, жорий йилда уларда 29369 нафар ўғил-қиз таҳсилни тугатапти. Ҳар йили битирувчиларимиз учун 18-20 мингта янги иш ўрни яратилиб, ёш мутахассисларнинг бандлиги таъминланмоқда. Ўқув муассасаларида ёшларга 114 йўналиш бўйича таълим берилаяпти. Ўқув-тарбия ишлари юксак савияда ташкил этилган муассасаларимизда қувончли натижаларга эришилмоқда.

Нишондаги маиший хизмат коллежини битирган юздан зиёд йигит-қиз туман иқтисодиётини юксалтиришга муносиб ҳисса қўшмоқда. Собик битирувчи Арчагул Худойбердиева «Микрокредитбанк»дан 1.315.000 сўмлик кредит олиб, ўндан ортиқ ёшга хунар ўргатаётган бўлса, Валентин Белобричинский туман газ таъминоти идораси, Сардор Раҳимов «Қарширадиатор» қўшма корхонаси, Феруз Ўринов пахта тозалаш акциядорлик жамиятининг илгор ишчиси ҳисобланади.

Бу йил мактабларнинг 9-синфини тугатган 59757 нафар ўқувчи лицей ва коллежларга қабул қилинади. «Мутахассислик — сенинг келажагинг» мавзусида вилоят бўйича ўтказилган кўргазма илм даргоҳлари битирувчиларини таълимнинг кейинги босқичига жалб этишда муҳим аҳамият касб этди.

Қарши тиббиёт, педагогика, Шаҳрисабз маиший хизмат, педагогика, Деҳқонobod агросаноат, Ғузор молия-иқтисодиёт, Муборак саноат ва Маймақ хизмат кўрсатиш коллежларини битирган юзлаб ёшлар ҳаётда ўз йўллари топиб кетишди.

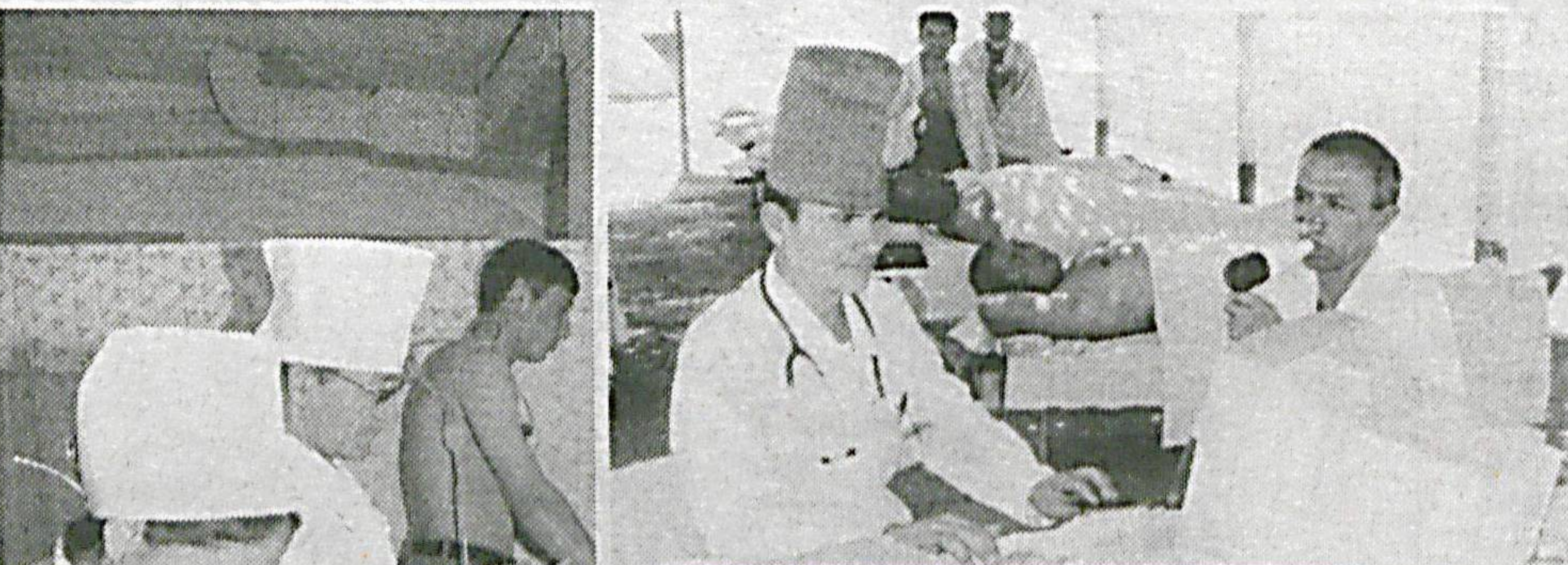
Ўзбекистоннинг «Таълим тўғрисида»ги қонуни, Кадрлар тайёрлаш миллий дастури, Президентимиз ва ҳукуматимизнинг фармон ва қарорларида меҳнат бозори конъюктурасидаги

ўзгаришлар ҳисобга олинганлиги коллежларнинг ихтисослашувини таъминлайдиган тизимни шакллантириш имкониятини яратди.

Прокуратура органлари, ҳокимликлар ва бандликка кўмаклашувчи марказлар билан ҳамкорликда меҳнат ярмаркалари ташкил этилиши натижасида юзлаб навқирон мутахассислар ишга жойлаштирилди. Вилоят ҳокимлиги ташаббуси билан банк муассасалари томонидан 45.000.000 сўмлик имтиёзли кредит ажратилганлиги ёшларимизнинг тадбиркорлик фаолиятини йўлга қўйишда кўл келди. Бошқарма маъмурияти ва касба уюшмаларининг қўллаб-қувватлаши туфайли лицей ҳамда коллежларда тадбиркорлик билан шуғулланиш учун кенг йўл очилди. Айни пайтда ўқувчиларимиз қуёнчилик, асаларичилик, паррандачилик, иссиқхоналарда сабзавот, цитрус мевалари етиштириш билан бирга гилам тўқиш, тикувчилик, зардўзлик, дўппидўзлик каби қадимий касбларни ҳам эгалламоқдалар.

Касб камолга элтади. Хунарли киши асло хор бўлмайди. Шу боис ҳар томонлама қобилиятли, замонавий касбкорларни эгаллаган иқтидорли ёшларни тарбиялаш шарафли бурчимиздир.

ШУҲРАТ ТУРДИЕВ,
Қашқадарё вилояти ўрта махсус касб-хунар таълими бирлашган касба уюшма кўмитаси раиси

ШИФО МАСКАНИ

Семашка номидаги илмий тадқиқот институтининг Термиз филиали Каттақум массивидаги Учқизил кўли бўйида жойлашган. Бу ерда кардиология, геронтология, ревматология, пульмонология ва терапия бўлимлари мавжуд.

Санаторийда асосан беморларни табиий қум, минерал ванналар, қуёш нури ва Учқизил кўлининг сувида чўмилиш йўли билан муолажалар олиб борилади. Бу ерда йилига 3000 дан 5000 нафаргача бемор шифо топтоқда.

Суратларда: врач Элмурод Нуров беморларни қум ванналаридан кейин врач кўригидан ўтказмоқда; ҳамшира Гулжаҳон Қурбонова ва олий тоифали кардиолог Бекназар Дўстматов беморларни янги ўрнатилган велоэргометрия аппаратида текширмоқда.

Искандар ХЎЖАЕВ (ЎЗА) олган суратлар

ЭЪТИБОР УЧУН МИННАТДОРМИЗ!

Вилоят ҳокимлиги, «Нуроний» жамғармаси вилоят бўлими, вилоят касба уюшмалари бирлашмаси кенгаши ташкилотчилигида уруш ва меҳнат фахрийларидан 100 нафар киши бепул йўлланма билан таъминланиб, «Бўстон» сиаҳатгоҳида соғлиқларини мустаҳкамлаб қайтдилар.

Сиаҳатгоҳ шифокору ҳамшираларнинг биз қарияларга кўрсатган хизматлари, даволаш бўлимидаги эътибордан ниҳоятда мамнунмиз. Бундай эҳтиром ва эътибор учун чуқур миннатдорчилик билдирамыз.

Х.САЛИМОВ,
«Нуроний» жамғармаси Сирдарё вилоят бўлими раиси муовини, сиаҳатгоҳда дам олган фахрийлар гуруҳининг раҳбари

Самарқанд томонларда

ЮНЕСКО таркибига кирди

Иштихон туманидаги 1-умумтаълим мактаби ЮНЕСКО таркибига кирувчи мактаблар сафига қўшилди.

Шу чокчақа мамлакатимизда 27 та мактаб, 6 та касб-хунар коллежи ҳамда академик лицей ана шундай мақомга эга эди.

Кўргазмалар ташкил этилди

Самарқанддаги бир қатор муассасалар ҳамда касба уюшма ташкилотлари тасаруфидидаги маданият ва маърифат муассасаларида Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йилига бағишланган кўргазмалар ташкил этилди.

Унда 11 та маданият маскани, 19 та кутубхона, «Маънавият ва маърифат» хоналарида қишлоқ ҳаёти турмуш тарзини ифодаловчи ҳамда жамоатчи вакиллар кўмагида қишлоқ ҳаётини акс эттирган плакатлар тайёрланди.

Маслаҳат телефонлари

Самарқанд вилоят касба уюшмалари ташкилотлари бирлашмаси кенгаши ташаббуси билан жойларда ҳуқуқий маслаҳат телефонлари ташкил этилди.

Бу шахсий ёрдамчи, деҳқон ва фермер хўжаликлари ҳамда кичик бизнес субъектларига қўл келаяпти. Ўтган қисқа давр мобайнида юздан зиёд кишига тегишли тавсия ва ҳуқуқий маслаҳатлар берилди.

Гўзаллик кўнгилни юксалтиради

Самарқанд вилоят касба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгаши, «Маҳалла» ва «Нуроний» жамғармалари ҳамкорликда «Энг намунали маҳалла», «Энг намунали кўча», «Энг намунали қишлоқ», «Энг намунали хонадон» мавзусида кўрик-танлов ташкил этди. Ҳар чоракда ораста, кўркам, обод, дея тан олинган гўшалар рағбатлантириб борилаяпти.

Нурилла ШАМСИЕВ,
«Ishonch» мухбири

●Қўшхабар

СИФАТИ ЮҚОРИ — БАҲОСИ АРЗОН

Учқудуқ туманидаги «Бехруз» хусусий фирмасида черепица ва канёк ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Бунинг учун 18,5 млн. сўмлик мосламаларни тўла қувват билан ишга туширишга эришилди. Бир кунда 450-500 дона маҳсулот тайёрланмоқда.

Шунингдек, 10 нафар ёш доимий иш билан таъминланди.

МЕҲНАТ ЯРМАРКАСИ

Туман Бандликка кўмаклашувчи марказ ва прокуратура ҳамкорликда «Меҳнат ярмаркаси» ўтказди. Унда 14 та корхона, ташкилот ва кичик тадбиркорлик субъектлари 231 та бўш ўрни учун ишчи-ходимларни саралаб олиш имконига эга бўлди.

Мансур АЛОВУДДИНОВ,
«Ishonch» мухбири

УЛКАН таассуротлар билан...

Айни пайтда Тошкент вилоятидаги 11 та соғломлаштириш оромгоҳида 1-навбатда 3260 бола дам олаяпти. Уларнинг 800 нафари Хоразм вилояти фарзандларидир. Шунингдек, мактаблар қошидаги 95 та кундузги соғломлаштириш оромгоҳига 7715 бола жалб қилинган. Улардан 2300 нафари 1-навбатда дам олиб кетди, 4565 нафари 1-навбатда, 850 нафари 2-навбатда дам олаяпти.

Кеча Тошкент вилоятидаги «Бойчечак» ва «Сумча» оромгоҳида ҳордиқ чиқарган хоразмлик бир гуруҳ болаларни кузатиш маросими бўлиб ўтди. Унда иштирок этган Тошкент вилояти касаба уюшма ташкилотлари бирлашмаси кенгаши мутасаддилари юртига қайтаётган 600 болага ЎзКУФК рамзи туширилган футболка ҳамда ҳар икки оромгоҳга бир жуфтдан стол тенниси жамланмаси тақдим этилди.

— Болаларнинг мазмунли ҳордиқ чиқариши ва энг муҳими, бир олам таассурот билан уйга қайтаётганининг ўзи биз учун катта бахт, — дейди Тошкент вилоят касаба уюшмаси ташкилотлари бирлашмаси кенгаши раиси Муҳайё Тўлаганова. — Бунинг учун вилоятимиздаги оромгоҳларда имкон қадар шароит яратиб беришга ҳаракат қилдик. Ҳомийларимизнинг беминнат кўмаги билан бу ишларни аъло даражада бажараямиз. Келажагимиз ворисларининг камолотида ёзги ҳордиқнинг алоҳида ўрни бор. Бу ерда ташкил этилаётган маданий-маърифий тадбирлар болаларнинг миллий қадриятларимизга ҳурмат, ватанпарварлик руҳида вояга етишига хизмат қилади.

— Оромгоҳнинг ўзига хос табиати, яратилган шароитдан жуда мамнунмиз. Маза қилиб дам олдик, дўстлар орттирдик, — дейди 20-Меҳрибонлик уйи ўқувчиси Бекжонова Юлдуз. — У ерда ўтказилган турли тадбир ва ўйин-

лар ҳеч эсимдан чиқмайди.

— Мамлакатимизнинг турли ҳудудларида истиқомат қилаётган тендошларим билан дўстлашдим. Уйга қайтсам, албатта, улар билан хат ёзишиб тураман, интернет орқали хабарлашамиз, — дейди Жумабоев Оғабек (Богот туманидан, ўқувчи). — Бу ердаги ажойиб таассуротларимни ўртоқларимга, ота-онамга гапириб бераман.

— Дарҳақиқат, болалар маза қилишди. Уларга кўрсатилаётган бундай ғамхўрлик келажакда самарасини беради, — дейди Оллоберганова Муҳаббат (Богот туманидан, тарбиячи). — Аслида, болаларга кўрсатилаётган эътибор истиқлолимиз берган улуг неъмат. Бунинг қадрига етишимиз лозим.

Шу тариқа, 15 кун ҳордиқ чиқарган хоразмлик болалар улкан таассуротлар билан уйларида қайтишди. Бу уларнинг кейинги фаолиятида яққол акс этиши турган гап.

Акмал ТОШЕВ,
«Ishonch» мухбири

Режалар ҳордиқ

Ёз мавсуми ҳамиша интиқ кутилади. Ифорга тўлган боғлар табиатнинг мўъжизаси ўлароқ ёшлар ихтиёрига ўтиб янада чирой очади. Ёзнинг завқи ҳам балки шундадир.

Самарқанд шаҳар халқ таълими бўлимига қарашли санаторий типидagi «Алпомиш» соғломлаштириш оромгоҳида ўтган мавсумда 480 нафар бола мириқиб ҳордиқ чиқарганди. Амалдаги йилда ҳам шунча болани дам олдириш режалаштирилган.

Мавсумнинг илк дақиқалариданоқ болалар табиат қўйни, соя-салқин гўшага меҳмон бўлишяпти. Ўқувчиларнинг таътилни марокли ўтказишлари учун барча шарт-шароит яратиб берилди. Савдо-харид

корхоналари болажонларни сут, сут маҳсулотлари, шакар ва мева-чевалар, сервитамин полиз маҳсулотлари, зираворлар билан таъминлаб келаяпти.

Ўқувчиларнинг мазмунли дам олишлари учун турли хил тадбирлар режаси мавжуд бўлиб, унга кўра қизиқарли беллашулар уюштирилмоқда. Жумладан, «Ким эпчилу, ким чаққон», «Кувноқ стартлар», футбол, волейбол, шахмат-шашка мусобақалари, «Эртақлар оламига саёҳат», «Оромгоҳ гўзали», «Ўзбе-

кстон бўйлаб саёҳат» кўрик-танловлари, «Ўзбекистон ватаним маним» мавзудаги иншо, «Олам болалар нигоҳида» мавзудаги кўрик-танловлар ўтказилди.

Оромгоҳимиз компютер ҳамда янги адабиётлар билан таъминланган. Ҳафтада икки мартаба «Семурғ» кино, видео ташкилоти томонидан бадий филмлар намойиш этиляпти. Зилол сув, режалар ҳордиқ болажонлар кучига куч қўшмоқда.

Давлат ХОДЖАЕВ,
Самарқанд шаҳар таълим ва фан ходимлари бирлашган касаба уюшма кенгаши раиси

Соғлом авлод — юрт келажаги

Наманган вилоятининг сўлим ва хушманзара гўшаларидан бири Нанай қишлоғидаги «Ёш алоқачи» болалар оромгоҳи 160 нафар болани бағрига олди.

Бу ерда 30 нафардан зиёд малакали ходимлар болаларнинг мириқиб дам олишларини таъминлаш мақсадида турли тадбирларни ўтказишяпти. Ўқувчилар учун барча қулай шароитлар яратиб берилган. Қизиқарли тадбирлар, учрашулар, турли ўйинлар, мусиқали кечалар, спорт мусобақалари ҳеч кимни бефарқ қолдираётгани йўқ. Шунингдек, муқаддас зиёратгоҳ ва қадамжоларга саёҳатлар ташкил этиляпти.

Бу масканда Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йилида 400 нафардан зиёд фарзандларимизнинг кўнгилли дам олишлари режалаштирилган.

Муҳаммаджон МАҲМУДОВ,
меҳнат фахрийси
Марғилон шаҳри

Қашқадарё вилоят кўғирчоқ театри ижодкорлари Яккабоғ, Шаҳрисабз ва Китоб туманларининг баҳаво гўшаларида жойлашган оромгоҳларда бўлиб, болажонлар учун ажойиб спектакл ҳамда концерт дастурларини намойиш этмоқдалар.

Ёш томошабинлар ҳузурда

«Шўртаннефтьгаз» унитар шўъба корхонасига қарашли «Шўртан қалдирғочлари» оромгоҳи ушбу кунни ҳар қачонгидан завқлироқ кечди. Ижодкорлар тақдим этган «Уч опа-сингил» спектакли ёш томошабинлар олқишига сазовор бўлди.

— Болалар янги асарни мириқиб томоша қилдилар, — дейди унитар шўъба корхонаси касаба уюшма кўмитаси раиси Акбар Маматқулов. — Дам олувчилар ижобий жамоа вакиллариининг ҳар бир ташрифни орзиқиб кутишади.

— Шўртангаз кимё мажмуаси, «Шўртаннефтьгаз» унитар шўъба корхонаси, «Қарши Узи филиали», «Қашқадарё нефтьгаз қурилиш акциядорлик жамияти» каби ташкилотлар билан шартнома тузиб, ёш томошабинларга ре-

пертуарларимиздаги энг яхши спектаклларимизни тақдим этаямиз, — дейди театр директори Тўрамурод Маллаев. — Агар чиқишларимиз болаларга манзур бўлса, бу биз учун энг катта муқофотдир.

Ижодий жамоанинг ўзбек халқ эртаклари асосида саҳналаштирилган «Мешполвон», «Қачалполвон», П.Панчев қаламига мансуб «Тўрт эгизак» асари, шунингдек, «Баджаҳл қуёнча» эртақ томошалари ва «Кўғирчоқлар куйлаганда» номли шоу концертлари дам олувчиларга кўтаринки кайфият бағишляпти.

Иzzат ХИКМАТОВ,
«Ishonch» мухбири

Ўзингизни ҳурмат қиласизми?..

Исм билан аташ Эҳтиёжи

БОШЛАНМА

Ровийларнинг ҳикоя қилишича, бир ҳукмдор одамларга бир қосадан сут олиб келиб сарой ҳовузига тўкишни буюрибди. Пишиқроқ бир киши кўпчилик тўққан сут ичида билинмай кетади деган мулоҳазада бир қоса сув олиб келиб, кўрсаки...
...ҳовуз тўла сув экан.

ОХИРИ ТОР КЕНГ СЎҚМОҚ

Агар «мен» тушунчаси бўлмаганида эди, бугун ҳам ўрмонларда архар қувиб юрган бўлармидик, ким билсин.

Худбинлик ҳар қанча салбий иллат саналмасин, у ўзликни англаш йўлидаги бир босқич саналади. Ўзини ҳаммадан устун қўйиш Мен чорраҳасидаги энг оммабоп йўл ҳисобланади.

Худбин одам «ҳамма менга хизмат қилиши, мен билан ҳисоблашиши шарт» деб ҳисоблайди, аммо ўзи биров билан ҳисоблашишни ҳаёлига ҳам келтирмайди. Бу сўқмоқ, албатта, босиб ўтиши лозим...

ЭСГА ТУШГАН ВОКЕА ёхуд бўлмаганга бўлишмаслик керак...

Лицейда шумшайиб юрадиган бир курсдошимиз бўларди. Доим ўзини бечораҳол кўрсатар, ҳамманинг унга раҳми келарди. Бир куни йиғламсираб ўтирган экан, сабабини сўрасам, уч кундан бери овқатланмаганини айтди. Раҳмим келиб, тушликка ҳамроҳ қилдим. Менинг бор пулимга иккаламизнинг ҳам қорнимиз тўйиб, кайфиятимиз кўтарилгач, секин сўрадим:

— Уйдагиларинг пул юбормайдими?

Бурнини тортди:

— Бир ойга деб беришган пулни хонадошларим билан бир ҳафтада еб бўлдик. Улар менга шерик бўлганди, пулларим тугагач, аҳмоқ деб роса устимдан кулишди. Энди ўзлари овқатланиб, менга беришмаяпти-да...

Жаҳлим чиқиб кетди. Адолатсизликнинг олдини олиш учун бир оғайним билан ётоқхонага бордим. Хонадошлари тушунган болалар экан, четга олиб чиқиб тезда тушунтирдик. Кейин ўзимизни Робин Гуддай ҳис қилиб, ортга қайтдик. Курсдошимиз биздан анча вақт миннатдор бўлиб юрди: хонадошлари ошналарига айтмасин деб унга ҳам овқат беришайтган экан шекилли, анча эт олиб қолди.

Аммо орадан бироз вақт ўтиб, жисмоний тарбия дарсида ҳаммамизнинг пулимиз йўқола бошлади. Бир куни ҳеч кимга билдирмай пойладим. Ишонасизми, ўғри ўша курсдошимиз экан. У билан ҳамюртчилигимиз учун индамаётганимни, лекин яна бир марта билиб қолсам, ўздан хафа бўлиши кераклигини тушунтирдим.

Ўша кунлар бир безори бола курсдош қизимизни ёқтириб қолганди. Унинг адресини уч-тўрт киши билардик, холос. Курсдош қиз илтимос қилгани учун манзилни ҳеч кимга айтмасдик. Бироқ яна ўша... бечораҳол дўстимиз «сотди»: курсдош қиз безори боладан кўчиб кўтулди.

Кейин... кўпчилик бўлиб курсдош ҳамюртга роса «тушунтирдик». Барибир фойдаси бўлмади. Чунки унинг «мен»и йўқ эди.

ҲАММАГА ТЕГИШЛИ ФОРМУЛА

...Ўзини ҳурмат қилиш туйғуси билан худбинликнинг ягона ўхшаш жиҳати иккиси ҳам «мен»га асосланади. Фарқи: худбинлик марказида ўзини ўзгалардан устун қўйиш турса, ўзини ҳурмат қилиш — ўзгаларни ҳам ўзига тенглаштириш дегани. Ўзини ҳурмат қилган одам ўзини ўзи назорат қила олади. У қонунни бузмайди, ўз қадриятини оёқости қилмайди, энг муҳими, ҳеч қачон Ўзига хиёнат қилмайди, Ўзининг олдида ўзи жавоб бера олади.

Рости, ўзлик ҳақида кўп ва ҳўп гапирилган, бугун ҳам айтилоқда. Аммо бир ҳақиқатни ҳар кун эслаб туришимиз шарт: ЎЗни англаш ўзимизни ҳурмат қилишдан бошланади.

Ўзини ҳурмат қилган одам ҳеч қачон изза бўлмайди, ноқулай вазиятга тушмайди, қўқилмайди...

АЛҚИССА...

Қачонки, бирлик байроғи кўтарилса... ўзини ҳурмат қилиш туйғуси шакллана-са... ЎЗ танилса... ҳар бир одамнинг тасаввур ва тафаккур марказида ҳамиша «мен»нинг қўлмишим халқимга ҳам тегишли-ку!» ёки «элимга дахлдор барча нимарса менга ҳам тааллуқли-ку!» деган қатъий фикр турса... миллат халқ сифатида шаклланади.

Танилмаган ўзлик — унутилишга, ўзини ҳурмат қилмаган одам — ҳўрланишга, ЎЗини билган инсон тўрға чиқишга... лойиқ. Зотан, барча нарсани ўз исми билан аташ керак!

Сийёш ҒОҒУРОВ

Ҳурмат қилиш(ма)гани, унга лойиқ(мас)лигига оид икки кутбни ўхшаш гапларни кўп эшитамиз. Руҳият кенгликларидан эрқаланиб ўрганган ОР эса эрқаланмаганидан музтар галаёнга тушади.

Киши билмас қитиқ бу ҳолнинг моҳияти сари етаклайверади, англашга уриниш бошланади.

Навбат кўтиб турган гурурланиш ёки камситилишни айланиб ўтайлик-да, меъёрий ҳолат нуқтаи назаридан фикр бешигини тебратиб кўрайлик. Биласиз, бир хил тебраниш, бир хил оҳанг чақалоқни ухлатади, кишига илиқ кайфият бахш этади. Яъни ўзини билган ҳар куйга йўрғаламайди. Аксинча, «яшаб қолиш керак», «ўзим биламан», «бошқа билан нима ишим бор» каби ЯШАШ моҳиятига соя соладиган иборалар ортида ётган «маёқ» ҳурматсизлини сари тортқилай бошлайди.

ҲУРМАТ ТОП(МА)ДИМ...

Оила, жамоа, жамиятда қай тарзда ҳурмат топиш ҳақида азалдан ҳаётий қарашлар асосига қурилган назариялар илгари сурилади. Аслида эса, барча ижобий характерга эга «қўлланмалар» мазмунан бир хил: аввало, ўзини ҳурмат қилиш, қолгани ўз-ўзидан изга тушиб кетади. Буни ҳу-у-у-у юнон афсоналаридан ўзимизнинг «Алпомиш»да, Маҳмуд Қошғарийнинг «Қутадғу билиг»идан тортиб, айни кун адабий жараёнидаги изланишларда яққол кўриш мумкин.

Ўткинчи ҳиссиётлар ва манманликка маҳлиё бўлиш, атрофидагиларга бефарқлик ва ҳоказо ҳолатлар куршовида қолган инсонга таълим ҳам,

тарбия ҳам акс таъсир этади. Ҳайрон бўлманг, нисбият дунёсида, шайтон макри кезиб юрган хил-қатда ижобийликка қаратилган гоё (агар ҳимояланмаса) салбийлик касб этиши тарихда кўп учраган. Шу боис ҳам ҳар қандай вазиятда ўзини тутта билиш, вазиятни тафаккур чиғирғига ташлаш, сабр қилиш донишмандликнинг айнан ўзидир.

Келинг, инсонга ўхшаб (аслида, бу гап жуда ўринсиз, аммо начора...) қадам ташлайлик. Босган қадамимизда, айтган сўзимизда, қилган ишимизда, мақсад-маслағимизда ажойиб замондошимиз — ИНСОН нафаси барқ уриб турсин. Шундагина бизга мерос ўзбекона бағрикенгликни келгуси авлодга ҳам эсон-омон етказиб бера оламиз.

Акмал ТОШ

Аллоҳ одамзодни азиз ва муқаррам қилиб яратган. Шунданми, инсон бу дунёда ҳамиша қадр топиб яшашни истайди. Қадр-қиммат тушунчаси ҳақида гап кетганда айрим кишилар «мен ўзимни ҳурмат қиламан: бошқаларни ҳурматсиз қилишларига ҳам йўл қўймайман» деган сўзларни рўқач қилишади. Ҳўш, ўзини ҳурмат қилишни қандай тушунмоқ лозим? Бу сўзларнинг маъноси қадр-қимматга нечоғлик алоқадор? Назаримда, қадр-қиммат анча кенг қамровли тушунча. Унинг замирида инсонни ардоқлаш, унга ҳурмат кўрсатиш ётибди. Инсон деган шарафли номни оқлай олганларгина бу эҳтиромга мушарраф бўлиб яшайди. Шу маънода «ўзликни ҳурмат қилиш» ўзликни англаш дегани эмас. Чунки ўзини англаган инсон бошқаларни ҳам англайди, бошқаларни ҳам ҳурмат қилади. Худбин ва шўхратпараст инсонларгина бир умр ҳурматга даъвогарлик кайфиятидан қутула олмайди.

Аллоҳ одамзодни азиз ва муқаррам қилиб яратган. Шунданми, инсон бу дунёда ҳамиша қадр топиб яшашни истайди. Қадр-қиммат тушунчаси ҳақида гап кетганда айрим кишилар «мен ўзимни ҳурмат қиламан: бошқаларни ҳурматсиз қилишларига ҳам йўл қўймайман» деган сўзларни рўқач қилишади. Ҳўш, ўзини ҳурмат қилишни қандай тушунмоқ лозим? Бу сўзларнинг маъноси қадр-қимматга нечоғлик алоқадор? Назаримда, қадр-қиммат анча кенг қамровли тушунча. Унинг замирида инсонни ардоқлаш, унга ҳурмат кўрсатиш ётибди. Инсон деган шарафли номни оқлай олганларгина бу эҳтиромга мушарраф бўлиб яшайди. Шу маънода «ўзликни ҳурмат қилиш» ўзликни англаш дегани эмас. Чунки ўзини англаган инсон бошқаларни ҳам англайди, бошқаларни ҳам ҳурмат қилади. Худбин ва шўхратпараст инсонларгина бир умр ҳурматга даъвогарлик кайфиятидан қутула олмайди.

Нима эксанг, шунини ўрасан!..

Онам ёшлигимизда «Ҳурмат қилсанг ҳурмат кўрасан, иззат қилсанг иззат кўрасан, болам» деган сўзларни кўп такрорлар эди. Бу гаплари билан аввало, бошқаларни ҳурмат қилишга даъват этгандек бўларди. Ул-гайгач, бу сўзларни кўп эслайдиган бўлдим.

Инсон бошқаларга ҳурмат кўрсатиш эвазигагина ҳурматга сазовор бўлади. Негадир кейинчалик «ўзимни ҳурмат қиламан» деган гап менга ёқинқирамай қолди. «Мен одамларни ҳурмат қиламан» дейиш қаёқда-ю, «ўзимни ҳурмат қиламан» дейиш қаёқда. Шу ўринда инсоннинг шаъни, обрўси хусусида ҳам тўхталиб ўтиш жоиз. Чунки ҳар бир инсон ўз шаъни ва обрўсига заррача путур етишини истамайди. Бу энди мутлақо бошқа масала. Бироқ бир-бирига чамбарчас боғлиқ тушунчалар. Чунки инсонларга чексиз ҳурмат ва меҳр кўзи билан қарайдиган кишининг шаъни ҳамиша баланд мартабада бўлади. Аслида, одамларни севиш, тушуниш, қувонч ва ташвишларига шерик бўлиш олижанобликнинг бир кўринишидир. Фақат ўзини севадиган одамни ҳамма севади, ҳурмат қилади десак, ёлгон бўлади.

Чунки ҳаётни кузатсак, умри давомида

ақалли бирор марта ўзини ҳурмат қилишни ўйлаб ҳам кўрмаган, халқ таъбири билан айтганда хокисор инсонлар борлигига гувоҳ бўламизки, улар, ҳатто ҳурматга лойиқ эканликларини ўйлаб ҳам қўришмагани бизни ҳайратга солади ва, табиийки, уларга нисбатан ҳурматимиз янада ошади. Хуллас, ҳурмат — ҳурматга ҳақиқий маънода сазоворликни ҳам талаб қилади.

Шундай экан, аввало, фазилатларимизни кўпайтирайлик, шунга интилайлик. Зеро, инсоннинг шаъни ва обрўси ҳамма нарсадан муҳим экан, уни инсоний фазилатларимиз эвазига омон сақлаб қолайлик.

Худбинлик ёки тарбиясизлиги туфайли кимдир сизга ҳурматсизлик қилган бўлса, демак, у ўзига ҳурматсизлик қилган бўлади. Бундай инсонларга баъзан кимдир ёлгон илтифот кўрсатар, бироқ ҳеч қачон чин маънода ҳурмат қилмайди. Бошқаларни тушуниш, маълум маънода ён бериб, ҳурмат қилиб яшаш одамга ҳаловат, хотиржамлик бахш этгандек бўлади. Шундай кезларда ҳақиқий маънода мамнунлиқни ҳис қилгандек бўласан киши.

Сайёра ШОДИЕВА,
«Ishonch» муҳбири

Профессионал журналист формуласи

Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети «Жаҳон журналистикаси назарияси, амалиёти ва тарихи» кафедраси mudiri, доцент Бойбўта Дўстқораев билан суҳбат

— Сиз айтгандай, журналистика бир мақсад йўлида яшаши,

инсоният учун хизмат қилгани яхши. Лекин инсоният ранг-барангликни яхши кўради. Муштарак мақсад турли кўринишлар, йўллар, воситалар ёрдамида амалга оширилса, бунинг нима ёмон томони бор? Бу журналистларнинг турли тоифаларга бўлиш ҳисобланмайди. Борди-ю ўзаро рақобатда фойда кетидан қуваркан, касб одобини унутиб, маданий йўлдан юриш ўрнига «кўча қонун»лари асосида иш тутишдан ҳазар қилинмаса, буни ҳеч нарса билан оқлаб бўлмайди. Хатто, сарик, кўк, яшил каби ранг-баранг сифатлар билан ҳам.

— Бугун, назаримда, журналистлардан кўра шунчаки «тахририят ходимлари» кўпроқдек... Профессионал журналист бўлишнинг формуласи борми?

— «Профессионал журналист бўлишнинг формуласи» деган иборангиз ажойиб чиқди. Менимча, ҳар қандай касбда ҳам яхши ном қозонишнинг битта формуласи бор: ўз касбининг устаси бўлиш, уни қадрлаш керак. Чинакам журналист бўлиш, энг аввало, шахсининг ўзига боғлиқ. Журналистиканинг асрлар давомида шаклланган хусусиятидан келиб чиққан ҳолда юқорида кўрсатилган хусусиятларга шуни қўшимча қилиш мумкин: қалам соҳиби шахсий манфаатидан кўра халқ, миллат манфатини устун қўя билиши лозим. Бу касб бироз бўлса-да, фидойиликни, жасоратни талаб қилади. Агар киши бунинг уddасидан чиқолса, уни ҳақиқий журналист дейиш мумкин.

— Устоз, юрагиди «Мен шу касбим воситасида эл-юртимга хизмат қиламан!» деган улуг мақсади бор ёш журналистларга қандай тилакларингиз бор?

— Агар ёш журналист чинданам эл-юрт, ватан равақига йўлида хизмат қилишни мақсад қилиб қўйган бўлса, шахсан мен унга «Тилагингизга етинг!» дейман. Шарофли фаолияти билан элнинг ишончини оқлаган устоз журналистларнинг ҳаёт йўли улар учун ибрат мактабидир.

Элмурод НИШОНОВ суҳбатлашди

— Домла, мени бир савол доим қизиқтириб келади. Биз кўпинча бирор ҳодисанинг тарихи ҳақида гапирсак, «Унинг ватани фалон жой, унга ўша ерда асос солинган» деймиз. Масалан, телевидение рус олимлари томонидан Тошкентда ихтиро қилинган, демак, «Унинг ватани — Ўзбекистон» дейишга асос бор. Интернетнинг ватани — Америка... Журналистика қачон, қаерда пайдо бўлган, унинг ватани қайси мамлакат?

— Журналистика, аниқроғи, матбуот деганда замонавий тушунчадаги матбуот билан унинг ўтмишдаги кўринишларини аралаштириб юбормаслик керак. Замонавий матбуотнинг юзага келиши 15-асрда Иоганн Гуттенберг томонидан босма машинанинг ихтиро қилиниши билан боғлиқ. Чунки босма машина кўплаб нусхада газета ёки бошқа нашрнинг чоп этилишига имкон яратган. Шунинг ҳам айтиш жоизки, замонавий тушунчадаги газетачилик бошқа омишларга ҳам боғлиқ бўлган. Жумладан, босма машина кашф этилган ҳамона газеталар чоп этилиб кетавермаган. Бунинг учун доимий муштарийлар, ҳозирги замон тили билан айтганда, матбуот бозори мавжуд бўлиши керак эди. Дарвоқе, 15-асрнинг иккинчи ярмида газеталар нашр этилган. Лекин улар даврий бўлмаган, ондасонда чиқарилган. Лейпцигга йилига икки марта ярмарка бўлса, шу пайтлардагина газеталар чиқарилган. Чунки газетани олувчилар миқдори, яъни муштарийлар етарли

бўлгани учун босма газета харажати қопланиб, муайян фойда ҳам келтирган. Почта хизмати юзага келгач, газеталар даврий ҳолатда чиқарила бошлаган. Дастлаб почта ҳафтада бир марта катта шаҳарлардан чекка жойларга жўнатилган. Почтанинг жўнатилишига мослаб дастлаб ҳафталик газеталар чиқарилган. Почта ҳар куни жўнатиладиган бўлгач, шунга мувофиқ кундалик газеталар юзага келган. Европада, аниқроғи, Страсбургда 1609 йилда чиқарилган ҳафталик газеталарнинг намуналари музейларда сақланиб қолган. Шу боис замонавий кўринишдаги матбуотнинг юзага келиши ана шу сана билан боғланади. Газеталар бажарадиган вазифаларнинг маълум бир қисми — ахборот тарқатиш вазифаси қадимдан Шарқда ҳам, Фарбда ҳам бўлган. Тахталарга, гангча, бошқа нарсаларга ёзилган ахборот Хитой, Япония каби Шарқ мамлакатларида, Фарбнинг Рим каби шаҳарларида эраизгача ҳам мавжуд бўлгани маълум. Лекин булар матбуотчиликнинг ибтидоий кўринишлари эди, холос. Ватанимиз ҳудудида жамоатчиликка ахборот қадимдан жарчилар воситасида етказилган. Масжидлар барпо қилинган, зарур ахборот, ҳукмдорларнинг фармонлари хатиблар, имомлар ёрдамида тарқатилган. Босма матбуот эса 1870 йили юзага келган. «Туркестанские ведомости» ва «Туркистон вилоятининг газети» ўлкада пайдо бўлган илк газеталар эди. 1906 йил 27 (14) июнда дунё юзини кўрган «Тараққий» эса илк миллий газетамиз ҳисобланади. Матбуотнинг ватани деб ҳозир аниқ бир мамлакатни айтиш қийин. Бунинг пайдо бўлиши, шаклланишига кўпгина мамлакатлар

фуқаролари ҳисса қўшган.

— АҚШнинг бир газетасида (аниқроғи, «Ист валле трибюн»да) 135 ҳодимнинг 26 нафари фақат сарлавҳа топиш ва таҳрир қилиш билан банд бўлар экан. Яқинда Россиянинг «Аргументы и факты» таҳририятида бўлиб қайтган курсдошимнинг айтишича, газетанда кимнинг сарлавҳаси (мақоласидан ташқари!) зўр чиқса, ўша ходимга қўшимча ҳақ тўланаркан. Сизни бугунги ўзбек матбуотида босилаётган мақолалар, қўйлаётган сарлавҳалар қониқтирадимми?

— Дастлаб матбуотимизда эълон қилинаётган мақолалар ҳақида. Улар, одатда, ижтимоий турмушдаги муайян эҳтиёж, талаб билан боғланган бўлади. Агар публицистнинг мақоласи ана шу эҳтиёжни аниқ ҳис этган ҳолда ёзилган бўлса, бу образли айтганда, нишонга аниқ уриш бўлади. Агар мақола ички ёки ташқи (хатто руҳий) мажбурият таъсирида ёзилган бўлса, унинг таъсири ҳам ўзига яраша. Яшириб нима, бугун матбуотимиздаги аксар мақолаларнинг сарлавҳасига, дастлабки абзацларига бир кўз югуртириб қўя қоласиз. «Ҳа, энди ёзиши керак бўлгани учун ёзибди-да!» деб қўясиз. Тўғри, қониқиб билан ўқилаётган мақолалар ҳам талайгина. Буни амалиётчи журналистларимизнинг ўзлари ҳам яхши билишади.

Энди сарлавҳалар ҳақида. Бир вақтлар ўзбек матбуотида ҳам (бадий адабиётда ҳам) бу масалага катта эътибор бериларди. Шундай сарлавҳалар топилганки, улар бугун мумтоз бўлиб қолди. Атоқли шоир Фағур Фуломнинг «Чайналавериб қирпит бўлган тўлорсок», Комил Алиевнинг «Сарик ит-

нинг вазифаси» фелетонларининг сарлавҳаси, Абдулла Қаҳҳорнинг «Майиз емаган хотин», «Кампирлар сим қокди» ҳикояларининг номла-ниши шундай хусусиятга эга. Ҳозир ҳам шу анъана давом эттирилса, яхши бўларди.

— Публицистикада жанрнинг аҳамияти қандай? «Қоришиқ» жанрлар ҳақида нима дейсиз? Масалан, бир журналистик асарда мақола, очерк, фелетонга хос жиҳатлар муҳассам бўлишининг ёмон томони борми?

— Жанр нима? Журналистикада аввал амалиёт, кейин назария деган тушунча бор. Дастлабки хабарни ёзган кишида назарий тушунча бўлмаган, албатта. У воқеани баён қилиш тартибига риоя қилиб, «Қаерда, қачон нима бўлди? Унда кимлар иштирок этди?» саволларига беихтиёр жавоб берган. Бора-бора хабар ёзилиши шу «қолип»га туширилган, бу эса хабарнинг назариясига айланган. Қоришиқ жанрда ёзилган материал яхши чиқса, унга бу ижобий хусусият бағишласа, бу усулни маъқуллайман. Утган асрдаёқ назариячилар жанрлар орасига «хитой девори» қўйиш ярамайдиган фикр-ни айтишган. Фақат бунда турли жанрларга хослик ўзаро сиғишадими-сиғишмайдими, шуни ҳисобга олиш керак. Айтилик, очерк ва фелетон жанрларига хос хусусиятлар ўзаро сиғишади деб бўлмайди. Негаки, улар бир-бирига зид усул ва воситалар ёрдамида ёзилади.

— Матбуот «тўртинчи ҳокимият» бўлиши керак деймиз-у, ҳамон ўзимиз битта «ички низо»мизни ҳал қилолмаймиз. Нимани назарда тутаятганимни сезган бўлсангиз керак... Бу жиддий матбуот, буниси сарик, кўча матбуоти деган ажратиш бор. Бу матбуот ходимларини икки тоифага, икки катта гуруҳга бўлиб қўйиш бўлмайди-ми? Умуман, журналистика бир мақсад йўлида яшаши керак эмасми?

ДИҚҚАТ, РАДИОДАН ЁЗАМИЗ...

Республика радиосининг «Ўзбекистон» каналда фаолият юритаётган Абдулла Айизов янги шеърларингиздан ўқиб берасиз, деб «Ижод завқи» эшиттиришига таклиф қилди. Суҳбатимиз асосан ижод завқи ҳақида бўлди. Уч-тўртта шеър ўқидим. Суҳбат тугагач, режиссёрлар хонасига ўтдик. Абдулла акага: «Менинг радиога қатнаб, иш ўргангилар, эшиттиришлар тайёрлагилар келаяпти, кимга учрашсам бўлади?», — дедим.

— Синглим, яхшиси сиз «Ёшлар» радиосига боринг. У ерда сизга ўхшаган ёшлар учун имконият кўпроқ.

Узун-қиска бўлиб «Ёшлар» радиосига кириб бордик. Бу ерда бизни Фахриддин ака деган хушмуомала инсон кутиб олди. У киши мени мўъжазгина бир хонага бошлаб кирди. Бу ерда кўхликка бир

аёл компьютерда ишлаб ўтирарди.

— Бу киши Зулфия опангиз бўлади.

Кейин менга юзланди:

— Бу киши эса Назирахон. Сизга шогирд тушмоқчи.

Зулфия опа ўзи тайёрлайдиган «Она юртим — ота маконим» эшиттиришининг тайёр сонини кўйиб берди ва йўл-йўлакка касбининг сирлари ҳақида ҳам тўхталиб ўтди:

— Журналист радиода ўз йўлини топиши учун нима қилиши керак, биласизми?

— Ҳозирча, йўқ.

— Аввало, радио эшитиш керак. Чунки ҳар кимнинг ўз йўналиши ва овози бор. Ҳаммадан ниманидир ўрганиш лозим. Журналист ҳар бир даргоҳга дадил кириб бориши, суҳбатдошини қизиқ саволлар билан «қитқил» олиши керак. Агар у зериқарли гапирга бошласа, сизни ҳеч ким эшитмайди, дея уни уйқудан уйғотиб

олиш керак. Чунки бу ер ўз номи билан «Ёшлар» канали.

«Она юртим — ота маконим»ни тинглар эканман, Зулфия опанинг гапларида жон борлигига амин бўлдим. Чунки у киши эшиттириши орқали барчанинг кўнглига йўл топа олган, бунинг устига сўз ва мусиқа уйғунлигига эришгани боис эшиттириши ҳам жонли чиққан эди.

— Энди сизни ажойиб бир машғулота олиб кираман, келажакда, албатта, фойдаси тегади, — деди Зулфия опа жилмайганча.

Зулфия опа бошчилигида «Режиссёрлар хонаси»га кириб борар эканман, ўртада стол атрофида йиғилиб ўтирган беш-олтита журналистлар кўзим тўтди.

Бу журналистларнинг нутқ маҳоратини ошириш мақсадида ўтказилаётган машғулотлардан бири бўлиб, республикамизнинг турли вилоятларидан келган ёшлар ҳафта давомида «Ёшлар» радиоканалининг

тажрибали режиссёри Рустам акадан сабоқ олишар экан.

Рустам ака барчани «мен — наволол, сен — наволол» дегизиб чиқар, айтолмаганларга эса танбех берарди:

— Сиз, Саломат, нега Хоразм шевасига тортиб кетаяпсиз? Ким айтади сизни журналист деб? Одам ўз овозини эшитиши керак. Сиз бўлсангиз...

«Ҳар бир журналист матн ўқиганида гапирётган нарсанинг суратини кўра олиши шарт. Масалан, пойтахт деганда кўз олдингизга Тошкент келсин. Ана шундай тингловчига ҳам сўзингиз яхши етиб боради. Мен ҳаммангизни бир ерга йиғиб ишлашимдан мақсад — бир-бирингизнинг хатоларингизни кўриб, тўғри хулоса чиқаринг димоқчиман».

Рустам аканинг мана шундай қимматли маслаҳатларидан баҳраманд қилганимни учун Зулфия опадан миннатдор бўлдим.

Назира БОЙМУРОВА

Сўраган эдингиз...

Мен Фаргона вилояти Ўзбекистон туманида жойлашган Марказий кутубхонада ишлайман. Меҳнат стажим 32 йил, олий маълумотлиман, 3 нафар фарзандим бор. Дастлаб (1977 йилдан) иш фаолиятимни қишлоқ кутубхонасида кутубхоначи, сўнгра кутубхона мудир, 1990 йилдан Марказий кутубхонада методист, библиограф ҳамда бош кутубхоначи вазифаларида ишладим. Кутубхона ходимларига Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 12 май 250-сонли қарорига асосан имтиёзли нафақа тайинлаш кўрсатиб ўтилган. Лекин ижтимоий таъминот бўлимидагилар ушбу имтиёзли пенсияга чиқиш ҳуқуқи сизда мавжуд эмас, сабаби стажингизда охириги бош кутубхоначи лавозими кўрсатилмаган дейишяпти. Шу тўғрими?

Муқаддасхон
ТУРСУНМАНОВА,
Яйпан шаҳри

Сиз айтган имтиёзли шартларда пенсияга чиқиш ҳуқуқини берувчи ишлаб чиқаришлар, муассасалар, ишлар, касблар, лавозимлар ва кўрсаткичларнинг рўйхатини тасдиқлаш тўғрисидаги Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорига кўра, талаб қилинадиган умумий ва махсус иш стаж бўлганда ёшидан қатъи назар, пенсияга чиқиш ҳуқуқини берувчи ишлаб чиқаришлар, муассасалар, ишлар, касблар ва лавозимларнинг 1-рўйхати;

талаб қилинадиган умумий ва махсус иш стаж бўлганда умумий белгиланган ёшдан 10 йил олдин пенсияга чиқиш ҳуқуқини берувчи ишлаб чиқаришлар, муассасалар, ишлар, касблар, лавозимлар ва кўрсаткичларнинг 2-рўйхати;

талаб қилинадиган умумий ва махсус иш стаж бўлганда умумий белгиланган ёшдан 5 йил олдин пенсияга чиқиш ҳуқуқини берувчи ишлаб чиқаришлар, муассасалар, ишлар, касблар, лавозимлар ва кўрсаткичларнинг 3-рўйхати тасдиқланган.

2-рўйхатнинг 1-қисми ва 3-рўйхатнинг 1-қисми иш ўрнини меҳнат шaroитлари бўйича аттестациядан ўтказишни ҳисобга олган ҳолда, Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги белгиланган тартибда татбиқ этилиши;

мулкчилик шакллари ва қайси идорага қарашлиликларида қатъи назар, корхоналарда имтиёзли пенсия таъминоти бўйича рўйхатларнинг тўғри қўлланилиши устидан назоратни Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги амалга ошириши белгиланган.

Ўзбекистон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлигига ёши бўйича имтиёзли шартларда пенсияга чиқиш ҳуқуқини берувчи ишлаб чиқаришлар, муассасалар, ишлар, касблар, лавозимлар ва кўрсаткичлар Рўйхатини татбиқ қилиш тартиби тўғрисида тушунтиришлар бериш, шунингдек, келишган ҳолда ушбу Рўйхатга қўшимчалар ва ўзгартиришлар киритиш ҳуқуқи берилган.

Шунга мувофиқ, ижтимоий таъминот қончилигига қўшимчалар киритилди. Биз бошқа саволларга жавоблар бўйича ушбу юзасидан фикр юритганмиз. Кўриб турибсиз, сиз норози бўлган ташкилотнинг юқори поғоналари зиммасига катта вазифалар юклатилган. Бу борада тушунмовчилик юзага келса уларга мурожаат қилишни тавсия қилардик.

2008 йил ноябр ойида 50 ёшга кирдим. 1978 йил август ойидан Қорақўл туман марказий касалхонасида, 1982 йил августдан эса "Қораун" қишлоқ касалхонасида, 1998 йилдан "Қораун" қишлоқ амбулаториясида ҳамшира бўлиб ишладим. Умумий стажимга 30 йил тўлди. Нафақага чиқиш учун ҳужжатларимни Қорақўл туман ижтимоий таъминот бўлимига топширганимда, улар туман марказида ишлаган давримни ва 2004 йилдан кейинги 0.75 ставка билан ишлаган давримни ҳисобга кўшмасдан нафақага чиқаришни рад этишди. Шу тўғрими?

Лати́фа КАРИМОВА,
Бухоро вилояти, Қорақўл тумани

Умумий белгиланган ёшни 5 йилга қисқартирилган ҳолда

имтиёзли пенсия олиш ҳуқуқи шифокорлар ва бошқа тиббий ходимлар — махсус иш стаж қишлоқ жойда камида 25 йил ва шаҳарларда камида 30 йил бўлган тақдирда (3-сонли рўйхат, VIII қисм) берилади. Бу рўйхатга, лавозимидан қатъи назар, тиббиёт ҳамширалари ҳам кирилади.

Имтиёзли шартларда пенсия тайинлашда, башарти, ҳисобга ўтадиган ишлар айна шундай ёки анча имтиёзли шартларда пенсия олиш ҳуқуқини берган тақдирда, 1, 2 ва 3-сонли рўйхатларда назарда тутилган иш давлари ўзаро ҳисобга олинадилар.

Меҳнат дафтарчаси иш стажини тасдиқловчи асосий ҳужжат ҳисобланади. Меҳнат дафтарчаси ёки унда тегишли ёзувлар бўлмаган тақдирда иш стажини тасдиқлаш тартиби Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.

Пенсия тайинлаш тўғрисидаги қарор устидан шикоят туман (шаҳар) судига берилиши мумкин.

Менинг эрим ҳарбий хизматда касалликка чалинган, ҳозирда иккинчи гуруҳ ногирони. У уруш ногиронларига тенглаштирилган шахслар тоифасига кириши мумкинми?

Д.РАҲИМОВА,
Тошкент вилояти,
Янгийўл тумани

Фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд қилиш бўлимларида никоҳ ва туғилиш гувоҳномаларини олиш тартиби қандай? Қандай ҳужжатлар талаб қилинади? Бу ҳужжатлар учун қанча миқдорда ва қаерга ҳақ тўланади?

Нияз ЖҲРАЕВ,
Китоб тумани

Фуқаролик ҳолати далолатномаларини қайд этиш қоидаларига кўра, Оила кодексининг 14-ва 15-моддаларига мувофиқ, никоҳланувчиларнинг ўзаро розиликлари ва уларнинг никоҳ ёшига етганликлари никоҳ тузишнинг асосий

шартлари ҳисобланади.

Никоҳ никоҳ тузишни хоҳловчи шахслар бу тўғрисида улардан бирининг яшаш жойидаги ФХДЭ органига белгиланган шаклдаги ариза билан мурожаат этган кундан бир ой ўтгач қайд этилади. ФХДЭ органилари томонидан никоҳланувчи шахсларнинг никоҳини қайд этиш тўғрисидаги аризасини қабул қилишда белгиланган тартибда тиббий кўрикдан ўтиш учун йўлланма берилади.

ФХДЭ органи мудирини уэрли сабаблар бўлганда, аризачиларнинг илтимосларига кўра бир ойлик муддатни қисқартириши мумкин.

Никоҳни қайд этганлик учун белгиланган тартибда давлат божи ундирилади.

Боланинг туғилишини қайд этиш мажбурий бўлиб, бола туғилган жойдаги ёки ота-онасидан бирининг доимий яшаш жойидаги ФХДЭ органида амалга оширилиши лозим. Туғилганлик ҳақидаги ариза бола туғилган кундан бошлаб бир ой муддат ичида берилиши зарур.

Бола туғилганлиги тўғрисидаги ариза ота-онаси ёки улардан бири, алоҳида ҳолларда эса қариндошлари, қўшнилари, тиббиёт муассасалари маъмурияти, ички ишлар ёки васийлик ва ҳомийлик органилари томонидан берилиши мумкин.

Белгиланган муддатнинг ўтиб кетганлиги туғилганликнинг қайд этилишига тўсқинлик қила олмайди.

Туғилганликни қайд этиш учун: тиббиёт муассасасининг бола туғилганлиги тўғрисидаги тиббий маълумотномаси, ота-оналарининг паспортлари ёки уларнинг ўрнини босувчи ҳужжатлар, никоҳ тузилганлиги тўғрисидаги гербли гувоҳнома ёки оталикни белгилаш ҳақидаги ариза тақдим этилади.

Туғилганлик ҳақида далолатнома ёзуви қайд этилгач, ариза берувчига туғилганлик ҳақида гувоҳнома ҳамда суғурта кассасига топшириш учун маълумотнома берилади.

Давлат божи ва герб йиғимлари ФХДЭ органининг тегишли банкдаги ҳисоб рақамига касса орқали тўланади.

Ҳарбийларни тиббий кўрикдан ўтказиш жараёнида ташхис қўйилган тақдирда ҳарбий тиббий комиссия касаллики (жароҳати) ҳарбий хизматни ўташ билан сабабий боғланишни аниқлайди. Шу комиссия қарори (Ҳарбий қисм командирининг маълумотномаси), хизмат ёки тиббий характеристикалар, ҳисоб-китобидан кўчирмалар, маъмурий ёки жиноий иш терговлари, касаллик тарихи ва шу каби ҳужжатлар билан тасдиқланади. Шундай ҳужжатлар бўлса, уни уруш ногиронларига тенглаштирилган шахслар тоифасига киритиш мумкин. Гувоҳларнинг кўрсатувлари асос бўлмайди.

Ҳуқуқ ва халқаро ҳаёт бўлими

Мудҳиш жиноят

ОДАМ САВДОСИ

Охириги тўрт ярим йилда мамлакатимизда ҳам 3000 дан ортиқ шахс мазкур жиноятдан жабрланган. Уларнинг 2361 нафарини эркаклар, 878 нафарини аёллар, 138 нафарини болалар ташкил этади. Ички ишлар вазирлигининг расмий маълумотида

қараганда Ўзбекистонда 2008 йилнинг ўзида 2941 киши одам савдосидан жабрланган, улардан 2617 таси эркак, 324 таси аёл бўлган. Бироқ бу рақамлар ҳақиқий аҳволни акс эттирмайди. Фуқароларимиз фоҳиша сифатида асосан БАА, Қозоғистон, Россия, Таиланд, Туркия, Ҳиндистон, Исроил, Малайзия, Жанубий Корея, Япония ва Коста-Рикага, мажбурий меҳнат учун эса Қозоғистон ва Россияга олиб чиқиб кетилмоқда.

Бундай ҳолатларнинг олдини олиш мақсадида ҳукуматимиз томонидан қатор ишлар амалга оширилмоқда. Жумладан, «Одам савдосига қарши курашиш тўғрисида»ги қонун

Халқаро экспертларнинг фикрига кўра, ҳар йили дунё бўйича 600 мингдан 800 минггача аёл ва бола одам савдоси қурбонига айланмоқда. Ундан жабрланганларнинг умумий сони йилига дунё бўйича 2 млн. 700 минг кишини ташкил этиб, бу савдодан тушадиган йиллик даромад 7 млрд. АҚШ долларига тенг экан.

КЕЧИРИЛМАС ИЛЛАТ

(2008 йил 17 апрел), Президентимизнинг «Одам савдосига қарши курашиш самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори (2008 йил 8 июл) асосида ушбу турдаги жиноятларга қарши курашишни самарали ташкил этиш мақсадида 2008-2010 йилларга мўлжалланган миллий режа қабул қилинди.

Шу билан бирга, маҳаллаларда ёшларни шундай жиноятлар содир этилиши юзасидан хабардор

қилиш, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органилари ходимлари билан учрашувлар ўтказиш кучайтирилса, таълим муассасаларида ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ва хотин-қизлар кўмиталари олиб бораётган профилактик ишлар янада жонлангирилса, мақсадга мувофиқ бўларди.

Ф.ЛОЧИНОВ,
Б.ҲАМИДОВ,
Тошкент давлат юридик
институтини ўқитувчилари

ISHONCH TV

Ishonch

TV-SPORT		Душанба		Среда		Чоршанба		Пайшанба		Шанба		Якшанба	
06.00	Душанба	08.15	Мульти-сериял «Принцесса Шехерезада»	08.15	Мульти-сериял «Принцесса Шехерезада»	08.15	Мульти-сериял «Принцесса Шехерезада»	08.15	Мульти-сериял «Принцесса Шехерезада»	08.15	Мульти-сериял «Принцесса Шехерезада»	08.15	Мульти-сериял «Принцесса Шехерезада»
07.45	Душанба	08.40	Мастер спорта бокс. Энтони Петерсон против Хавьера Хуареса (Мексика)	08.40	Мастер спорта бокс. Энтони Петерсон против Хавьера Хуареса (Мексика)	08.40	Мастер спорта бокс. Энтони Петерсон против Хавьера Хуареса (Мексика)	08.40	Мастер спорта бокс. Энтони Петерсон против Хавьера Хуареса (Мексика)	08.40	Мастер спорта бокс. Энтони Петерсон против Хавьера Хуареса (Мексика)	08.40	Мастер спорта бокс. Энтони Петерсон против Хавьера Хуареса (Мексика)
09.30	Душанба	09.30	Летняя универсиада-2009	09.30	Летняя универсиада-2009	09.30	Летняя универсиада-2009	09.30	Летняя универсиада-2009	09.30	Летняя универсиада-2009	09.30	Летняя универсиада-2009
10.10	Душанба	10.10	Дневник летней универсиады-2009	10.10	Дневник летней универсиады-2009	10.10	Дневник летней универсиады-2009	10.10	Дневник летней универсиады-2009	10.10	Дневник летней универсиады-2009	10.10	Дневник летней универсиады-2009
11.10	Душанба	11.10	Дневник летней универсиады-2009	11.10	Дневник летней универсиады-2009	11.10	Дневник летней универсиады-2009	11.10	Дневник летней универсиады-2009	11.10	Дневник летней универсиады-2009	11.10	Дневник летней универсиады-2009
12.15	Душанба	12.15	Универсиада-2009	12.15	Универсиада-2009	12.15	Универсиада-2009	12.15	Универсиада-2009	12.15	Универсиада-2009	12.15	Универсиада-2009
13.00	Душанба	13.00	Путь Дракона	13.00	Путь Дракона	13.00	Путь Дракона	13.00	Путь Дракона	13.00	Путь Дракона	13.00	Путь Дракона
14.00	Душанба	14.00	Путь Дракона	14.00	Путь Дракона	14.00	Путь Дракона	14.00	Путь Дракона	14.00	Путь Дракона	14.00	Путь Дракона
15.00	Душанба	15.00	Путь Дракона	15.00	Путь Дракона	15.00	Путь Дракона	15.00	Путь Дракона	15.00	Путь Дракона	15.00	Путь Дракона
16.00	Душанба	16.00	Путь Дракона	16.00	Путь Дракона	16.00	Путь Дракона	16.00	Путь Дракона	16.00	Путь Дракона	16.00	Путь Дракона
17.00	Душанба	17.00	Путь Дракона	17.00	Путь Дракона	17.00	Путь Дракона	17.00	Путь Дракона	17.00	Путь Дракона	17.00	Путь Дракона
18.00	Душанба	18.00	Путь Дракона	18.00	Путь Дракона	18.00	Путь Дракона	18.00	Путь Дракона	18.00	Путь Дракона	18.00	Путь Дракона
19.00	Душанба	19.00	Путь Дракона	19.00	Путь Дракона	19.00	Путь Дракона	19.00	Путь Дракона	19.00	Путь Дракона	19.00	Путь Дракона
20.00	Душанба	20.00	Путь Дракона	20.00	Путь Дракона	20.00	Путь Дракона	20.00	Путь Дракона	20.00	Путь Дракона	20.00	Путь Дракона
21.00	Душанба	21.00	Путь Дракона	21.00	Путь Дракона	21.00	Путь Дракона	21.00	Путь Дракона	21.00	Путь Дракона	21.00	Путь Дракона
22.00	Душанба	22.00	Путь Дракона	22.00	Путь Дракона	22.00	Путь Дракона	22.00	Путь Дракона	22.00	Путь Дракона	22.00	Путь Дракона
23.00	Душанба	23.00	Путь Дракона	23.00	Путь Дракона	23.00	Путь Дракона	23.00	Путь Дракона	23.00	Путь Дракона	23.00	Путь Дракона

19.30 «Хаккуш», Т/с.
20.20 «Айлаш...»
20.40 «Еткан кунлар», Т/с.
21.05 «Шерока», Т/с.
21.55 «Ватан мекри», Т/с.
22.00 «Давр»
22.30 Жапон киноси: «Мак-Фай тилишчи»
24.00 «Юрт тинчилиги»
20.25 Стрелба из лука. Кубок мира.
20.55 «Ринг»
21.30 «Хабарлар» (узб. тил)
21.55 ФУТБОЛ. МАВСУМ-НИНГ ЭНГ ЯХШИ. урашувлари.
23.30 «Тунингиз осуда бўлини»

TOSHKENT

7.20 Курсатувлар тартиби.
7.25 «Салом, Тошкент!»
8.25 Бизнес-Пойтахт.
8.30 «Муҳаббат қахваси», Т/с.

TV-MARKAZ

07.00 Узбек навалари
07.30 Prime time (рус)
07.40 Узбек навалари
09.30 Мультифилм
10.30 Baby hits
11.30 «Дом летающих кинжалов» худ. фильм
13.50 Узбек навалари
14.30 «Тунлар муборак»
15.00 Узбек навалари
15.30 Мультифилм «ШРЭК-2»
17.00 Узбек навалари
18.00 Prime time (рус)
19.00 «Саломат бунинг!»
20.00 «Бизнинг мусика»
21.00 «Премьера» (узб)
21.30 «ЦАРЬ СКОРПИОНОВ» худ. фильм
23.20 Миксер

ОРТ

05.00, 09.00, 11.00 Новости
05.10 Худ. фильм «В стреляющей глущи»
06.40 Худ. фильм «Дамы приглашают кавалеров»
08.00 «Слово пастыря»
08.15 «Словари»
09.20 Охотничья охота
10.00 «Людмила Зыкина. Я не умирать!» (США)
10.00 «Людмила Зыкина. Я не умирать!» (США)
11.10 «Внутри землетрясения»
12.10 Худ. фильм «Кинг-Конг»
13.05 Т/с «Холм одного дерева»
15.15 Худ. фильм «Приходите завтра»
17.05 Розыгрыш. Лучшее доктора Селгвановой

ТВ-3

5.00 Т/с «80 чудес света», 7 с.
6.00 М/ф.
6.30 М/с «Гаджет и гаджеты»
7.00 М/с «Бетховен»
7.30 М/с «Человек-паук»
8.30 М/с «Могучие рейнджеры. Дино гром»
9.00 Т/с «80 чудес света», 7 с.
10.00 Х/ф «Волна-убийца», ч. 1 (США)
10.00 Х/ф «Волна-убийца», ч. 2 (США)
12.00 Т/с «Свой человек», 5 и 6 с.
14.00 Х/ф «Вавилон 5. Сбор» (США)
16.00 Т/с «Вавилон 5», 1, 8, 22, 23, 38, 42, 44 с. (США)
23.00 Т/с «Говорящий с призраками», 7-9 с.
2.00 Х/ф «Звездный десант»
2.00 Герой федерации (США)
2.00 Т/с «Свой человек», 5 и 6 с.

РОССИЯ

4.45 Комедия «Осторожно, бабushка!»
6.30 «Сельский час»
7.00 «Вести»
7.10 «Местное время. Вести Москва»
7.20 «Субботник»
8.00 М/ф «Золушка», «Катя-бабака»
8.35 М/ф «Волшебное приключение» (Великобритания)
10.00 «Вести»
10.10 «Местное время. Вести Москва»
10.20 «Национальный интернет»
11.20 «Комната смеха»
12.15 «Сенат»
13.00 «Вести»
13.15 «Местное время. Вести Москва»
13.25 Комедия «Улица полна неожиданностей»
14.45 «Субботний вечер»
16.35 Х/ф «Суррогатная мать»
19.00 «Вести»
19.15 Торжественная церемония

YOSHILAR

06.55 «Yoshlar» салони.
07.00 «Ешлар майдони»
07.30 «Мехмонжонлардан айлаш»
08.10 «Раглар гулдастаси»
08.20 «Тасвир ва таасурот»
08.40 «Бугундан эсдалик»
09.00 «Шерока», Т/с.
09.50 «УХЕХ»
09.55 «18 ешиг муборак»
10.00 «Давр»
10.10 «Давринг боласи»
10.20 «Мультипанома»
10.30 «Динотопия», Б/ф.
11.10 «Юртим юрғи»
12.10 «Хаккуш», Т/с.
12.55 «Истиклол шукухи»
13.00 «Давр»
13.10 «Давринг боласи»
13.20 «Мультипанома»
13.30 «Ташкил таронаси»
13.40 «Ташкил таронаси»
14.20 «Олтин тупрок»
14.30 «Ешлар майдони»
15.00 «Халк бахши навалар»
15.10 «Ташкил таронаси»
15.15 «Ташкил таронаси»
15.55 «Истиклол шукухи»
16.00 «Давр»
16.10 «Давринг боласи»
16.20 «Болалар табасуми»
16.30 «Айлаш Гами, М/ф»
16.50 «Суви асранг!»
17.00 «Эрталар олимпиада»
18.25 «Оила - меҳр булғи»
18.30 «Чилан»
18.50 «Ватан мекри»
19.00 «Давр»

SPORT

8.00 «Бодое утро»
8.50 «Тет-а-тет»
9.25 Экстремал спорт мусобакаси: «Падавонлар белларок»
9.30 «Хабарлар» (рус. тил)
9.35 «Хабарлар» (рус. тил)
9.40 «Хабарлар» (рус. тил)
9.45 «Хабарлар» (рус. тил)
9.50 «Хабарлар» (рус. тил)
9.55 «Хабарлар» (рус. тил)
10.00 «Хабарлар» (рус. тил)
10.05 «Хабарлар» (рус. тил)
10.10 «Хабарлар» (рус. тил)
10.15 «Хабарлар» (рус. тил)
10.20 «Хабарлар» (рус. тил)
10.25 «Хабарлар» (рус. тил)
10.30 «Хабарлар» (рус. тил)
10.35 «Хабарлар» (рус. тил)
10.40 «Хабарлар» (рус. тил)
10.45 «Хабарлар» (рус. тил)
10.50 «Хабарлар» (рус. тил)
10.55 «Хабарлар» (рус. тил)
11.00 «Хабарлар» (рус. тил)
11.05 «Хабарлар» (рус. тил)
11.10 «Хабарлар» (рус. тил)
11.15 «Хабарлар» (рус. тил)
11.20 «Хабарлар» (рус. тил)
11.25 «Хабарлар» (рус. тил)
11.30 «Хабарлар» (рус. тил)
11.35 «Хабарлар» (рус. тил)
11.40 «Хабарлар» (рус. тил)
11.45 «Хабарлар» (рус. тил)
11.50 «Хабарлар» (рус. тил)
11.55 «Хабарлар» (рус. тил)
12.00 «Хабарлар» (рус. тил)
12.05 «Хабарлар» (рус. тил)
12.10 «Хабарлар» (рус. тил)
12.15 «Хабарлар» (рус. тил)
12.20 «Хабарлар» (рус. тил)
12.25 «Хабарлар» (рус. тил)
12.30 «Хабарлар» (рус. тил)
12.35 «Хабарлар» (рус. тил)
12.40 «Хабарлар» (рус. тил)
12.45 «Хабарлар» (рус. тил)
12.50 «Хабарлар» (рус. тил)
12.55 «Хабарлар» (рус. тил)
13.00 «Хабарлар» (рус. тил)
13.05 «Хабарлар» (рус. тил)
13.10 «Хабарлар» (рус. тил)
13.15 «Хабарлар» (рус. тил)
13.20 «Хабарлар» (рус. тил)
13.25 «Хабарлар» (рус. тил)
13.30 «Хабарлар» (рус. тил)
13.35 «Хабарлар» (рус. тил)
13.40 «Хабарлар» (рус. тил)
13.45 «Хабарлар» (рус. тил)
13.50 «Хабарлар» (рус. тил)
13.55 «Хабарлар» (рус. тил)
14.00 «Хабарлар» (рус. тил)
14.05 «Хабарлар» (рус. тил)
14.10 «Хабарлар» (рус. тил)
14.15 «Хабарлар» (рус. тил)
14.20 «Хабарлар» (рус. тил)
14.25 «Хабарлар» (рус. тил)
14.30 «Хабарлар» (рус. тил)
14.35 «Хабарлар» (рус. тил)
14.40 «Хабарлар» (рус. тил)
14.45 «Хабарлар» (рус. тил)
14.50 «Хабарлар» (рус. тил)
14.55 «Хабарлар» (рус. тил)
15.00 «Хабарлар» (рус. тил)
15.05 «Хабарлар» (рус. тил)
15.10 «Хабарлар» (рус. тил)
15.15 «Хабарлар» (рус. тил)
15.20 «Хабарлар» (рус. тил)
15.25 «Хабарлар» (рус. тил)
15.30 «Хабарлар» (рус. тил)
15.35 «Хабарлар» (рус. тил)
15.40 «Хабарлар» (рус. тил)
15.45 «Хабарлар» (рус. тил)
15.50 «Хабарлар» (рус. тил)
15.55 «Хабарлар» (рус. тил)
16.00 «Хабарлар» (рус. тил)
16.05 «Хабарлар» (рус. тил)
16.10 «Хабарлар» (рус. тил)
16.15 «Хабарлар» (рус. тил)
16.20 «Хабарлар» (рус. тил)
16.25 «Хабарлар» (рус. тил)
16.30 «Хабарлар» (рус. тил)
16.35 «Хабарлар» (рус. тил)
16.40 «Хабарлар» (рус. тил)
16.45 «Хабарлар» (рус. тил)
16.50 «Хабарлар» (рус. тил)
16.55 «Хабарлар» (рус. тил)
17.00 «Хабарлар» (рус. тил)
17.05 «Хабарлар» (рус. тил)
17.10 «Хабарлар» (рус. тил)
17.15 «Хабарлар» (рус. тил)
17.20 «Хабарлар» (рус. тил)
17.25 «Хабарлар» (рус. тил)
17.30 «Хабарлар» (рус. тил)
17.35 «Хабарлар» (рус. тил)
17.40 «Хабарлар» (рус. тил)
17.45 «Хабарлар» (рус. тил)
17.50 «Хабарлар» (рус. тил)
17.55 «Хабарлар» (рус. тил)
18.00 «Хабарлар» (рус. тил)
18.05 «Хабарлар» (рус. тил)
18.10 «Хабарлар» (рус. тил)
18.15 «Хабарлар» (рус. тил)
18.20 «Хабарлар» (рус. тил)
18.25 «Хабарлар» (рус. тил)
18.30 «Хабарлар» (рус. тил)
18.35 «Хабарлар» (рус. тил)
18.40 «Хабарлар» (рус. тил)
18.45 «Хабарлар» (рус. тил)
18.50 «Хабарлар» (рус. тил)
18.55 «Хабарлар» (рус. тил)
19.00 «Хабарлар» (рус. тил)

ДОМАШНИЙ

5.30 М/с «Приключения карманных дракончиков»
6.00 М/ф: «Сладкая сказка», «Привет маршак»
6.30 М/с «Любительный Джордж»
7.00 М/с «Приключения карманных дракончиков»
7.30 М/с «Приключения карманных дракончиков»
8.00 М/с «Приключения карманных дракончиков»
8.30 М/с «Приключения карманных дракончиков»
9.00 М/с «Приключения карманных дракончиков»
9.30 М/с «Приключения карманных дракончиков»
10.00 Х/ф «Волна-убийца», ч. 1 (США)
10.00 Х/ф «Волна-убийца», ч. 2 (США)
12.00 Т/с «Свой человек», 5 и 6 с.
14.00 Х/ф «Вавилон 5. Сбор» (США)
16.00 Т/с «Вавилон 5», 1, 8, 22, 23, 38, 42, 44 с. (США)
23.00 Т/с «Говорящий с призраками», 7-9 с.
2.00 Х/ф «Звездный десант»
2.00 Герой федерации (США)
2.00 Т/с «Свой человек», 5 и 6 с.

ДОМАШНИЙ

5.30 М/с «Приключения карманных дракончиков»
6.00 М/ф: «Сладкая сказка», «Привет маршак»
6.30 М/с «Любительный Джордж»
7.00 М/с «Приключения карманных дракончиков»
7.30 М/с «Приключения карманных дракончиков»
8.00 М/с «Приключения карманных дракончиков»
8.30 М/с «Приключения карманных дракончиков»
9.00 М/с «Приключения карманных дракончиков»
9.30 М/с «Приключения карманных дракончиков»
10.00 Х/ф «Волна-убийца», ч. 1 (США)
10.00 Х/ф «Волна-убийца», ч. 2 (США)
12.00 Т/с «Свой человек», 5 и 6 с.
14.00 Х/ф «Вавилон 5. Сбор» (США)
16.00 Т/с «Вавилон 5», 1, 8, 22, 23, 38, 42, 44 с. (США)
23.00 Т/с «Говорящий с призраками», 7-9 с.
2.00 Х/ф «Звездный десант»
2.00 Герой федерации (США)
2.00 Т/с «Свой человек», 5 и 6 с.

ДОМАШНИЙ

5.30 М/с «Приключения карманных дракончиков»
6.00 М/ф: «Сладкая сказка», «Привет маршак»
6.30 М/с «Любительный Джордж»
7.00 М/с «Приключения карманных дракончиков»
7.30 М/с «Приключения карманных дракончиков»
8.00 М/с «Приключения карманных дракончиков»
8.30 М/с «Приключения карманных дракончиков»
9.00 М/с «Приключения карманных дракончиков»
9.30 М/с «Приключения карманных дракончиков»
10.00 Х/ф «Волна-убийца», ч. 1 (США)
10.00 Х/ф «Волна-убийца», ч. 2 (США)
12.00 Т/с «Свой человек», 5 и 6 с.
14.00 Х/ф «Вавилон 5. Сбор» (США)
16.00 Т/с «Вавилон 5», 1, 8, 22, 23, 38, 42, 44 с. (США)
23.00 Т/с «Говорящий с призраками», 7-9 с.
2.00 Х/ф «Звездный десант»
2.00 Герой федерации (США)
2.00 Т/с «Свой человек», 5 и 6 с.

ДОМАШНИЙ

5.30 М/с «Приключения карманных дракончиков»
6.00 М/ф: «Сладкая сказка», «Привет маршак»
6.30 М/с «Любительный Джордж»
7.00 М/с «Приключения карманных дракончиков»
7.30 М/с «Приключения карманных дракончиков»
8.00 М/с «Приключения карманных дракончиков»
8.30 М/с «Приключения карманных дракончиков»
9.00 М/с «Приключения карманных дракончиков»
9.30 М/с «Приключения карманных дракончиков»
10.00 Х/ф «Волна-убийца», ч. 1 (США)
10.00 Х/ф «Волна-убийца», ч. 2 (США)
12.00 Т/с «Свой человек», 5 и 6 с.
14.00 Х/ф «Вавилон 5. Сбор» (США)
16.00 Т/с «Вавилон 5», 1, 8, 22, 23, 38, 42, 44 с. (США)
23.00 Т/с «Говорящий с призраками», 7-9 с.
2.00 Х/ф «Звездный десант»
2.00 Герой федерации (США)
2.00 Т/с «Свой человек», 5 и 6 с.

ДОМАШНИЙ

5.30 М/с «Приключения карманных дракончиков»
6.00 М/ф: «Сладкая сказка», «Привет маршак»
6.30 М/с «Любительный Джордж»
7.00 М/с «Приключения карманных дракончиков»
7.30 М/с «Приключения карманных дракончиков»
8.00 М/с «Приключения карманных дракончиков»
8.30 М/с «Приключения карманных дракончиков»
9.00 М/с «Приключения карманных дракончиков»
9.30 М/с «Приключения карманных дракончиков»
10.00 Х/ф «Волна-убийца», ч. 1 (США)
10.00 Х/ф «Волна-убийца», ч. 2 (США)
12.00 Т/с «Свой человек», 5 и 6 с.
14.00 Х/ф «Вавилон 5. Сбор» (США)
16.00 Т/с «Вавилон 5», 1, 8, 22, 23, 38, 42, 44 с. (США)
23.00 Т/с «Говорящий с призраками», 7-9 с.
2.00 Х/ф «Звездный десант»
2.00 Герой федерации (США)
2.00 Т/с «Свой человек», 5 и 6 с.

ДОМАШНИЙ

5.30 М/с «Приключения карманных дракончиков»
6.00 М/ф: «Сладкая сказка», «Привет маршак»
6.30 М/с «Любительный Джордж»
7.00 М/с «Приключения карманных дракончиков»
7.30 М/с «Приключения карманных дракончиков»
8.00 М/с «Приключения карманных дракончиков»
8.30 М/с «Приключения карманных дракончиков»
9.00 М/с «Приключения карманных дракончиков»
9.30 М/с «Приключения карманных дракончиков»
10.00 Х/ф «Волна-убийца», ч. 1 (США)
10.00 Х/ф «Волна-убийца», ч. 2 (США)
12.00 Т/с «Свой человек», 5 и 6 с.
14.00 Х/ф «Вавилон 5. Сбор» (США)
16.00 Т/с «Вавилон 5», 1, 8, 22, 23, 38, 42, 44 с. (США)
23.00 Т/с «Говорящий с призраками», 7-9 с.
2.00 Х/ф «Звездный десант»
2.00 Герой федерации (США)
2.00 Т/с «Свой человек», 5 и 6 с.

ДОМАШНИЙ

5.30 М/с «Приключения карманных дракончиков»
6.00 М/ф: «Сладкая сказка», «Привет маршак»
6.30 М/с «Любительный Джордж»
7.00 М/с «Приключения карманных дракончиков»
7.30 М/с «Приключения карманных дракончиков»
8.00 М/с «Приключения карманных дракончиков»
8.30 М/с «Приключения карманных дракончиков»
9.00 М/с «Приключения карманных дракончиков»
9.30 М/с «Приключения карманных дракончиков»
10.00 Х/ф «Волна-убийца», ч. 1 (США)
10.00 Х/ф «Волна-убийца», ч. 2 (США)
12.00 Т/с «Свой человек», 5 и 6 с.
14.00 Х/ф «Вавилон 5. Сбор» (США)
16.00 Т/с «Вавилон 5», 1, 8, 22, 23, 38, 42, 44 с. (США)
23.00 Т/с «Говорящий с призраками», 7-9 с.
2.00 Х/ф «Звездный десант»
2.00 Герой федерации (США)
2.00 Т/с «Свой человек», 5 и 6 с.

O'ZBEKISTON

05.55 Курсатувлар дастури.
06.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
06.05 «Илҳим»
07.00 «Телебрат: «Девона»
07.10 «Олтин мерос»
07.30 «Ахборот»
08.30 ТВ - анонс.
08.35 «Олам ва одам» дастури: «Экспедиция»
09.20 - 10.20 «Майнавият»
10.20 «Чорраха»
10.35 ТВ - анонс.
10.40 «Ягона олимпиада»
11.00 «Ахборот»
11.10 «ТВ - шифокор»
11.15 «Кирол Сежонг», Т/с.
11.50 «Юртим бўйлаб» дастури: «Риштон муҳаббатини»
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
12.55 Миллий сериал: «Мехробдан чаён»
13.35 «Эски альбом»
13.40 «Болалар сайраси»
13.45 «Ака-ука Гримм эртаклари»
14.00 «Ахборот»
14.15 ТВ - анонс.
14.20 «Рангин дунё»
14.40 «Эркин иттифоқ»
15.00 «Олам ва одам» дастури: «Олис келажакдаги ёлғиз олам»
15.50 «Очун»
16.00 «Очун дарс»
16.40 «Икки дарс оралигида»
17.00 «Ахборот»
17.10 ТВ - анонс.
17.15 «Ташкил таронаси»
17.35 «Эрталар - яхшилик»
17.45 «Эрталар - яхшилик»
17.55 «Сизнинг адвокатингиз»
18.00 «Олтин мерос»
18.05 Миллий сериал: «Мехробдан чаён»
18.10 «Минг бир ривоят»
18.55 ТВ - анонс.
19.00 Тошкент - 2200.
19.05 Тошкент - 2200.
19.10 «Бизнинг мусика»
19.15 «Бизнинг мусика»
19.20 «Бизнинг мусика»
19.25 «Бизнинг мусика»
19.30 «Бизнинг мусика»
19.35 «Бизнинг мусика»
19.40 «Бизнинг мусика»
19.45 «Бизнинг мусика»
19.50 «Бизнинг мусика»
19.55 «Бизнинг мусика»
20.00 «Бизнинг мусика»
20.05 «Бизнинг мусика»
20.10 «Бизнинг мусика»
20.15 «Бизнинг мусика»
20.20 «Бизнинг мусика»
20.25 «Бизнинг мусика»
20.30 «Бизнинг мусика»
20.35 «Бизнинг мусика»
20.40 «Бизнинг мусика»
20.45 «Бизнинг мусика»
20.50 «Бизнинг мусика»
20.55 «Бизнинг мусика»
21.00 «Бизнинг мусика»
21.05 «Бизнинг мусика»
21.10 «Бизнинг мусика»
21.15 «Бизнинг мусика»
21.20 «Бизнинг мусика»
21.25 «Бизнинг мусика»
21.30 «Бизнинг мусика»
21.35 «Бизнинг мусика»
21.40 «Бизнинг мусика»
21.45 «Бизнинг мусика»
21.50 «Бизнинг мусика»
21.55 «Бизнинг мусика»
22.00 «Бизнинг мусика»
22.05 «Бизнинг мусика»
22.10 «Бизнинг мусика»
22.15 «Бизнинг мусика»
22.20 «Бизнинг мусика»
22.25 «Бизнинг мусика»
22.30 «Бизнинг мусика»
22.35 «Бизнинг мусика»
22.40 «Бизнинг мусика»
22.45 «Бизнинг мусика»
22.50 «Бизнинг мусика»
22.55 «Бизнинг мусика»
23.00 «Бизнинг мусика»
23.05 «Бизнинг мусика»
23.10 «Бизнинг мусика»
23.15 «Бизнинг мусика»
23.20 «Бизнинг мусика»
23.25 «Бизнинг мусика»
23.30 «Бизнинг мусика»
23.35 «Бизнинг мусика»
23.40 «Бизнинг мусика»
23.45 «Бизнинг мусика»
23.50 «Бизнинг мусика»
23.55 «Бизнинг мусика»
24.00 «Бизнинг мусика»

TOSHKENT

7.20 Курсатувлар тартиби.
7.25 «Салом, Тошкент!»
8.25 Бизнес-Пойтахт.
8.30 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
8.35 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
8.40 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
8.45 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
8.50 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
8.55 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
9.00 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
9.05 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
9.10 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
9.15 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
9.20 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
9.25 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
9.30 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
9.35 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
9.40 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
9.45 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
9.50 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
9.55 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
10.00 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
10.05 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
10.10 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
10.15 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
10.20 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
10.25 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
10.30 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
10.35 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
10.40 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
10.45 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
10.50 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
10.55 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
11.00 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
11.05 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
11.10 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
11.15 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
11.20 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
11.25 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
11.30 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
11.35 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
11.40 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
11.45 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
11.50 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
11.55 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
12.00 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
12.05 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
12.10 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
12.15 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
12.20 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
12.25 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
12.30 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
12.35 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
12.40 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
12.45 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
12.50 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
12.55 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
13.00 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
13.05 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
13.10 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
13.15 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
13.20 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
13.25 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
13.30 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
13.35 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
13.40 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
13.45 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
13.50 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
13.55 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
14.00 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
14.05 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
14.10 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
14.15 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
14.20 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
14.25 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
14.30 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
14.35 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
14.40 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
14.45 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
14.50 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
14.55 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
15.00 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
15.05 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
15.10 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
15.15 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
15.20 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
15.25 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
15.30 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
15.35 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
15.40 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
15.45 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
15.50 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
15.55 «Муҳаббат қахваси», Т/с.
16.00 «Муҳаббат қахваси», Т/с.

O'ZBEKISTON 15.55 «Истиклол шукухи». 16.00 «Давр». 16.10 «Давронж болаеси». 16.20 «Кунонч урмачи». 16.30 «Айча Габи». 16.50 «Афсона ва хакият». 17.40 «Ешлар ва таълим». 17.50 «Келажак ағалари». 18.00 «UzEx». 18.10 «Меҳмонхоналардан айланай». 18.50 «Батан меҳри». 19.00 «Давр». 19.30 «Xaxxush». 20.20 «Yoshlar-FM». 20.40 «Еткан кунлар». 21.05 «Шерокар». 21.55 «Батан меҳри». 22.00 «Давр». 22.30 Киноклассика: «Ахой». 23.50 «Орт тинчилиги». 7.20 Кўрсатувлар тартиби. 7.25 «Салом, Тошкент!». 8.25 «Бонус-Поинт». 8.30 «Муҳаббат қаҳаси». 9.20 «Карвонсарой». 9.30 «Пойтахт». 9.40 «Маърифат фидойилари». 9.55 «Уйларим». 10.00 «Телекурер-маркет». 10.20 «Репортаж». 10.30 «Пойтахт». 10.40 «Милатрос». 11.10 «Премьера». 11.30 «Тоғир ва Зукра». 13.00 «Салом, Тошкент!». 14.00 «Дунё» теледастури. 14.50 «Тошкент-2200». 14.55 «Ягонаманс, Тошкент-тим!». 15.00 «Пойтахт». 15.20 «Кусто командаси». 16.10 «Иктисод-рево». 16.20 Ёшлар таътил кунларида: «Бемингнинг ёшлиги». 17.30 «Тошкент-2200». 17.35 «Аха-ука Гриммлар». 17.45 «Карвонсарой». 17.55 «Телекурер-маркет». 18.15 Тошкент шаҳрининг 2200 йиллигига: «Менинг шаҳрим». 18.30 «Пойтахт». 18.50 «Муҳаббат қаҳаси». 19.40 Бизнес-«Пойтахт». 19.45 «Тошкент 2200». 19.50 «Саломат бўлинг!». 20.00 «Пойтахт». 20.20 «Анонс». 20.25 «Анонс». 20.25 «Анонс». 21.00 «Интервью». 21.10 «Эртанинг ағалари». 21.25 «Уйларим». 21.30 «Пойтахт». 21.50 «Анонс». 21.55 «Телекурер-маркет». 22.15 «Кино SMS со звезд». 22.20 - 23.40 Индийское кино: «Предупреждение любви». Х/ф, т-смс. SPORT 7.00 «Бодро втро». 7.50 «Халк уйинлари». 8.00 «Хабарлар». 8.20 «Малахов +». 9.05 «Соглом ола». 9.30 «Хабарлар». 9.55 «Профессионал бокс». Рейтинг жанглари. 11.05 Белбогли кураш. 11.40 «Хабарлар». 11.45 «Яшаш сирлари». 12.10 «Тошкент таронаси». 12.20 «Ешлар бази». 12.30 «Халк уйинлари». 12.55 «Истиклол шукухи». 13.00 «Давр». 13.10 «Давронж болаеси». 13.20 «Миллий мультфильм». 13.30 «Тошкент таронаси». 13.40 «Бир само остида». 13.45 «Орт тинчлик». 14.00 «Ешлар майдони». 14.30 «Ешлар майдони». 5.00 «Хабарлар». 5.10 «Тошкент-2200». 5.15 «Хонатлас афсонаси».	19.30 «Местное время. Вест-ти». 19.45 «Голос». 20.50 «Волоспорт «Тур де Франс»». 21.30 «Хабарлар». 21.55 ФУТБОЛ. МАВСУМ-НИНГ ЭНГ ЯХШИ учрашувлари. 23.30 «Тунингиз осида бўлиш!». 07.00 Узбек наволари 08.00 Серил «Хассига укашаш йук». 08.30 Узбек наволари 09.30 Серил «Софлик» 10.30 Узбек наволари 11.30 «Сугдийна» бадий фильм 13.20 Узбек наволари 14.20 Prime time (рус) 14.30 «M-Files» 15.00 Узбек наволари 15.30 Мультфильм «ШРЭК» 17.00 Узбек наволари 17.30 Премьера (рус) 18.00 Узбек наволари 19.00 Серил «СОФЛИК» 5-кисм 21.30 «ДОМ ЛЕТАЮЩИХ КИНО» ЖАЛБОР худойим 23.50 Миксер ОРТ 04.00, 08.05 Телеканал «Доб-рое утро» 08.00, 11.00, 14.00 Новости 08.30 Малахов + 09.30 Модный приговор 10.25 Контрольная закупка 11.15 Серил «Агент национальной безопасности» 12.20 «Детективы» 13.00 Другие новости 13.25 Понятно. Простить 14.15 «Хочу знать» 14.50 «Давай поженемся!» 15.55 Федеральная служба 17.00 Вечерние новости 17.20 Серил «След» 18.05 «Поле говорю» 18.55 «Поле говорю» 20.30 Худ. фильм «Кинг-Конг» 23.35 Худ. фильм «Выйдешь ли ты из моего мира» 01.15 Худ. фильм «Тони Роум» 03.10 Триллер «Соперница» РОССИЯ 4.00 «Доброе утро, Россия!» 7.55 «Мой серебряный шар». Ирина Розанова». 8.50 Т/с «Улицы разбитых фонарей». 9.50 «Вести. Дежурная часть». 10.00 «Вести». 10.25 «Местное время. Вести Москва». 10.45 М/ф «Ивашка из Дворца пионеров» 10.55 Т/с «Улицы разбитых фонарей». 12.00 Т/с «Гонка за счастьем». 13.00 «Вести». 13.20 «Местное время. Вести Москва». 13.40 Т/с «Возвращение Тучек». 14.35 «Суд идет». 15.30 «Кулагин и партнеры». 16.00 «Вести». 16.25 «Местное время. Вести Москва». 16.50 «Вести. Дежурная часть». 17.00 Т/с «Однажды будет любовь». 18.00 Т/с «Кармелита. Цыганская страсть». 19.00 «Вести».	19.30 «Местное время. Вест-ти». 19.45 «Голос». 20.50 «Волоспорт «Тур де Франс»». 21.30 «Хабарлар». 21.55 ФУТБОЛ. МАВСУМ-НИНГ ЭНГ ЯХШИ учрашувлари. 23.30 «Тунингиз осида бўлиш!». 07.00 Узбек наволари 08.00 Серил «Хассига укашаш йук». 08.30 Узбек наволари 09.30 Серил «Софлик» 10.30 Узбек наволари 11.30 «Сугдийна» бадий фильм 13.20 Узбек наволари 14.20 Prime time (рус) 14.30 «M-Files» 15.00 Узбек наволари 15.30 Мультфильм «ШРЭК» 17.00 Узбек наволари 17.30 Премьера (рус) 18.00 Узбек наволари 19.00 Серил «СОФЛИК» 5-кисм 21.30 «ДОМ ЛЕТАЮЩИХ КИНО» ЖАЛБОР худойим 23.50 Миксер ОРТ 04.00, 08.05 Телеканал «Доб-рое утро» 08.00, 11.00, 14.00 Новости 08.30 Малахов + 09.30 Модный приговор 10.25 Контрольная закупка 11.15 Серил «Агент национальной безопасности» 12.20 «Детективы» 13.00 Другие новости 13.25 Понятно. Простить 14.15 «Хочу знать» 14.50 «Давай поженемся!» 15.55 Федеральная служба 17.00 Вечерние новости 17.20 Серил «След» 18.05 «Поле говорю» 18.55 «Поле говорю» 20.30 Худ. фильм «Кинг-Конг» 23.35 Худ. фильм «Выйдешь ли ты из моего мира» 01.15 Худ. фильм «Тони Роум» 03.10 Триллер «Соперница» РОССИЯ 4.00 «Доброе утро, Россия!» 7.55 «Мой серебряный шар». Ирина Розанова». 8.50 Т/с «Улицы разбитых фонарей». 9.50 «Вести. Дежурная часть». 10.00 «Вести». 10.25 «Местное время. Вести Москва». 10.45 М/ф «Ивашка из Дворца пионеров» 10.
--	---	---

O'ZBEKISTON 17.50 2009 йил - Кишлок та- раққийи ва фаровонлиги ининг энг яхши. Филм 4. «Кишлок ва табиини» 18.00 «ШЕХ» 18.10 «Меҳмонлардан ай- ланай» 18.50 «Батан меҳри» 19.00 «Давр» 19.30 «Хакшу» 20.20 «Чемпион» 20.40 «Еткан куллар» 21.05 «Шерорак» 21.55 «Батан меҳри» 22.00 «Давр» 22.30 Киноклассика: «Такхир хазили ақи Кушдек ентил бўлганг» 23.50 «Орт тинчилиги» TOSHKENT 13.10 «Ахборот» 13.11 «ТВ - шифокор» 13.15 «Кирил Сехонг» 13.20 «Ахборот» 13.25 «Ахборот» 13.30 «Ахборот» 13.35 «Ахборот» 13.40 «Ахборот» 13.45 «Ахборот» 13.50 «Ахборот» 13.55 «Ахборот» 14.00 «Ахборот» 14.05 «Ахборот» 14.10 «Ахборот» 14.15 «Ахборот» 14.20 «Ахборот» 14.25 «Ахборот» 14.30 «Ахборот» 14.35 «Ахборот» 14.40 «Ахборот» 14.45 «Ахборот» 14.50 «Ахборот» 14.55 «Ахборот» 15.00 «Ахборот» 15.05 «Ахборот» 15.10 «Ахборот» 15.15 «Ахборот» 15.20 «Ахборот» 15.25 «Ахборот» 15.30 «Ахборот» 15.35 «Ахборот» 15.40 «Ахборот» 15.45 «Ахборот» 15.50 «Ахборот» 15.55 «Ахборот» 16.00 «Ахборот» 16.05 «Ахборот» 16.10 «Ахборот» 16.15 «Ахборот» 16.20 «Ахборот» 16.25 «Ахборот» 16.30 «Ахборот» 16.35 «Ахборот» 16.40 «Ахборот» 16.45 «Ахборот» 16.50 «Ахборот» 16.55 «Ахборот» 17.00 «Ахборот» 17.05 «Ахборот» 17.10 «Ахборот» 17.15 «Ахборот» 17.20 «Ахборот» 17.25 «Ахборот» 17.30 «Ахборот» 17.35 «Ахборот» 17.40 «Ахборот» 17.45 «Ахборот» 17.50 «Ахборот» 17.55 «Ахборот» 18.00 «Ахборот» 18.05 «Ахборот» 18.10 «Ахборот» 18.15 «Ахборот» 18.20 «Ахборот» 18.25 «Ахборот» 18.30 «Ахборот» 18.35 «Ахборот» 18.40 «Ахборот» 18.45 «Ахборот» 18.50 «Ахборот» 18.55 «Ахборот» 19.00 «Ахборот» 19.05 «Ахборот» 19.10 «Ахборот» 19.15 «Ахборот» 19.20 «Ахборот» 19.25 «Ахборот» 19.30 «Ахборот» 19.35 «Ахборот» 19.40 «Ахборот» 19.45 «Ахборот» 19.50 «Ахборот» 20.00 «Ахборот» 20.05 «Ахборот» 20.10 «Ахборот» 20.15 «Ахборот» 20.20 «Ахборот» 20.25 «Ахборот» 20.30 «Ахборот» 20.35 «Ахборот» 20.40 «Ахборот» 20.45 «Ахборот» 20.50 «Ахборот» 20.55 «Ахборот» 21.00 «Ахборот» 21.05 «Ахборот» 21.10 «Ахборот» 21.15 «Ахборот» 21.20 «Ахборот» 21.25 «Ахборот» 21.30 «Ахборот» 21.35 «Ахборот» 21.40 «Ахборот» 21.45 «Ахборот» 21.50 «Ахборот» 21.55 «Ахборот» 22.00 «Ахборот» 22.05 «Ахборот» 22.10 «Ахборот» 22.15 «Ахборот» 22.20 «Ахборот» 22.25 «Ахборот» 22.30 «Ахборот» 22.35 «Ахборот» 22.40 «Ахборот» 22.45 «Ахборот» 22.50 «Ахборот» 22.55 «Ахборот» 23.00 «Ахборот» 23.05 «Ахборот» 23.10 «Ахборот» 23.15 «Ахборот» 23.20 «Ахборот» 23.25 «Ахборот» 23.30 «Ахборот» 23.35 «Ахборот» 23.40 «Ахборот» 23.45 «Ахборот» 23.50 «Ахборот» 23.55 «Ахборот» 24.00 «Ахборот» 24.05 «Ахборот» 24.10 «Ахборот» 24.15 «Ахборот» 24.20 «Ахборот» 24.25 «Ахборот» 24.30 «Ахборот» 24.35 «Ахборот» 24.40 «Ахборот» 24.45 «Ахборот» 24.50 «Ахборот» 24.55 «Ахборот» 25.00 «Ахборот» 25.05 «Ахборот» 25.10 «Ахборот» 25.15 «Ахборот» 25.20 «Ахборот» 25.25 «Ахборот» 25.30 «Ахборот» 25.35 «Ахборот» 25.40 «Ахборот» 25.45 «Ахборот» 25.50 «Ахборот» 25.55 «Ахборот» 26.00 «Ахборот» 26.05 «Ахборот» 26.10 «Ахборот» 26.15 «Ахборот» 26.20 «Ахборот» 26.25 «Ахборот» 26.30 «Ахборот» 26.35 «Ахборот» 26.40 «Ахборот» 26.45 «Ахборот» 26.50 «Ахборот» 26.55 «Ахборот» 27.00 «Ахборот» 27.05 «Ахборот» 27.10 «Ахборот» 27.15 «Ахборот» 27.20 «Ахборот» 27.25 «Ахборот» 27.30 «Ахборот» 27.35 «Ахборот» 27.40 «Ахборот» 27.45 «Ахборот» 27.50 «Ахборот» 27.55 «Ахборот» 28.00 «Ахборот» 28.05 «Ахборот» 28.10 «Ахборот» 28.15 «Ахборот» 28.20 «Ахборот» 28.25 «Ахборот» 28.30 «Ахборот» 28.35 «Ахборот» 28.40 «Ахборот» 28.45 «Ахборот» 28.50 «Ахборот» 28.55 «Ахборот» 29.00 «Ахборот» 29.05 «Ахборот» 29.10 «Ахборот» 29.15 «Ахборот» 29.20 «Ахборот» 29.25 «Ахборот» 29.30 «Ахборот» 29.35 «Ахборот» 29.40 «Ахборот» 29.45 «Ахборот» 29.50 «Ахборот» 29.55 «Ахборот» 30.00 «Ахборот» 30.05 «Ахборот» 30.10 «Ахборот» 30.15 «Ахборот» 30.20 «Ахборот» 30.25 «Ахборот» 30.30 «Ахборот» 30.35 «Ахборот» 30.40 «Ахборот» 30.45 «Ахборот» 30.50 «Ахборот» 30.55 «Ахборот» 31.00 «Ахборот» 31.05 «Ахборот» 31.10 «Ахборот» 31.15 «Ахборот» 31.20 «Ахборот» 31.25 «Ахборот» 31.30 «Ахборот» 31.35 «Ахборот» 31.40 «Ахборот» 31.45 «Ахборот» 31.50 «Ахборот» 31.55 «Ахборот» 32.00 «Ахборот» 32.05 «Ахборот» 32.10 «Ахборот» 32.15 «Ахборот» 32.20 «Ахборот» 32.25 «Ахборот» 32.30 «Ахборот» 32.35 «Ахборот» 32.40 «Ахборот» 32.45 «Ахборот» 32.50 «Ахборот» 32.55 «Ахборот» 33.00 «Ахборот» 33.05 «Ахборот» 33.10 «Ахборот» 33.15 «Ахборот» 33.20 «Ахборот» 33.25 «Ахборот» 33.30 «Ахборот» 33.35 «Ахборот» 33.40 «Ахборот» 33.45 «Ахборот» 33.50 «Ахборот» 33.55 «Ахборот» 34.00 «Ахборот» 34.05 «Ахборот» 34.10 «Ахборот» 34.15 «Ахборот» 34.20 «Ахборот» 34.25 «Ахборот» 34.30 «Ахборот» 34.35 «Ахборот» 34.40 «Ахборот» 34.45 «Ахборот» 34.50 «Ахборот» 34.55 «Ахборот» 35.00 «Ахборот» 35.05 «Ахборот» 35.10 «Ахборот» 35.15 «Ахборот» 35.20 «Ахборот» 35.25 «Ахборот» 35.30
--

Биология ҳамда тиббиёт фанлари доктори, профессор Геннадий Бердишев Томск тиббиёт институтида таҳсил олган. Кўп йиллар Тарас Шевченко номидаги Киев миллий университетининг генетика кафедрасига раҳбарлик қилган. 1984 йилдан 1987 йилгача Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилотининг жануби-шарқий геронтология (умрбоқийлик сирларини урганувчи фан — Р.М.) секторига мудирилик қилган. БМТнинг соғлиқни сақлаш бўйича маслаҳатчиси бўлган. Леонид Брежнев, Индира Ганди, Ким Ир Сенларни ёшартириш ҳаракатларида маслаҳатчи сифатида иштирок этган.

Мухбирлар яқинда Геннадий Бердишев билан учрашиб, ундан умрбоқийлик ростдан ҳам бор гапми деб сўрашди. Олимнинг фикрича, табиат узоқ яшаши учун одам боласига муайян чегара қўймаган.

— Пхенянда ишлаб юрганымда, — ҳикоя қилади Геннадий Бердишев, — университет музейида спиртланган 6 метрли урғочи камбала балигини кўргандим. Мазкур балиқ сира қаримасдан яна хоҳлаганча ўсиши мумкин. Лекин реал шароит шундайки, у ё очликдан ўлади ёки акулага ем бўлади. Сахалинда ишлаётганимда горбуша деган денгиз балиғи устида тадқиқот олиб борганман. Горбуша уруғ қўйганидан кейин ҳалок бўлади. Урғочи горбушанинг жинсий безларини олиб ташлаганимизда унинг ҳаёти 1,5 йилдан 5-6 йилгача узайди. Бохумлик (Германия) зироатшунос Карл Эйснер шундай бир нон могори ҳосил қилдики, бор-йўғи бир ой сақланадиган нон шу пайтгача айнамай турибди. Муддатидан икки карра кўп яшаб қўйган сичқонлар ҳам бор. Бунга ҳеч ким ажабланмайди.

Одам сичқон эмас. Албатта, фарқ бор.

Ҳаётни муайян чегарадан ўтказиб узайтириш мумкинми? Ҳамма гап мана шунда! Дунёнинг манамаман деган алломалари ҳозир шу ҳақда

Доҳийлар обихаёти

бош қотирмоқда. Мен ҳамкасбларим билан умрни узайтириш мумкинлигини исботловчи кўплаб далилларни топдик. Лекин ягона рецепт йўқ. Мен собиқ СССРнинг узоқ умр кўрувчилар яшайдиган барча марказларини, учта Осиё мамлакати — Ҳиндистон, Хитой, Шимолий Кореяни пиёда кезиб чиққанман. Ёкутистонда ва Ненец округида қор суви истеъмол қилишади. Кавказ ва Олойда кам тўйинган сийрак ҳаводан нафас олишади. Ҳиндистонда эса чойни таркибида 73 та микроэлемент бўлган мармар ташлаб ичадилар.

Мен умрбоқийликнинг ўнта омилини аниқлаганман. Улардан оқилона фойдаланишнинг усуллари аниқланганда, инсон ҳаётини ўн карра узайтириш мумкин бўларди. Бунда ирсиятнинг ҳам ўзига ҳослигини унутмаслик керак. Водопровод суви ўрнига Антарктика музликларидан 100 метр чуқурликдан сув олиб ичганимизда ҳаётимиз бир ярим баравар узайишига ишончим комил. Буни исботловчи ҳаётимиз бир

мисолни атай.

1970 йилларнинг поёнида Леонид Брежневнинг саломатлиги ёмонлашиб қолди. Менинг маслаҳатимга биноан Леонид Иличга Антарктиканинг 100 метр чуқурликдан олинган муз парчасини эритиб ичира бошлашди. Бош қотиб истеъмол қиладиган таом ҳам фақат шу сувда тайёрланди. Натижада, мамлакат раҳбари ҳаётини бир неча йил узайтиришга муваффақ бўлдик...

Геннадий Бердишевнинг ёши ҳозир 78 да. У ҳамон маъруза ўқийди, илмий фаолият билан шуғулланади. Бунга ҳам Антарктика суви сабабмикан?

— Менинг имкониятларим чекланган, — дейди олим. — Ўзинг учун ўл етим. Ичадиган сувимни ўз қўлим билан тайёрлайман.

Тиндирилган оддий сувни музлатгичга қўяман. Кейин музлатгичдан олиб эритаман. Эриб

тухум шаклига келганда банкадаги музни ташлаб юбораман. Мана шу «тухум»да жамики чиқиндилар, жумладан, одам танасидаги тўқималарни емирувчи радиоактив чиқиндилар ҳам жамланган бўлади. Уч марта шунақа сув тайёрлаб, уч марта «қаттиқ» сувни тўкиб ташлайман. Идишда оламда тенги йўқ юмшоқ сувгина қолади.

Геннадий Бердишевнинг таъкидлашича, Осиё доҳийларини ҳам у деярли мана шу усул билан даволаган.

— Албатта, диктатор-

ларнинг имкониятлари ҳам менга қўл келган, — дейди профессор. — Бир мисол. КХДР Фанлар академияси геронтология институти директори, Ким Ир Сеннинг шахсий врач, генерал Ли Чу Сон менинг тавсиямга биноан мамлакат пионерларини 20 минг хил доривор гиёҳ тўплашга сафарбар этди. Институт лабораториясида обдон ўрганиб, биз бу гиёҳлардан Шимолий Кореянинг 80 ёшли раҳбари бош мия қобиғида емирувчи гармонлар микродорини камайтирадиган уч хил дори тайёрладик. Бу дориларни махсус геронтология клиникасида даволанаётган ёши юздан ошган барча беморларда синаб кўрдик. Чоллар негадир бирдан кампирларини «соғиниб» қолишди. Шундан кейингина Ли Чу Сон дори тайёр бўлганини «доҳий»га маълум қилди. Ким Ир Сен даставвал бу дориларни мудофаа вазирлигида, кейин ўз укасида синаб кўришни буюрди.

Ниҳоят, кўнгли хотиржам бўлгач, дори-дармонларимиз билан ўзи ҳам даволана бошлади.

Натижа кутилгандан ҳам ортиқ бўлди дейиш мумкин. Ким Ир Сенни тўрт нафар фарзанд туғиб берган хотинларидан ташқари ўнта вилоят марказидаги саройларда ўнта жондон интиқ кутарди. «Доҳий» улардан фақат учтасини рози қила олгани, бошқаларига вақт етмаётганидан зорланарди...

82 ёшда вафот этганига қарамай, «доҳий»ни умрбоқийлар сафига қўшиш унча тўғри эмас. Узатса қўли Ойга етадиган одам учун ахир бу жуда кам-да!

— Тўғри, — дейди профессор, — балки мен ёнида бўлганимда у ҳали яна анча яшаган бўларди. Лекин, начора, мен бир умр КХДРнинг сарой табиби бўлиб қололмасдим-ку!..

Турли тажрибаларга таянган ҳолда ҳаётни узайтириш мумкинлиги бугун барчага аён. Хўш, абадий ҳаёт масаласига муносабат қандай? Ёшлар ҳам бу ишни давом эттиришлари мумкинми?

Профессор ҳеч иккиланмай «ҳа» деб жавоб беради. Геронтология янада равақ топиши турган гап. Дейлик, крионика деган йўналиш тез суръатлар билан ривожланмоқда.

Криониканинг моҳияти қуйидагича: бемор танаси ёки бош қисми суяк азотда музлатилади. Тиббиёт ўлим сабабларини бартараф этиш даражасига эришгач, музланган жасада эритилиб, ҳаётга қайтарилади.

Нажот табиатнинг ўзида. Албатта шундай кун келади.

Р.МУҲАММАДИЕВ

«Қора туйнук» фалокатлар сабабчиси(ми?)

Осмон фалакда самолётлар тўқнашиб, денгизда кемалар ҳалокатга учради. Океанда улкан тўлқинлар юзага келди... Шунга ўхшаш кўплаб сирли ҳодисаларнинг сабаби битта — «қора туйнук» ёки «УНН» бўлиши мумкин. Бу хавфли табиий объектларнинг одамларга «ҳужуми» ҳақида: «Қора туйнук» билан учрашув кўп ҳолларда тирик қолишга имкон қолдирмайди. Ва, афсуски, уни ҳозирча олдиндан аниқлаб бўлмайди», — дейди беларуслик физик-назарийчи, Беларус фанлар академияси фалсафа институтининг етакчи илмий ходими Александр Трофименко.

«УНН» (қисқ. — «умумий нисбийлик назарияси») терминини биринчи бўлиб атом бомбаси яратувчиларидан бири академик Яков Зелдович тилга олиб: «Қора туйнуқлар аксинча ҳолат исботланмаган барча жойларда бор», — дейди. Америка атом бомбасининг «отаси» ва Манхэттен лойиҳаси раҳбари Юлиус Оппенгеймер ҳам шу фикрни билдиради. Коинотда қора туйнуқлар мавжудлигини эса биринчи бўлиб Альберт Эйнштейн ўзининг машҳур назариясида олдиндан айтиб берган эди.

Тахминларга кўра, қора туйнуқлар ўта зич материянинг Катта портлашдан сўнг бутун коинот бўйлаб тарқалиб кетган парчаларидир. Фазода улар юлдузларни комига тортади, Ерда эса ҳалокат ва офатлар келтириб чиқаради... «Кўзга кўринмайдиган микроскопик қора туйнуқлар барча нарсаларга, жумладан, Ер шари ва унда яшовчи инсонларга ҳам таалофат эткази», — дейди А.Трофименко фикрини давом эттириб.

Яна бир фаразга кўра, улар коинот тубсизлигидан учиб келиб, худди пашша ўргимчак тўрига илиниб қолганидек сайёрамизга ўрнашиб олган. Аммо улар бир жойда қотиб тур-

майди, балки кўринмас тарзда атрофдаги оламга таъсир кўрсатиб, ўз орбиталари бўйлаб айланиб юради.

Самолётлар «кушандаси»

«УНН» гипотезасига мувофиқ, заррачаларининг, ҳатто энг майдаларининг ҳам қудрати жуда катта. «Катта» УНН-туйнуқлар ўлчами бўйича бактерия, вирус, молекулаларга, оғирлиги бўйича эса океанларга тенг. «Кичиклари» ўлчам бўйича протон ва нейтронларга, оғирлиги бўйича эса Хепопс пирамидаси ёки осмонўпар бинога ўхшайди.

«Сирли табиий «террорчи» — самолётлар қотили топилди, — дейди олим. — Самолётларни туйнуқларнинг енгиб бўлмас гравитация кучи тўқнаштиради. Қора микротуйнуқнинг қўшни ҳаво коридорлари бўйлаб учиб бораётган самолётлар орасида, ҳатто ўта қисқа муддатга пайдо бўлиши ҳам муқаррар авиаҳалокатга олиб келади. Туйнуқ худди самолётни уриб тушираётгандек пастга ёки юқорига отади. Бунда уларнинг «ҳужуми» шунчалик тўсатдан юз берадики, учувчилар бирон чора кўришга — автопи-

лотни ишга тушириш ёки ерга ҳабар беришга улгуролмай ҳам қолади».

Сира тўймас «аждаҳ»

Қора туйнуқларнинг осмондаги «ҳужуми»ни бошқа сабаблар билан юз берган авиаҳалокатдан қандай ажратиш мумкин? Туйнуқ ҳалокатининг биринчи белгиси — содир бўлаётган воқеанинг жуда тез юзага келиши ва Ернинг тортиш қонунига зид бўлган барча нарсаларнинг юз бериши. Гувоҳларнинг таъкидлашича, кўпинча бундай воқеалар «иккита галати қарсақ овози» билан бошланади...

«Самолётлардан ташқари, — деб фикрини давом эттиради А.Трофименко, — қора туйнуқлар ер устидаги объектлар ва денгиздаги кемаларни ҳам яксон қилади. Хўш, Атлантика уммонида айсберг қандай қилиб «Титаник»ни топган? 1999 йили Япон денгизида «Находка» танкери нимага иккига бўлиниб кетган? Бунга туйнуқ пайдо бўлиши оқибатида юзага келган улкан тўлқин зарби сабаб бўлиши мумкин. Якка ҳолда океан бўйлаб сайр қилиб юривчи бу «саёқ»ларни ҳозир фан ўрганмоқда».

«MaxWave» лойиҳаси доирасида кемалар қатновчи Атлантика кенгликларини тадқиқ қилган Европа космик агентлиги маълумотида мувофиқ, сув юзасининг нисбатан кичик қисмида баландлиги 25-30 метр бўлган ўнлаб тўлқинлар кузатишган. Улар ҳар икки кунда бир марта пайдо бўлади. Шу билан биргаликда, сўнгги 20 йил ичида дунё океанида ҳалокати сабаблари ҳалигача аниқланмаган 200 дан ортиқ йирик кемалар сувга фарқ бўлди...

Қора туйнуқлар фазо механикаси қонунлари бўйича худди астероид, комета ва йўлдошлар сингари ҳаракатланади. Демак, уларнинг ҳаракатланиш йўналишини ҳисоблаб чиқиш ва энди қаерда пайдо бўлиши мумкинлигини олдиндан аниқлаш имконияти юзага келмоқда. Эҳтимол, қотил-тўлқинлар тасвирланган космик суратлар қора туйнуқлар траекториясини аниқлаш ва минглаб инсонлар ҳаётини сақлаб қолишга имконият яратиб беради...

«Аргументы и факты» газетаси материаллари асосида Жамшид НИЁЗОВ тайёрлади

Элим деб яшаётган адиб

Инглиз драматурги Кристофер Марлонинг Амир Темурга бағишланган икки йирик драмасы «Ўзининг кўз кўрмаган ва қулоқ эшитмаган зафарлари билан буюк ва қудратли ҳукмдор даражасига етган ҳамда жангларида рақибларига солган даҳшати ва шафқатсизлиги туфайли худонинг ғазаби деб ном олган Амир Темур тарихи» деб эътироф этилган. Худонинг яратилганга ғазаби урушлар алангасининг ёқилишидир, аммо ғазаб ҳам меҳр-шафқат қиёфасида бўлиши мумкин экан. Йўқса нега Худо Европа ва Осиё халоскори бўлган Темурни яратди? Бу ҳақиқатни Пиримқул Қодировнинг «Амир Темур сиймоси» илмий бадиасини ўқиб тушундим.

Йиллар давомида Темурга жаҳонгир ва фотиҳ дея бир томонлама баҳо берилди, жанговар иқтидорини мактаб кўрмаганликка, саводсизликка йўйишди. Аммо донолар айтганидек, «Подшоҳнинг подшоҳлиги жанг қилиш маҳорати билан белгиланган».

Ҳар қандай инсон аввало, ўзини енгмоғи, ғалаба ва мағлубият ҳиссидан устун келмоғи керак. Бундай руҳий-маънавий тайёргарлик инсонни камолотга етаклайди. Бадианинг қон томири Темурнинг инсон сифатида ифодаланишидир. Адиб соҳибқирон ҳаётини қаламга олар экан, гўё ўзининг босиб ўтган тафаккур йўли ҳақида сўзлаётгандек тасаввур уйғотади. Меҳр билан яратилган қаҳрамонда ижодкор-

нинг ўзлиги, муҳаббат ва нафрати яшайди. Бобокалони Ҳасан Жибачи қирқ уруғи пахлавони, улўғмомоси сулув барлос қизи бўлган адиб «Лой жанги»да шомонлар ёмғирида, қон ва балчиқда ивиб юрган Темур қонига қўшилиб оқади. 24 ёшли Темурнинг эрк дея кўзгалган халққа бош бўлиб, Мовароуннахрнинг ички ва ташқи душманларини енгилда кўрсатган мардлигида, озод яшаш иштиёқида «ёшлигида ўзини замонанинг ўғай фарзандидай ўксик сезган» адиб ушалмаган орзуларини кўрди.

Адиб қаламига мансуб асарларнинг мавзу кўламини иккига бўлиш мумкин. Дастлабки босқич: ўзбек халқи озодлиги йўлида ёзилган асарлар («Эрк», «Қадрим» қиссалари, «Уч илди», «Қора кўзлар» романлари). Иккинчи босқич: умуминсоний эрка таянган асарлар яратилиши даври («Юлдузли тунлар», «Авлодлар довои», «Амир Темур сиймоси»).

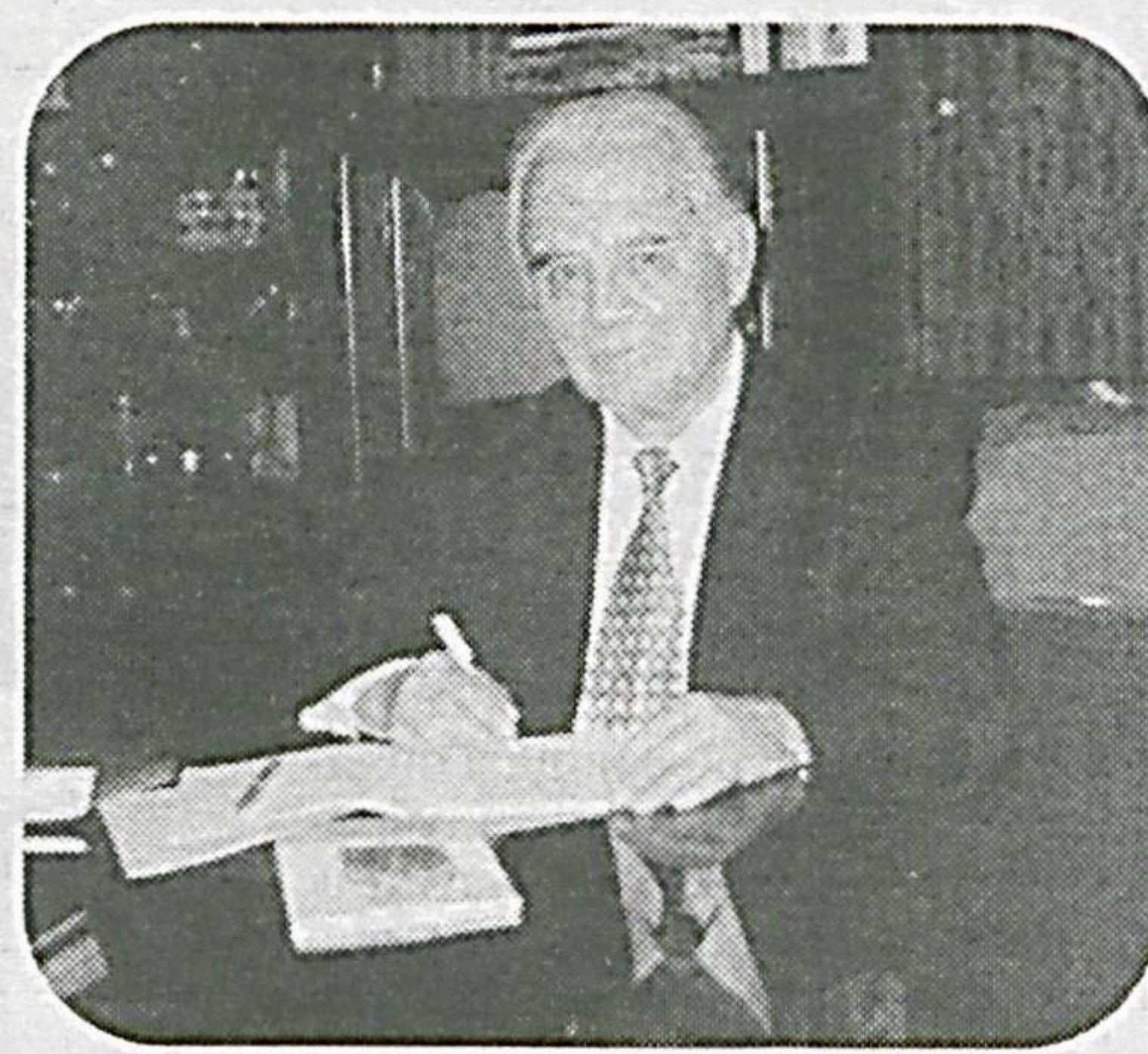
Ўз ҳақиқати билан адабиётда яшаётган адиб бадида жуда катта илмий салоҳиятга эга муаррих қиёфасида гавдаланади. Асарда 45 та илмий ва бадиий манбадан далил келтирилган. Бир вақтнинг ўзида «Темур тузуклари», Шомий «Зафарнома»си ҳамда Яздий «Зафарнома»си параллел таҳлил қилинган. Илмий ҳақиқат «Тузуклар» заминидан ўсиб чиққан. Асардаги драматик воқеалар вазминлик билан қисқа, равон ва таъсирчан ифодалан-

ган. Энг муҳими, улар гоят табиий. Пиримқул Қодиров шахсидаги сабрлилик, вазминлик, энг чигал вазиятларга ҳам олим, ҳам ижодкор нигоҳи билан қарай олиш салоҳияти «Тузуклар» ифода услубига жуда яқин.

Шарқ халқларининг географик жойлашуви, урф-одати, дини, хусусан, мўғул шомонларининг «Лой жанги»даги қатнашуви, Чингизхоннинг «қорни тўқ този яхши ов қилмайди, қорни оч бўлса жон-жаҳди билан ўлжага ташланади» шиоридан фарқли равишда, ислом аҳкомлари ва адолат йўлида Темурнинг «ўз аскарларини овчи итлар эмас, ўзи каби инсон фарзандлари» деб билиши ва жангга солиши шарқона иморат тарҳидек аниқ чизиб берилиши адибнинг зукко шарқшунослигини кўрсатади.

Ўз келиб чиқилини Исо пайғамбардек илоҳий нурга ва оналари Аланкувани Биби Марямга менгзаган мўғулларнинг асли туркий некуз, кўнгирот қабиласига мансублигини этнограф олим сифатида очиб берган.

Буюк саркарданинг Яздий «Зафарнома»сига кўра турли хатар ва тўполонларда хасталанган завжаси Ўлжой Туркон оға вафотидан «...Бағоят андухгун ва паришон бўлиши, кўзлари дарё киби бўлиб гавҳар (яъни кўз ёши) соча бошлаши»да, бир кўлига кафан, бир кўлига шамшир олиб келган Зиндашмни кечиришида урушга бўлган буюк нафрат, ғазаб акс этади. Ўтган

асрда халқимиз бошидан кечирган истибдод кунлари-ю, ўз аждодларидан орланишга мажбур қиладиган миллатчилик урушларига бўлган ижодкор нафрати Темур нафратига қўшилиб кетади.

Асар катта ижодий куч, улкан тажриба билан ёзилганки, тарихий манбалар бадиият чигиринидан ўтказилган. Темурнинг адолатли сиёсати бугунги кун кишига йўриқномадек ҳавола этилади.

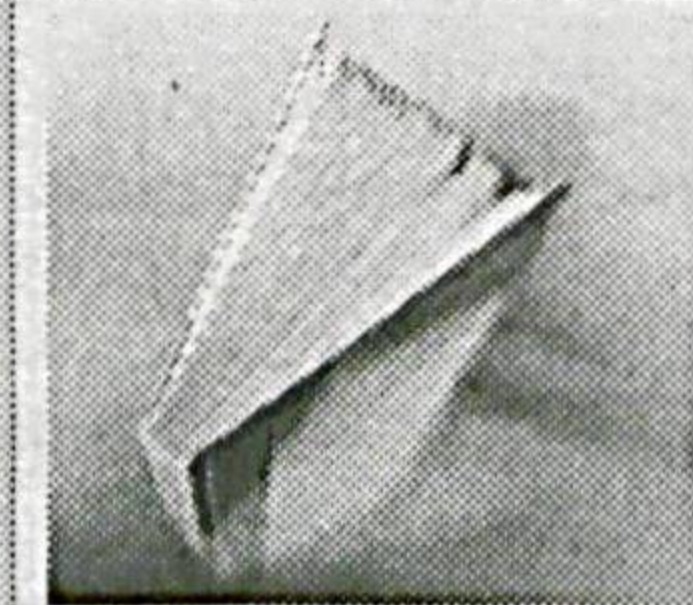
Устоз мунаққид Озод Шарафиддиннинг шундай формуласи бор: «Ўтмиш юки елкада бўлмайди, ўтмиш юки одамлар юрагига уя қурган, онгини эгаллаган бўлади». Миллатнинг юкини юраги ва онгидан кўтариб юрган устоз Пиримқул Қодиров ўзбекнинг буюк адиби ва мамлакатимизнинг фидойи фуқаросидир.

Шаҳноза НАЗАРХОНОВА,
ЎЗМУ талабаси

Тошкентнинг 2200 йиллиги муносабати билан

Дарҳақиқат, элимиз суйган ёзувчи Пиримқул Қодиров асарлари барча даврларда ҳам бирдай севиб мутолаа қилинади. Боиси бу асарларда эл қайғуси ўз инъикосини топган. Бундай асарлар эса эскирмайди.

Шу боис бетакрор адибнинг «Олмос камар» романидан ретро парчани эътиборингизга ҳавола қилмоқдамиз. Асар завқи сизни яна бир бор чирмаб келса, ажаб эмас.

Вазира ташвишга ботган хомуш қиёфа билан сув бўйидан бориб, тўрт қаватли шинамгина бинонинг эшигини очди. Кираверишда кичкина столчаси устига телефон қўйилган қоровул чол ўтирган эди. У Вазирани таниб жилмайди:

— Вазира Бадаловна, Москваларга яхши бориб келдингизми? — деб сўрашди. Вестибюлда учраган йигит-қизлар, зинапойда дуч келган эркак-аёллар ҳам Вазирани яхши билишарди. Вазира уларнинг баъзилари билан қўл бериб кўришар, баъзиларига узокдан панжаларини силкитиб саломлашар, баъзиларига бош ирғар ва бир-икки оғиз яхши сўзини айтиб ўтарди.

Эшикларига «Йўллар группаси», «Кўприклар группаси» деб ёзиб қўйилган хоналар ҳам яқиндан таниш. Узун йўлақлардан ўтиб бораётган Вазира деворларга осилган янги лойиҳаларга кўз югуртирди.

Келажакда Бўржар бўйига қуриладиган Ҳайвонот боғининг рангдор схемаси турибди. Ундан нарига «Бахт уйи» деб аталадиган никоҳ қасрининг конкурсга келган уч хил вариант осиб қўйилган. Авторларнинг имзоси йўқ, конкурс ёпиқ. Лекин лойиҳалардан бирининг юқориги четига қалдирғочнинг расми чизиб қўйилган. Демак, авторининг яширин имзоси «Қалдирғоч». Ундан нарига осилган лойиҳанинг пастиди олтин калитнинг расми бор. Демак, бу лойиҳани чизган одамнинг махфий имзоси — «Олтин калит».

Имзолар ҳам ғалати бир

тасвир шаклида қўйиладиган гўзаллик олами Вазиранинг таъбини оча бошлади. Ҳамкасбларининг илиқ муомалалари бунинг устига қўшилиб, кўнгилсиз ўйларни ҳаёлидан узоқлаштирди.

Бугунги Тошкентга кўрк бериб турган Ленин музейи, «Ўзбекистон» меҳмонхонаси, «Мовий гумбазлар» кафеси ҳам бир вақтлар фақат қоғозда бор эди. Вазира уларнинг илк лойиҳалари мана шу деворларда осиглиқ турганини

диган қасрнинг пўлат ва бетондан ишланган мустаҳкам деворини тикламоқдалар.

Вазиранинг севган касби бўлмиш архитектура доим келажакка интиладиган, ҳаётда орқада эмас, балки олдинда юрадиган ижод соҳаси эканлигини унинг завқини келтиради. Баъзи рассомлар ҳаётда бор нарсани тасвирий санъатга олиб кирганлари билан фахрланиб юрадилар. Архитекторлар эса ўз ижод медаларини қоғоздан ҳаётга олиб

Бир вақтлар у Мирзачўл совхозларида қуриладиган уч ва тўрт қаватли янги турар-жойларнинг лойиҳасини чизар эди. Бу лойиҳаларнинг баъзиси тасдиқдан ўтиб, амалга ошган ҳам эди. Лекин чўл шароитида одамлар кўп қаватли турар-жойлардан кўра бир қаватли, ҳовили уй-жойларни афзал кўришларини матбуотда ҳам ёзиб чиқишди. Кўп қаватли биноларда шаҳардаги қулайликлар бўлмаса туриш қийинлигини, деҳқонлар, айниқса, сигир-бузоқларини боқишда ноқулайлик сезишини, Вазира ҳам Мирзачўлга борганда кўрди-ю, аввалги лойиҳаларидан кўнгли совиди. Анча вақт бошқармада ташкилий ишларни қилиб юрди. Кейин метро интерьерларини лойиҳалаш бошлангач, Вазира шу ишга қизиқиб

тафсил ёзилган. Бу таклифлар асосида лойиҳа ишлари олиб бориш Баҳромовнинг бўлимига топширилиши илтимос қилинган. Бошқарма бошлиғи масалани ўрганиб, аниқ бир хулосага келишни Вазирага топширган. Вазира бошқа қоғозлар орасидан шуни ажратаб олди, ҳали зехни чарчамаган эрталабки салқинда уни синчиклаб ўқиб бошлади.

Шерзод Бўзсувнинг эгилиб-бурилиб, оқадиган бир жойини тубдан ўзгартириб, сийдай тўғри кетган янги ўзанга солишни мўлжалламоқда эди. Унинг таклифига биноан, метронинг мана шу ердан ўтадиган трассаси очик усул билан қурилиши керак эди. Яъни, зўр экскаваторлар ернинг юзасини очиб, метро трассасига зарур бўлган чуқурликдаги ер ости йўлини қазизи керак эди. Очик усулда қурилган трасса ер остидан туннель қазиб ўтганга нисбатан икки баробар арзон тушарди. Шерзоднинг хомчўтига биноан, унинг лойиҳаси ярим миллион сўмдан ортиқроқ маблағни тежаб қолиш имконини берарди.

Вазира саҳифанинг шу жойини яшил сиёҳли ручка билан икки марта чизиб қўйди.

Метро трассаси очик усулда қурилиб бўлгандан кейин унинг устидан Бўзсувнинг янги ўзани ўтказилиши керак эди. Ўзандан сув сирқиб ўтмаслиги учун, унинг таги ва икки қирғоғи қалин бетон билан қопланади. Сув ерга мутлақо шимилиб кетмаслиги керак — бундан метрочилар қанчалик манфаатдор бўлса, ирригаторлар ҳам шунчалик манфаатдор эканини Шерзод махсус таъкидлаб ёзган эди. Чунки Бўзсувдан жуда кўп экинзорлар, пахта далалари сув ичади. Ҳозир сув жуда танқис бўлиб кетяпти, одамлар унинг ҳар бир литрини ҳисобга олиб, тежаб-тергаб сарфляпти.

(Давоми бор)

ОЛМОС КАМАР

(романдан парча)

кўрган, муҳокамаларига қатнашган эди. Фақат улар эмас, осмонга бўй чўзган Матбуот уйи ҳам, йигирма қаватли маъмурий бино ҳам, Тошкент циркининг ғалати иморати ҳам ҳаётга мана шу ердан йўлланма олган. Бугун улар ҳали қуриб битирилган эмас, лекин яна бир-икки йилдан сўнг ҳаммаси ишга тушади. Илк лойиҳалари эса бундан бир неча йил олдин чизилиб, муҳокама ва тасдиқлардан қандай ўтгани Вазиранинг кўз олдида турибди. У шу кунларда Москваларга олиб бориб кўрсатиб келган метро станцияларининг мармар ва гранит безаклари ҳам бугун фақат қоғозда бор, холос. Лекин ҳозир шу қоғоздаги лойиҳага қараб, Бўстонлиқ сангтарошлари мармар ва гранит йўнмоқдалар. Метро қурувчилари ер остида бўла-

кирадилар. Яъни, аввал фақат архитекторнинг қалбиди туғилган, сўнг қоғоз юзида пайдо бўлган бино меъморлик устaxonасидан чиқади-да, шаҳарнинг кўзга кўринарли бир жойида қад кўтаради. Демак, ҳаётда туғилган асар ахийри бориб моддий мавжудотга айланади. Меъмор бу билан икки баробар ортиқ фахрланса арзаймайдими?

Шундай ўйлар билан кўнгли тобора кўтарилиб бораётган Вазира ўзи ишлайдиган икки хонали бўлимга кирди. Унинг иш столи ички хонанинг тўрида. Стол ортидаги деворга ер остида қуриладиган мармар қасрнинг айрим кўринишлари осиб қўйилган.

Қатор турган саккиз қиррали мармар устунлар лойиҳасини Вазиранинг ўзи чизган.

қолди. Мана ҳозир у бошқармадаги бўлимлардан бирининг бошлиғи. Унинг столи устида бошқарма бошлиғининг резолюцияси қўйилган ҳар хил қоғозлар турибди. Рангдор бланкаларга шаҳарнинг хилма-хил ташкилотларидан тушган илтимосномалар, таклиф ва мурожаатлар ёзилган. Уларнинг четларида бошқарма бошлиғининг «Ўртоқ В. Аъзамов! Кўриб чиқиб, фикр айтинг» ёки «Ўртоқ В. Аъзамов! Ҳал қилсин» деган резолюциялари бор эди. Вазира — бошқарманинг энг ишонган мутахассисларидан эканлиги шу резолюциялардан ҳам билиниб турганга ўхшарди.

Чиройли бланкалардан бири Шерзод Баҳромов ишлайдиган лойиҳа ташкилотидан эди. Унда метро туннелини Бўзсувнинг тагидан қандай ўтказишга оид таклифлар ба-

Биз жисмоний тарбия ва спортнинг аҳамиятини ҳар бир кишига етказишимиз, уни омма орасида кенг ташвиқ қилишимиз лозим.

Ишлаб чиқариш гимнастики ҳақида гап кетганда таъкидлаш жоизки, гимнастик машқлар барча мускулларнинг ривожланиши ва чиникишига ёрдам беради, қоматга кўрк, ҳаракатларга нафислик бағишлайди. Гимнастик машқларни бажармай туриб, спортнинг ҳеч бир турини мустаҳкам эгаллаб бўлмайди. Яъни мушак тизими ва суяк-бўғим аппарати гимнастика (эгиловчанлик, қайишқоқлик машқлари) гина мустаҳкамлайди.

Жисмоний машқлар доимий бажариб турилганда, машғулотлар тўғри ўтказилгандагина соғлиқни мустаҳкамлашга, ҳаракатланиш аппаратининг ривожланишига ёрдам беради.

Инсоният тарихига назар ташласак, табиблик, узоқ умр кўриш сирларини ўрганиш билан шуғулланган олимлар одам соғлиғини сақлашда жисмоний ҳаракат ҳамда бадантарбиянинг ўрнини алоҳида таъкидлаган.

Инсон саломатлигининг негизи спорт, жисмоний тар-

биядир. Республикамиз аҳолисининг асосий қисми қишлоқларда яшайди. Фахр билан айтишимиз мумкин, не-не халқаро мусобақалар ғолиблари, чемпионлар қишлоқ мактабларидан етишиб чиққан. Полвонлик, спортга иштиёқ халқимизнинг қонида бор.

Мана, оддий бир мисол. Қишлоқларда бўладиган тўйларда кураш тушилади. Икки бола курашса, йиқилгани алам билан кучли бўлишга, машқ қилишга, бор кучини тўплашга интилади. Унинг мақсади битта — кучли бўлиш. Аслида, бу болалардаги ор, номус, шаън учун интилиш туйғусининг учкуни. Бу учқун фа-

қат ўз ори учун эмас, миллат, ватан шаънини ҳимоялаш туйғуларига айланиши мумкин.

Тиббиётчилар бонг уриб айтаяпти: «инфаркт ёшармоқда». Ҳақиқатан ҳам ёш йигит-қизлар, ҳатто спортчилар бу касалга дучор бўлаяпти. Чунки биз кам жисмоний ҳаракат қилишга одатланиб қолаяпмиз. Кўп қаватли уйда яшовчилар ҳеч қачон 10 та зинага пиёда чиқмайди. Шунинг учун улар гиподинамия — кам ҳаракатлилик туйғули турли касалликка чалинишади.

Бунинг олдини олиш учун кўп қаватли уйларда яшовчилар биринчи куни 3-қаватга, кейин аста-секин ошириб,

пиёда кўтарилиш ва тушишга одатланишса, бўғинга туз йиғилиши, юрак, остеохондроз, боддан фориг бўлишади.

Спорт тарихида шундай фактлар қайд этилганки, инфаркт ёки инфарктга мойилиги бор (ортиқча вазнли) беморлар фақат жисмоний машқлар орқали тузалиб кетган.

Спорт орқали биз жисмонан соғлом, маънан баркамолликка эришамиз.

Саломатлик, аслида, одамнинг омонат бойлиги, уни асраш учун умр бўйи курашиш керак. Шу ўринда бир тақлимим бор.

Иш жойларида, аynиқса, аёллар меҳнат қиладиган кор-

хоналарда эрталабки, тушки беш дақиқалик меҳнат гимнастики машғулотларини ташкил қилиш керак. Тадқиқотларда ўша беш дақиқалик жисмоний машқлар ишлаб чиқаришда катта самара бериши исботланган. Ақлий меҳнат билан шуғулланувчилар учун ҳам махсус соғломлаштирувчи машқлар мажмуаси ишлаб чиқилган.

Табобат илмининг буюк намояндаларидан бири Абу Али ибн Сино ўз даврида бадантарбия билан саломатликни мустаҳкамлаш, касалликларнинг олдини олиш масаласини кўп марта уқтириб, асарларида ифодалаган. Шунинг учун ибн Сино: «Киши саломатлигида югурмаса, касаллигида, албатта, (табибга) югуради», — деб бежиз айтмаган.

Бадантарбия билан мунтазам шуғулланишнинг фойдаси кўп: у билан мўътадил шуғулланган киши ҳеч бир дори-дармонга муҳтож бўлмайди.

Алишер САЛАЕВ,
Хоразм вилояти алоқа
ходимлари бирлашган
касаба уюшма
қўмитаси спорт
ишлари йўриқчиси

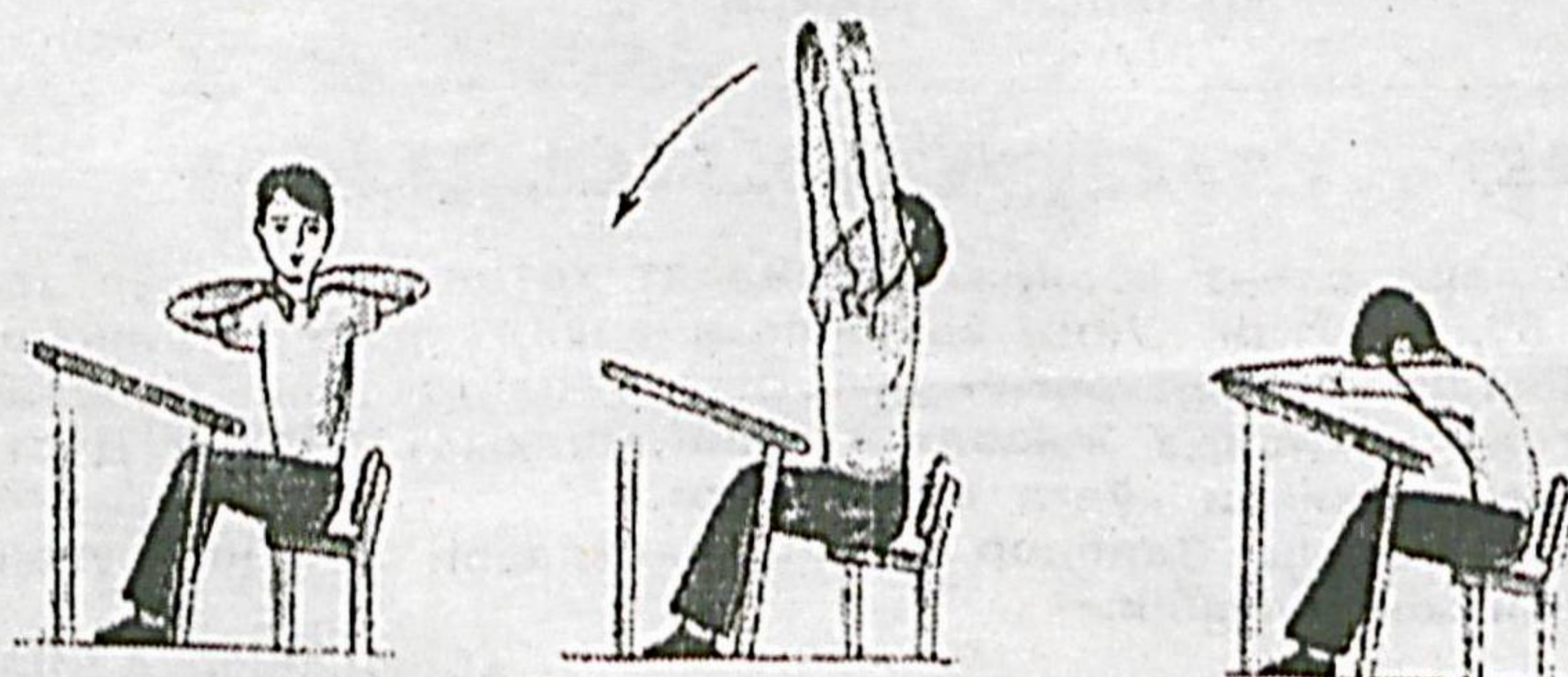
Ишлаб чиқариш гимнастики

Корхона ва муассасаларда ишловчи ходимларга ишлаб чиқариш гимнастики билан шуғулланишлари учун услубий кўрсатмалар

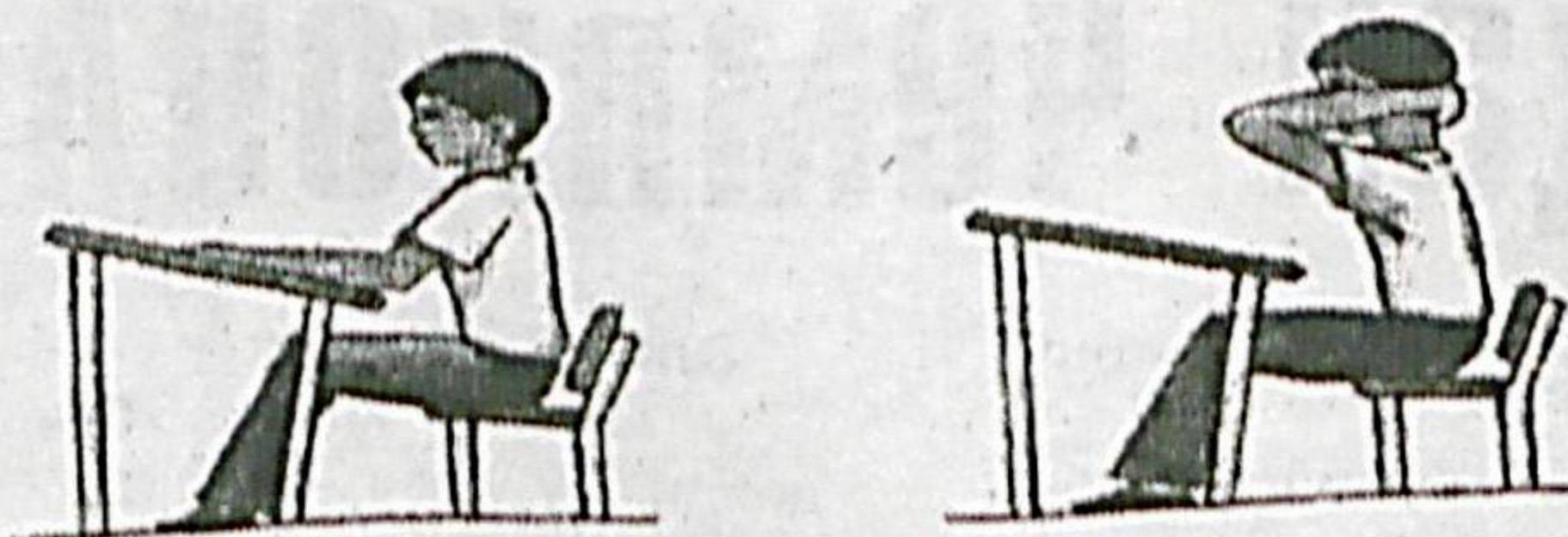
Столда ўтирган ҳолда бажариладиган машқлар

1-расм.

2-расм.

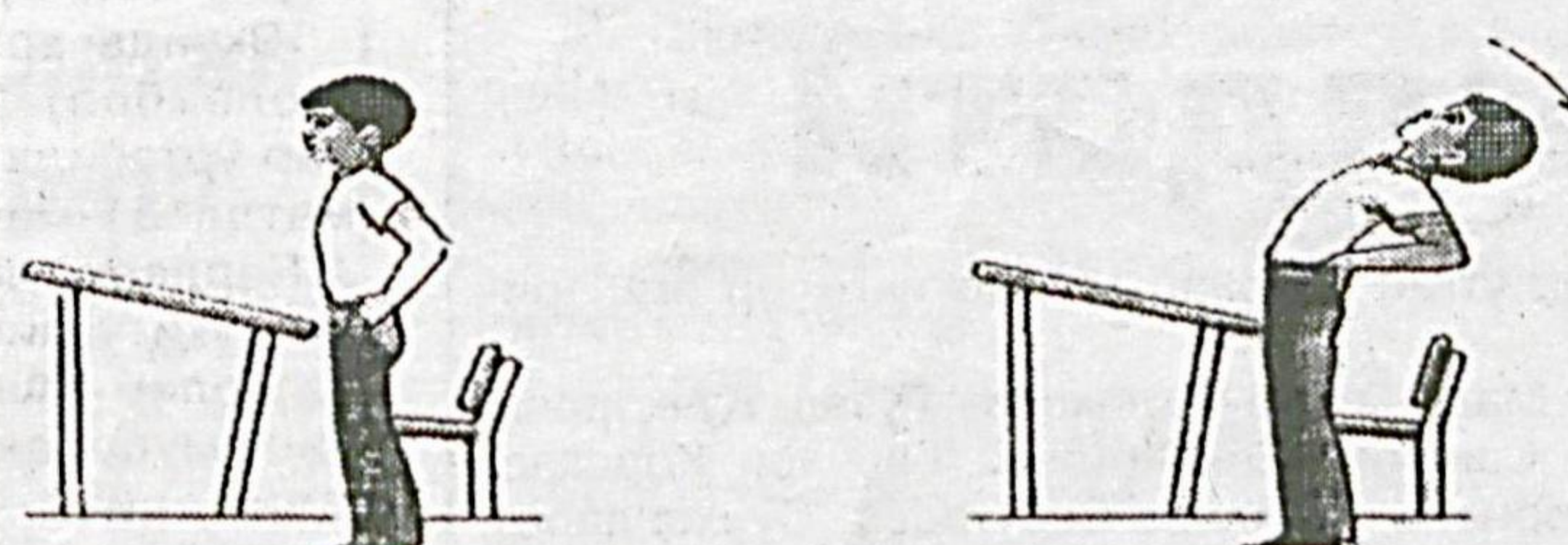

3-расм.

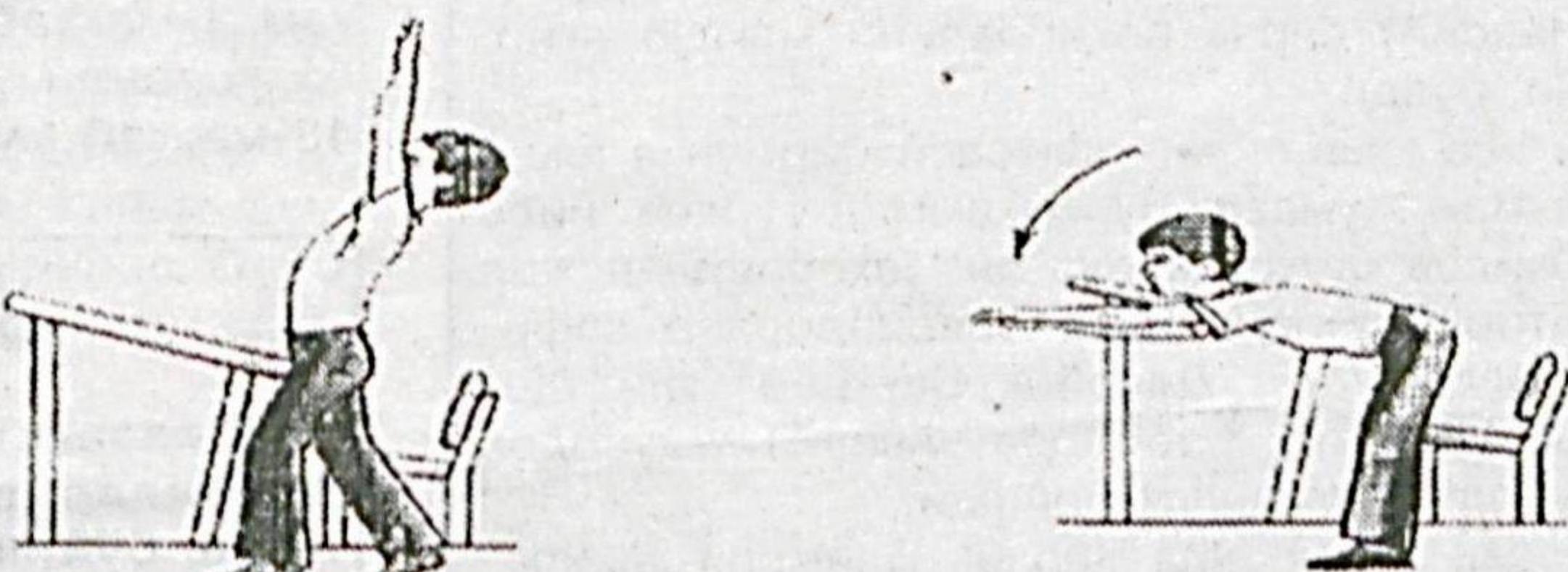

4-расм.

Стол ёнида турган ҳолда бажариладиган машқлар

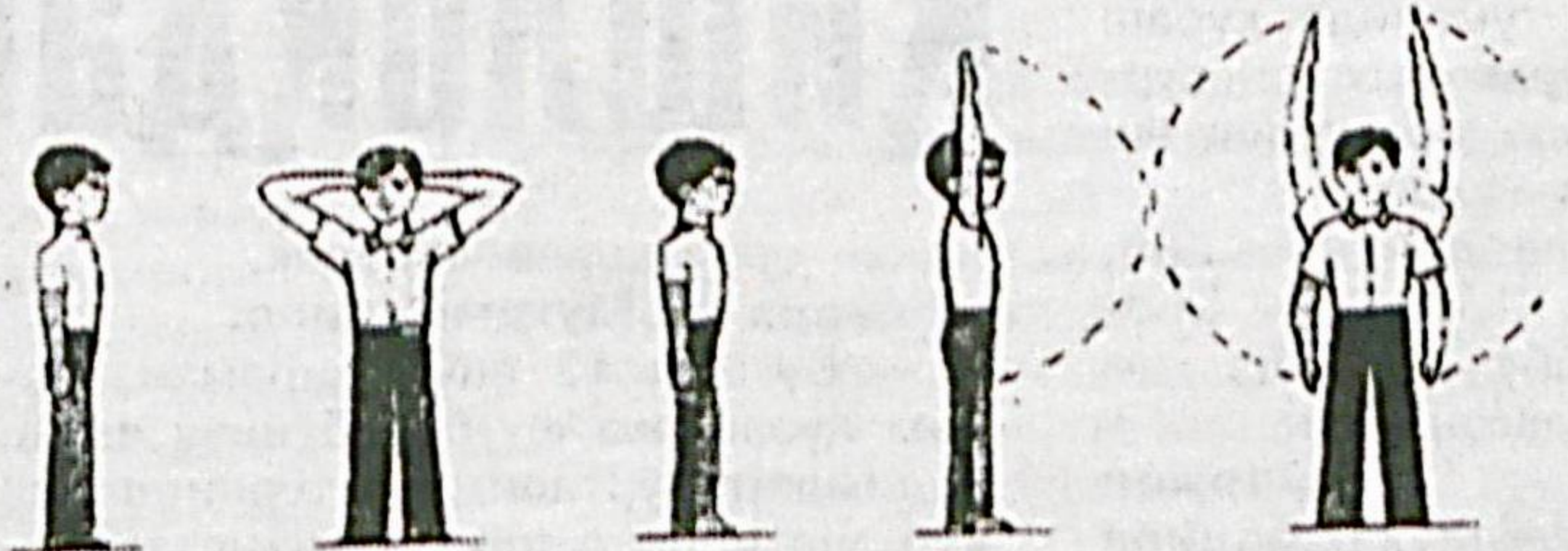
5-расм.

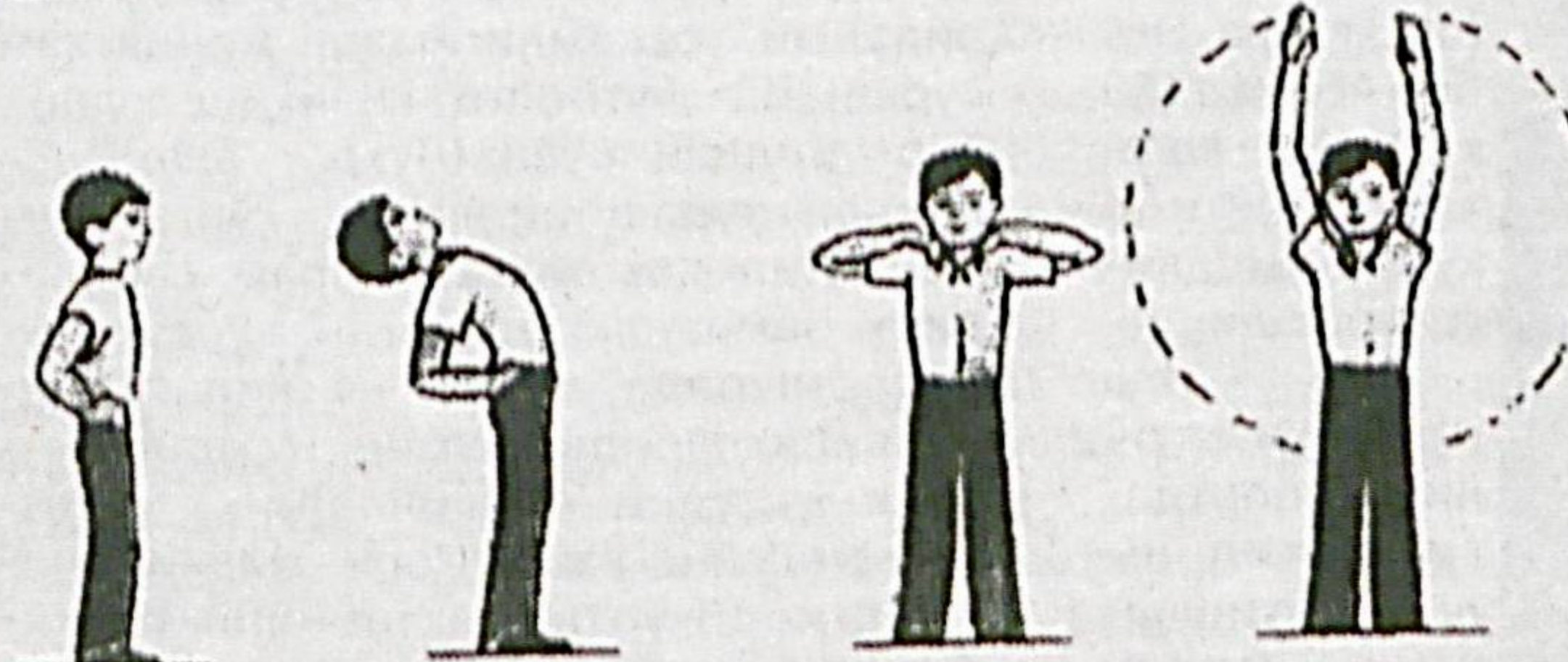
6-расм.

7-расм.

8-расм.

9-расм.

Рашид Акалбоев 1984 йилда пойтахтнинг Учтепа тумани Каттақўни маҳалласида хизматчи оиласида таваллуд топган. 2001 йил Миробод туманидаги спорт коллежини тамомлаган. Олий тоифадаги ҳакам. Кикбоксинг бўйича халқаро тоифадаги спорт устаси.

Ўқувчилик давридаёқ спортнинг кикбоксинг турига меҳр қўйди. Акмал Зокиров мураббийлигида ўз устида тинимсиз ишлади. Кўп ўтмай Ўзбекистон чемпионатида кетма-кет ғалабаларни қўлга киритган Рашид Осиё ва жаҳон чемпионатларида бевосита иштирок этиб, нуфузли совринларга муваффақ бўлди.

У кикбоксинг билан бир қаторда «Тхакян-до» (қўл жангига ўхшаш спорт тури) бўйича икки йил давомида жанглар ўтказиб, қатор нуфузли совринларни қўлга киритди. Бугун у қора белбоғ 2-ДАН соҳиби.

1999-2001 йиллар мобайнида Юнусобод туманидаги 117-мактабда жисмоний тар-

Фидойилар

Спортсеварлар маскани

бия ўқитувчиси сифатида фаолият кўрсатди. Шу даврда шогирдларини кикбоксинг сир-асорларидан воқиф этиб, уларнинг турли мусобақаларда иштирок этишларига замин яратди. 2003 йил Туризм касб-хунари коллежида меҳнат фаолиятини давом эттириб, Осиё ва жаҳон чемпионлари сафининг ортишига муносиб ҳисса қўшди.

2006 йилда эса «БАРС» спорт клубига асос солди. Унга қадар эса шуғулланувчилар «Мега спорт» клуби номидан мусобақаларда иштирок этиб келишарди. Айниқса, болаларни спортга жалб қилиш йўлида маҳалла фуқаролари йиғинлари раислари билан ҳамкорликни йўлга қўйганлиги диққатга сазовордир. Айни пайтда клубнинг 40 дан зиёд филиалида 4000 мингга яқин ёшлар машғулотларда қатнашиб, ўз маҳоратларини оширишмоқда. 2008 йил клубнинг хизмат тarmoқлари ҳам кенгайди. Бу ерда нафақат кикбоксинг, балки аёллар севиб шуғилланадиган спорт турлари бўйича ҳам

секциялар ишга туширилди. Бундан ташқари, қўшимча спорт жиҳозлари харид қилинди. Эндиликда спортчилар клуб рамзи туширилган махсус спорт кийимда рингга кўтарилади.

Клубда кам таъминланган, кўп фарзандли ва боқувчисини йўқотган болалар учун машғулотлар бепул. Яқинда клубнинг янги мажмуасини очилиш маросими бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон кикбоксинг федерацияси, Шарқ яққаурашлари ва жанг санъати маркази раҳбарлари, фахрий устозлар, ОАВ ходимлари ва «Чинор» маҳалласи фуқаролари иштирок этишди.

«Барс» РС (Рашид-Суннат) спорт мажмуасида кадрлар масаласи энг муҳим саналади. Ҳозирги кунда бу ерда 40 нафардан зиёд малакали мураббий фаолият юритмоқда. Бундан ташқари, клуб ҳуқуқшуноси ва болалар психологи ҳамда йўриқчилар ишга жалб қилинган.

Нарзулла МАХАМОВ
«Ishonch» мухбири

Касаба уюшма тадбирлари Спорт билан ҳамнафас

Қурилиш ва қурилиш ашёлари саноати ходимлари касабаси уюшмаси Марказий кенгашининг ташаббуси билан Арсиф қишлоғида водий вилоятлари ҳудудий спартакиадаси бўлиб ўтди.

Спортнинг стол тенниси бўйича баҳслашувида фарғоналик М.Хусанов, аёллар ўртасида андижонлик Т.Эсонованинг қўли баланд келди. Шахмат бўйича биринчи ўрин андижонлик Б.Қосимовга насиб этган бўлса, аёллар ўртасида фарғоналик Н.Насриддинова ҳамда С.Дадажоннова барча ўйинларда ғолиб чиқишди. Умумжамоа ҳисобида фарғоналик спортсеварлар 1-ўринни эгалладилар.

А.БАХРОМОВ,
тармоқ касаба уюшмаси
МК Фарғона вилоят
вакиллиги етакчи
мутахассиси

Қарши шаҳрида эса Қашқадарё, Бухоро, Навоий, Самарқанд ва Сурхондарё вилоятлари жамоалари ўзаро мусобақалашди.

Мини футбол баҳсида Сурхондарё жамоаси биринчи, бухороликлар иккинчи, навоийлик спортсеварлар учинчи ўринни эгаллади. Тош кўтаришда Сурхон воҳаси вакили Ф.Хайдаровга тенг келадиган рақиб топилмади.

Қизиқарли ўтган арқон тортиш баҳсида Қашқадарё жамоаси биринчи ўринни эгаллади. Шахмат беллашувларида навоийликлар фаоллик кўрсатди. О.Каримова, Р. Ражабов барча рақибларни мағлуб этди. Шашкачилар ўртасида навоийлик Ш. Ражабова ҳамда бухоролик М.Алиев энг кўп очко жамғарди.

Спартакиада якунида умумжамоа ҳисобида Навоий терма жамоаси биринчи, Сурхондарё ва бухороликлар кейинги ўринларни эгаллади.

Ғолиблар Республика босқичига йўлланма олишди.

А.ТОШПҮЛАТОВ,
тармоқ касаба
уюшмаси МК маданий-
маърифий ва спорт
ишлари бўйича бош
мутахассиси

Кураш

Кураш қон-қонимизга сингиб кетган. Ўғлон борки, курашиб улғаяди.

Яқинда полвонлар юрти Бухоро вилоятининг Олот туманида 1992-1993 йилларда туғилган ўсмирлар ва қизлар ўртасида Ўзбекистон биринчилиги бўлиб ўтди.

Мезбонлар шиддати

18 вазн тоифасида ўтган баҳслар кўплаб иқтидор эгаларини кашф қилди.

Қизлар ўртасида Мадина Жакселикова, Гўзал Қўчқорова, Жулдуз Мустапаева, Сананим Еркинбоева (барчаси Қорақалпоғистон), Феруза Чориева, Шахноза Оқбўтаева (Сурхондарё), Моҳигул Холдорова (Андижон), Юлдуз Эркаева (Хоразм), Севара Жомуродова (Навоий) барча рақибларини мағлуб этиб, республика чемпиони бўлди.

Ўсмирлар баҳсида эса мезбонлар жамоаси бирмунча яхши натижага эришди. Раҳмон Жумаев, Нурмуҳаммад Тўраев. Ғиёс Бобоев, Муҳиддин Очилов шохсупанинг энг юқорисидан жой олган бўлса, бир қатор ёш полвонлар совриндорлар сафидан ўрин эгаллади. Шунингдек, Дийрбек Бахтиёр ўғли (Хоразм), Ҳасан Юсупов, Сарбоз Жабборов, Аваз Тоймуродов (Тошкент шаҳри) ҳам олтин медалга эришди.

Энг оғир +71 кг. вазн тоифасида Чирчиқ Олимпия захиралари коллежининг 1-босқич талабаси Бехзод Нурматовга тенг келадиган топилмади.

Ғолиб ва совриндорлар Ўзбекистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлиги томонидан таъсис этилган диплом ва эсдалик совғалари билан тақдирланди.

Муаллимлар беллашуви

Яқинда Олтинсой туманидаги 1-умумтаълим ўрта мактабда таълим ва фан ходимлари бирлашган касаба уюшма кўмитасининг 18-спартакиадаси бўлиб ўтди. Унда педагог ходимлар спортнинг 10 тури бўйича ўзаро куч синашди.

Волейбол, стол тенниси, арқон тортиш, футбол мусобақалари ҳаяжонли дақиқаларга бой бўлди.

Яқунда эркаклар гуруҳида (волейбол) 17-мактаб, аёллар ўртасида 22-мактаб, шахматда 31-мактаб ўқитувчиси А.Пардаев, аёллардан 4-мактаб ўқитувчиси М.Эшназарова ғолиб бўлди. Арқон тортиш мусобақасида 1-мактаб жамоаси 1-ўринни эгаллаган бўлса, аёллар ўртасида ҳам 1-мактаб жамоаси ғалаба қозонди. Стол теннисиди 45-мактаб муаллими У. Тўра-

ев фахрли 1-ўринни қўлга киритди. Аёллар ўртасида 19-мактаб ўқитувчиси З. Хайитов 1-ўринга муносиб топилди.

— Умумжамоа ҳисобида 1-мактаб жамоаси ғолибликка эришди. Спартакиада байрамона руҳда ўтди. Ҳар бир иштирокчига совғалар улашдик, — дейди Таълим ва фан ходимлари касаба уюшма кўмитаси раиси Мамасобир Шукуров.

Рустам ДАВЛАТ,
«Ishonch» мухбири

Аёллар спартакиадаси

Жиззах Олимпия захиралари спорт коллежида вилоят хотин-қизлари ўртасида V-аёллар спартакиадаси бўлиб ўтди. Унда қатнашган вакиллар спортнинг олти тури бўйича ўзаро баҳслашди. Сузиш, енгил атлетикада пахтакорлик, волейбол стретболда зоминлик, стол теннисиди Жиззах тумани, шахмат бўйича Дўстлик тумани иштирокчилари биринчиликни қўлга киритишди.

Жиззах шаҳри, Янгиобод, Фориш, Зарбдор тумани вакиллари ҳам шохсупанинг иккинчи, учинчи ўринларидан жой олишди.

Абдуманноп АЗИМОВ,
«Ishonch» мухбири

Ёш истеъодлар

Яқинда Чирокчи туманида кураш бўйича Янгибой Жўраев хотира турнири бўлиб ўтди. Унда вилоятнинг ёш полвонлари гиламга чиқди.

Турли мусобақаларда қатнашиб, тажриба ортирган Шухратжон Оролов шогирдлари ушбу турнирда ҳам имкониятни қўлдан чиқармади.

Умаржон Муҳаммадиев (40 кг.) ва Элбек Абдиев (50 кг.) ўз вазн тоифаларида кумуш медалга эришди.

Биз ёш полвонларнинг спортдаги интилишлари, ўқишлари билан қизиқдик, ке-

Қишлоқдан чиққан чемпионлар

лажак орзуларини сўрадик.

Умаржон Муҳаммадиев:

— Бу йил 13 ёшга кираман. Дам Хусан ака футбол бўйича алоқа ходимлари ўртасидаги турнирларда кўп иштирок этади. Шунинг таъсириданми, жажжигимдан менда ҳам кураш ва футболга қизиқиш кучли. Тўрт йилдан буюн Шухрат ака Ороловдан кураш сирларини ўрганаёман. Йил давомида байрам сайлларига бағишлаб ўтадиган кураш мусобақаларида, туман ва вилоят биринчиликларида, «Умид ниҳоллари»нинг ҳудудий босқичларида иштирок этаман. Ўзим Қори Ниёзий номидаги 13-ўрта мактабнинг 6-синфини тугатдим. Спорт билан биргаликда ўқишга ҳам эътиборни сусай-

тирмаймиз. География фани жонудим...

Янгибой Жўраев хотирасига бағишланган турнирда беш нафар курашчини йиқитган бўлсамда, финалда мендан бироз омад юз ўғирди. Баҳсдан кейин устозим хатоларимни айтди. Энди кўпроқ ўз устимда ишлаб, натижаларимни янада яхшилашга ҳаракат қиламан.

Элбек Абдиев:

— Отамни ҳамма «Суюн полвон» дейди. Бу унинг курашга бўлган қизиқишидан, тўйқурашларда эришган ғалабаларидан бўлса керак. У киши ҳозир байрам сайлларида баковуллик қилмоқда.

Юртимизда спортга катта эътибор берилапти. Янги-янгилар спорт мажмуалари, заллар қурилмоқда. Бизнинг «Қаҳрамон» қишлоғимизда ҳам спортга қизиқувчилар сероб. Дўстларим қатори мен ҳам катта майдонларга чиқиш, қишлоғимиз, туман ва вилоятимиз, қолаверса, юртимиз шарафини муносиб ҳимоя қилиш орзуси билан яшайман.

Акмал АБДИЕВ,
«Ishonch» мухбири

Биргина қиз омон қолди

Июн ойининг охирида Хинд океани ўзра парвоз қилаётган Яманнинг «А310-300» самолёти Комор ороллари яқинида ҳалокатга учраган эди. Унинг бортида жами 153 киши жумладан, 142 нафар йўловчи (66 нафари Франция фуқаролари) бўлган. ОАВ хабарларига қараганда, улардан фақат бир киши — ўн тўрт яшар Бакари Бая деган қиз омон қолган.

Ҳозирча 5 кишининг жасади топишган. Қидирув ишларига яманлик қутқарувчилар, шунингдек, Франциянинг иккита ҳарбий кемаси ва бир самолёти жалб қилинган. Улар само-

лётнинг «қора қути»сини топишга муваффақ бўлишди. Ундаги маълумотлар ўрганилгач, ҳалокат сабаблари аён бўлиши кутилмоқда. Дастлабки тахминларга кўра,

мураккаб об-ҳаво шароитида самолёт биринчи уринишда аэропортга қўнолмаган. Иккинчи уриниш эса ҳалокатли бўлган.

Хитой Зимбабвега ёрдам беради

Зимбабве Молия вазирлиги Хитойдан 950 млн. АҚШ доллари миқдорида кредит олиш бўйича келишувга эришди. Бу ҳақда журналистларга Зимбабве бош вазир Morgan Tsvangirai маълум қилди.

Тсвангирай 6 июн куни Фарб давлатларидан молиявий ёрдам ундириш мақсадида АҚШ ва Европа бўйлаб уч ҳафталик сафарга чиққан эди. Аммо улар мамлакатга атиги 500 млн. доллар миқдорида кредит ажратишга рози бўлишди. Зимбабве ҳукуматининг ҳисоб-китобига қараганда эса хароб бўлган инфраструктурани тиклаш, шунингдек, қўшимча иш ўринларини яратиш учун мамлакатга 10 млрд. доллардан кўпроқ маблағ керак. Бу ердаги аҳволни тасаввур қилишингиз учун биргина мисол келтиришнинг ўзи кифоя: у ерда иқтисодий фаол аҳолининг 90 фоизи ишсиз қолган.

Олий суд маъқуллаган тўнтариш

28 июн куни Гондурасда тўнтариш содир бўлди. Мамлакатда президентга қайта сайланиш ҳуқуқини бериш масаласи кўриладиган референдум ўтказилишига оз вақт қолганида ҳарбийлар давлат раҳбари Мануэл Селайяни ҳибсга олиб, Коста-Рикага чиқариб юборишди. Кейинчалик тўнтаришни Гондурас Олий суди ва парламенти ҳам маъқуллади.

30 июн куни ОАВда тарқатилган хабарларга қараганда, БМТ Бош ассамблеясида ушбу масала кўриб чиқилиб, резолюция қабул қилинган. Унга кўра, Мануэл Селайя лавозимига тикланиши керак.

Шунингдек, Европа Иттифоқи, АҚШ, Боливия, Эквадор, Аргентина ва Куба вакиллари ҳам Гондураслик ҳарбийларнинг қилмишини қоралаб чиқишди. Селайянинг ўзи ҳам 2 июл куни ватанига қайтиб, ваколати муддати тугайдиган вақт — 2010 йилгача давлатни бошқариш ниятида эканлигини маълум қилди.

Селайянинг муҳолифлари у ҳокимият тепасига келган 2006 йилдан бошлаб мамлакатда аҳоли турмуш даражаси пасайганлиги, яширин иқтисодий гуллаб-яшнаб, зўравонлик ҳолатлари кучайганлигини айтишарди. Бироқ жаҳон ҳамжамияти ушбу тўнтариш туфайли Гондурасда 1982 йили янги конституция қабул қилиниши билан бошланган демократик институтлар ривожланиши йўққа чиқишидан хавотирланмоқда.

Интернет хабарлари асосида Ҳасан НИШОНОВ тайёрлади

«Respublika Mulk-Auksioni» ДК Бухоро вилоят филиали бошланғич баҳоси ошиб бориши тартибидаги очиқ аукцион савдосига вилоят давлат мулкни бошқариш бошқармасининг 2009 йил 24 июндаги 39а-сонли буйруғи асосида қуйидаги ер майдонлари мерос қилиб қолдирадиган умрбод эгалик қилиш ва фойдаланиш ҳуқуқи чиқарилган.

1. 2009 йил 4 август соат 12.00 да Бухоро тумани, Гала-Осий шаҳри, Мустақиллик кўчаси ҳудудидан уй-жой қуриш учун 400 кв. метрдан иборат 2-сонли ер майдони. **Бошланғич баҳоси — 320 000 сўм.**

Аукцион савдоси Бухоро шаҳри, Ўзбекистон Мустақиллиги кўчаси, 10-уй ДМҚ Бухоро вилояти ҳудудий бошқармаси биносининг 4-қаватида ўтказилади. Ушбу кундаги савдода сотилмай қолган ер майдонининг такрорий аукцион савдоси 2009 йил 11, 18, 25 август, 8, 15, 22, 29 сентябр кунлари соат 12.00 да ўтказилади.

Аукцион савдосида иштирок этиш учун «Закалат пули тўғрисидаги келишув»ни имзолаб, закалат пулини тўлаган харидорлардан аризаларни қабул қилиш савдо бошланишидан 3 (уч) соат олдин, соат 09.00 да тўхтатилади.

2009 йил 4 август соат 14.00 да Олот тумани ҳокимлиги томонидан яқка тартибда уй-жой қуриш учун майдони 400 кв. метрдан иборат бўлган ер майдонлари очиқ аукцион савдосига қўйилади.

2. Олот тумани, «Чандир» ҚФЙ, «Ганчи Чандир» МФЙ ҳудудидан 1, 2, 3, 4-сонли ер майдонлари.

3. Олот тумани, «Чандир» ҚФЙ, «Бўрибек Чандир» МФЙ ҳудудидан 1 та ер майдони.

4. Олот тумани, «Чандир» ҚФЙ, «Хидройли» МФЙ ҳудудидан 1, 2, 3, 4-сонли ер майдонлари.

5. Олот тумани, «Чандир» ҚФЙ, «Бўстон» МФЙ ҳудудидан 1 та ер майдони.

6. Олот тумани, «Сойинқоровул» ҚФЙ ҳудудидан 1, 2, 3, 4-сонли ер майдонлари.

7. Олот тумани, «Чорбоғ» ҚФЙ ҳудудидан 1, 2, 3, 4, 5, 6-сонли ер майдонлари.

8. Олот тумани, «Денов» ҚФЙ, «Пичоқчи» МФЙ ҳудудидан 1, 2-сонли ер майдонлари.

9. Олот тумани, «Денов» ҚФЙ, «Давлатбой» МФЙ ҳудудидан 1, 2, 3, 4-сонли ер майдонлари.

10. Олот тумани, «Талқонсайёт» ҚФЙ, «Буржоқ» МФЙ ҳудудидан 1, 2, 3, 4, 5, 6-сонли ер майдонлари.

11. Олот тумани, «Талқонсайёт» ҚФЙ, «Салокоровул» МФЙ ҳудудидан 1, 2, 3, 4, 5, 6-сонли ер майдонлари.

12. Олот тумани, «Талқонсайёт» ҚФЙ ҳудудидан 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7-сонли ер майдонлари.

13. Олот тумани, «Талқонсайёт» ҚФЙ, «Арабхона» МФЙ ҳудудидан 1, 2, 3, 4, 5, 6-сонли ер майдонлари.

14. Олот тумани, «Пахтакор» ҚФЙ ҳудудидан 1, 2-сонли ер майдонлари.

15. Олот тумани, «Бахористон» ҚФЙ ҳудудидан 1, 2, 3-сонли ер майдонлари.

16. Олот тумани, «Гулистон» ҚФЙ, «Опшоқ» МФЙ ҳудудидан 1, 2, 3, 4, 5, 6-сонли ер майдонлари.

17. Олот тумани, «Гулистон» ҚФЙ, «Дилкор» МФЙ ҳудудидан 1, 2, 3, 4, 5, 6-сонли ер майдонлари.

18. Олот тумани, «Кирлишон» ҚФЙ ҳудудидан 1 та ер майдони.

19. Олот шаҳар, 1-МФЙ ҳудудидан 1, 2, 3, 4, 5, 6-сонли ер майдонлари.

20. Олот шаҳар, 3-МФЙ ҳудудидан 1 та ер майдони.

21. Олот шаҳар, 4-МФЙ ҳудудидан 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10-сонли ер майдонлари.

Ҳар бир ер майдонининг **бошланғич баҳоси — 60 000 сўм.** Аукцион савдоси Олот шаҳри, Олот кўчасида жойлашган Олот тумани ҳокимлиги биносида ўтказилади.

Ушбу кунда сотилмай қолган ер майдонлари 2009 йил 11, 18, 25 август, 8, 15, 22, 29 сентябр кунлари соат 14.00 да аукцион савдоларига мунтазам чиқарилиб борилади. Аукцион савдосида иштирок этиш учун «Закалат пули тўғрисидаги келишув»ни имзолаб, закалат пулини тўлаган харидорлардан аризаларни қабул қилиш савдо бошланишидан 3 (уч) соат олдин соат 11.00 да тўхтатилади.

Аукцион савдоларида қатнашишни истаган шахслар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари шарт:

Белгиланган шаклдаги талабнома. Закалат тўғрисида келишув.

Аукцион савдосида қатнашиш учун юридик шахслардан давлат рўйхатидан ўтказилганлик тўғрисидаги гувоҳнома нусхаси, агар ваколатли шахс қатнашса, ўрнатилган тартибда расмийлаштирилган ишончнома, унинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжат илова қилинган ҳолда.

Жисмоний шахслардан паспорт нусхаси, агар ваколатли шахс қатнашса, ўрнатилган тартибда расмийлаштирилган ишончнома, унинг шахсини тасдиқлайдиган ҳужжат нусхаси илова қилинган ҳолда.

«Respublika Mulk-Auksioni» ДК Бухоро вилоят филиали АТИБ «Ипотека банк» Сардор филиали МФО 00119, СТИР 206761326, 20210000204537599009 ҳисоб рақамига ер майдони бошланғич баҳосининг 50 (эллик) фоиз миқдоридаги закалат пули тўланганлиги ҳақида тўлов ҳужжати асл нусхаси.

Ўтказилган Аукцион савдоси ғолиблари савдо натижалари тўғрисидаги баённома имзоланган кундан бошлаб 20 кун муддат ичида сотувчи билан давлат активи олди-сотди шартномасини имзолаши керак.

Қўшимча маълумотларни қуйидаги манзилдан олишингиз мумкин: 200118, Бухоро шаҳри, Ўзбекистон Мустақиллиги кўчаси, 10-уй, 3-қават. **Телефон:** (8 365) 223-69-62. **Факс:** 770-04-01. Электрон манзил: Bux_RMA_DK@Inbox.ru

Еврозонада илк дефляция

Еврозонада статистика юритиб келинаётган давр мобайнида биринчи марта йиллик дефляция кайд этилди. «Eurostat»нинг дастлабки ҳисоб-китоблари бўйича 2009 йилнинг июн ойи якунларига кўра дефляция йиллик ҳисобда 0,1 фоизга тенг бўлган. Май ойида еврозонада инфляция даражаси 0 фоиз эди.

Жиноятчи адвокат озод этилди

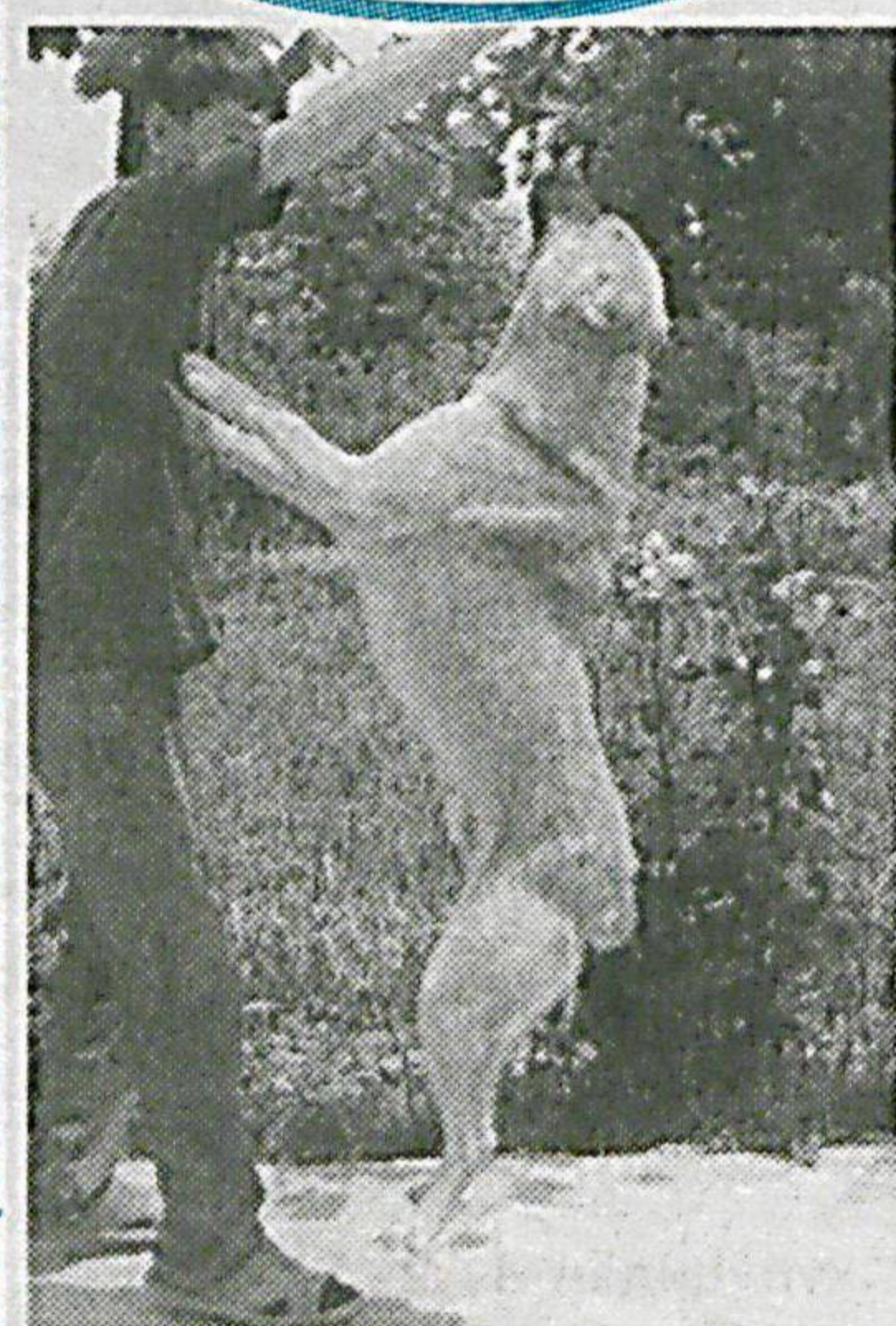
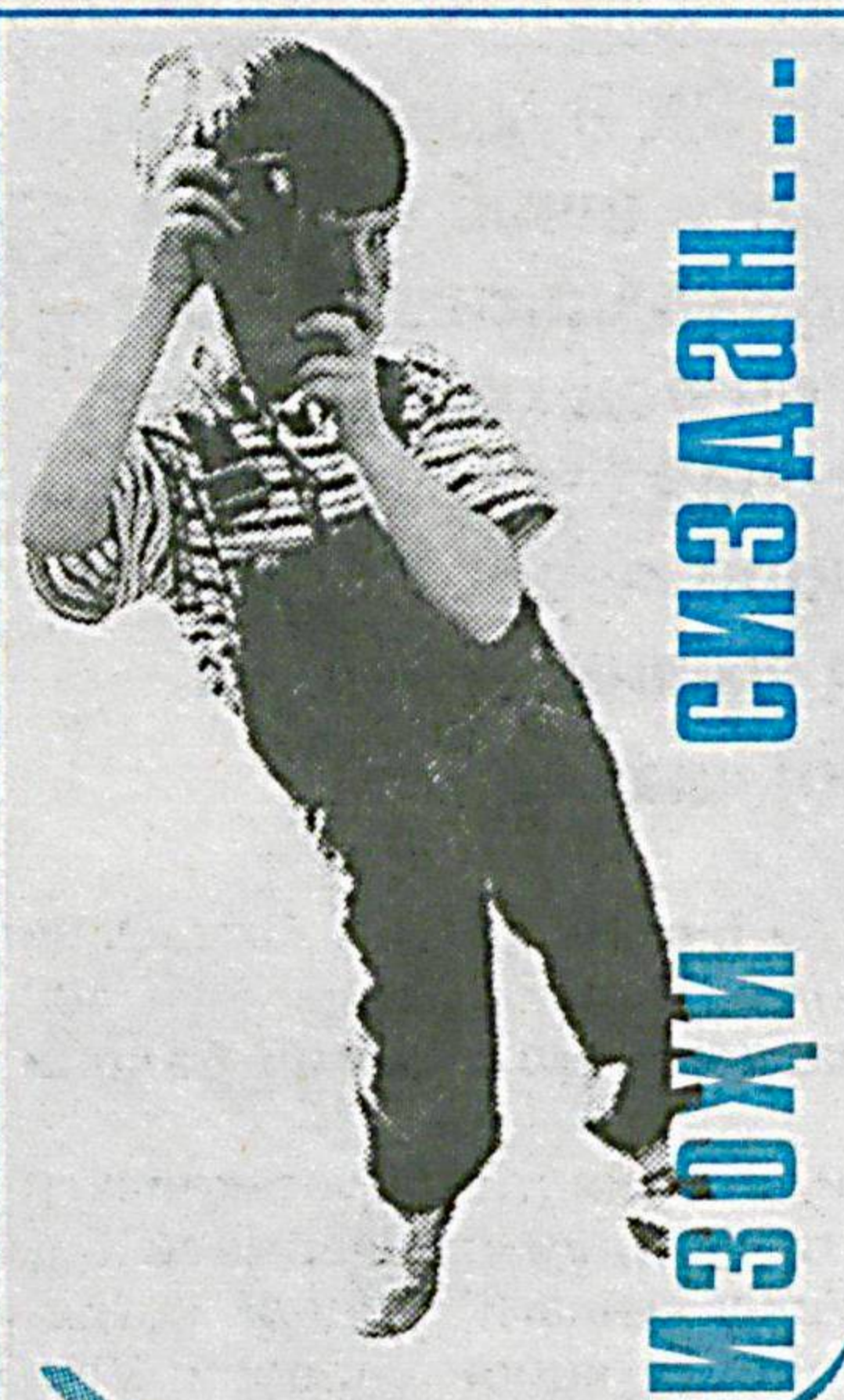
Беларусда ҳужжатларни қалбакилаштириш ва тижорат жосуслигида айбланиб, 2008 йили уч йилга озодликдан маҳрум қилинган америкалик адвокат Эммануил Зелцер президент томонидан авф этилиб, 1 июл куни ватанига жўнаб кетди.

Александр Лукашенко авф этиш ҳақидаги фармонга 30 июн куни, АҚШ конгресси делегацияси аъзолари билан учрашгандан кейин қўл қўйди. Бунгача америкаликларнинг шу ҳақдаги бир нечта илтимосномаси рад қилинган эди. Ҳар икки томон Лукашенконинг мазкур қарори ўртадаги совуқ муносабатларни юмшатишга хизмат қилишидан умидвор.

Эммануил Зелцер Минскда 2008 йил 12 мартда ҳибсга олинган. Бунгача у грузиялик тадбиркор Бадри Патаркацишвилининг ўғай

акаси Жозеф Кейга адвокатлик қилаётган эди. Патаркацишвилидан қолган миллиард долларлик мерос унинг оиласи, Жозеф Кей ва бошқа талабгорлар ўртасида талаш бўлган.

Доим қувноқ юради,
Гарчи унинг думи йўқ.
Суяк беришим билар,
Шу боисдан кўнгли тўқ.

Оёқлари келишган,
У ҳаммага ёқади.
Лекин думи йўқлиги,
Қоматини «чақади».

Асадулло
МИРЗААКБАРОВ,
«Хамкорбанк» ОАТБ
бирлашган касаба
уюшмалари
қўмитасининг раиси

— Қани, дўстим Олапар,
Бир валсга тушайлик.
— Олдин емишни бергин,
Сўнг майли келишайлик.

Эркалатиб кичик дўстимни,
Сийламоқчи эдим сўнгак-ла.
Ифлос этиб тоза устимни,
Мукофотдан қолди хомкалла.

Шухрат ХАЛИЛОВ,
Навоий шахри

Хар куни биз эрталаб
Машгулот ўтказамиз.
Бадантарбияни шундай
Меъёрга етказамиз.

Азизбек НОРОВ,
Карши шахри

Энди навбатдаги суратга
изоҳ топинг-чи?

Зиддиятли муҳитни бошқариш муаммолари

Инсоннинг ҳар доим фаровон яшашга интилиши бежиз эмас. Бундай ҳаракатнинг самарадорлиги кўпинча унинг ўзига, ўзгаларга муносабати, одамлар орасида ўзини тутиш маданиятига боғлиқ.

Тажрибаларнинг кўрсатишича, инсон оила, иш ва йўлда ўз ҳиссиёти, интилиши, мақсадлари билан яшайди. Аммо мақсадга эришиш осон эмас, бу йўлда тўсиқлар учрайди. Тўғрироғи, тўсиқни ўзи ҳосил қилади ва уни енгиб ўтиш учун баъзан агрессив ҳаракатларни амалга оширади. Демак, инсон умрининг кўп қисмини ўз ҳиссиётларидан келиб чиққан ҳаракатлар эвазига юзага келадиган зиддиятларни ҳал қилишга сарфлайди.

Кўпинча жамоада, оилада зиддиятли ҳолатларнинг гувоҳи бўламиз; уларни касаба уюшмаси, фуқаролар йиғини фаоллари ёрдамида ҳал қилишга интиламиз. Шу мақсадда ҳар хил комиссиялар тузамиз, низони жамоа мажлисларида кўриб чиқамиз. Аммо кўп ҳолларда бундай муаммони ҳал қилиш жуда қийин ёки умуман ҳал қилиб бўлмайди деган хулосага келамиз. Машҳур психологларнинг илмий тадқиқоти шуни кўрсатадики, зиддиятнинг ўзига яраша қонунияти бор. Уларни билган ҳолда муаммони тинч йўл билан, ҳиссиётларга берилмасдан, ижобий ҳал қилиш мумкин.

Ушбу мақолалар сериясида биз зиддият қонуниятлари, психологик асослари, келиб чиқиш сабаблари, ривожланиш динамикаси, уни юмшатиш ва ҳал қилиш усуллари ҳамда раҳбарнинг ҳаракатларига эътибор қаратмоқчимиз.

Зиддият атамасига таъриф берган олимларнинг аксарияти инсонлар ўртасидаги му-

носабатларда тушунмовчилик шаклига эга бўлган фикрлар қарама-қаршилиги мавжудлигини таъкидлайди. Зиддиятлар сирли ёки очик бўлиб, асосида келишувнинг йўқлиги ётади. Шунинг учун зиддиятга икки ёки ундан ортиқ томон

ланмайди. Қарама-қаршиликлар инсонлар ўртасидаги меъёрий муносабатлар бузилганда, мақсад йўлида тўсиқ пайдо бўлгандагина юзага чиқа бошлайди. Бунда инсонлар тушунмовчилик асосини қандай бўлмасин енгиб ўтишга мажбур бўлади ва очик зиддият муносабатларига ўтади. Агар зиддиятлар тўғри қарорни қабул қилишга ва муносабатларни ривожлантиришга ёрдам

латсиз дегувчиларнинг бирор предметни ўзаро бўлиб олишда озроқ бўлса-да устунликка эришишга ҳаракат қилиш орқали аниқ натижага етишишга қаратилади. Нореалистик зиддиятнинг мақсади йиғилиб қолган ҳиссиёт, хафагарчилик, қаршилиқни очик айтишдан иборат бўлади. Баъзан бу ҳолат аниқ бир натижага эришишга эмас, балки очик зиддиятли муносабатларнинг асосий мақсадига айланади.

Реалистик зиддият нореалистик зиддиятга айланиши мумкин. Масалан, зиддият предмети унинг иштирокчилари учун жуда кам аҳамиятли бўлса ёки улар зиддиятни ҳал этадиган мақбул қарорни топа олмасалар ҳиссиётнинг кучайишига олиб келувчи нореалистик ҳолат юзага чиқади. Ҳиссиётнинг кучайишига олиб келмаслик учун томонлар йиғилиб қолган, зиддият предметиға боғлиқ ва боғлиқ бўлмаган туйғулардан халос бўлиши зарур.

Нореалистик зиддият ҳар доим дисфункционал бўлади. Уни бошқариш ва йўналтириш жуда мураккаб. Корхоналардаги бундай зиддиятларнинг олдини олишнинг ишончли йўли — муайян психологик муҳитни яратиш, раҳбар ва ходимларнинг психик маданиятини оширишдир.

Зеро, зиддиятнинг бундай бошланғич, умумий типларини билиш оила, корхона, маҳаллада уларнинг олдини олишнинг усулларини ишлаб чиқишга ёрдам беради, натижада, фуқаролик жамиятининг асоси янада мустаҳкамланиши таъминлайди.

Исомиддин
АБДИРАИМОВ,
Амир Темур халқор
жамғармаси раисининг
ўринбосари,
техника фанлари
номзоди

ЗИДДИЯТ

Унинг қандай турлари бор?

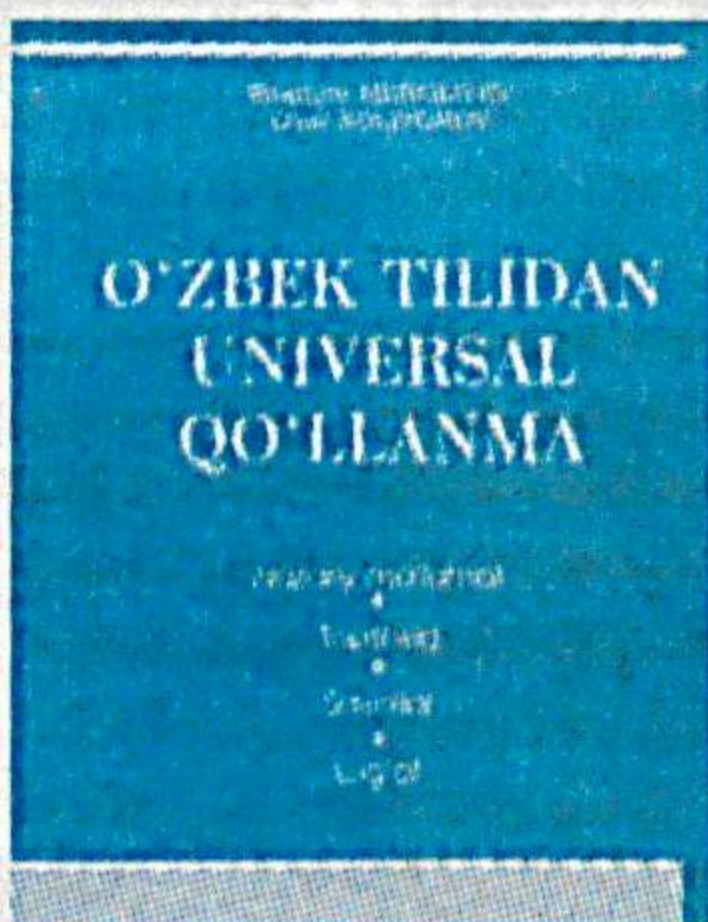
(шахс ёки гуруҳлар) ўртасида келишувчанликнинг йўқлиги деб қараш мумкин.

Келишувнинг йўқлиги турли фикр, қараш, ғоя, нуқтаи назар, қизиқишнинг борлиги билан асосланади. Лекин юқорида таъкидланганидек, ҳар доим аниқ қарама-қаршилиқ зиддият шаклида ифода-

берса, функционал (ёки конструктив) деб аталади. Бунинг тескариси бўлса, дисфункционал (ёки деструктив) деб аталади.

Л.Коузэрнинг таърифиға кўра, зиддият реалистик (аниқ предмети) ва нореалистик турга бўлинади. Реалистик зиддият иштирокчи ёки адо-

Чиройли сўзлашни ўргатувчи китоб

Инсон тил воситасида дунёни англайди. Жамиятнинг тезкор ахборот тизимидан қисқа фурсатда бохабар бўла оладиган, уни қабул қилиш,

кайта ишлаш ва бошқаларга етказиш усулларини пухта ўзлаштирган мутахассисларга ҳар доим эҳтиёж сезилади.

Табиийки, бу тил ҳодисаларини яхши билиш, унинг бой имкониятларидан ўринли фойдаланишни талаб қилади. Шу маънода Бахтиёр Менглиев ва Ўрал Холиёров томонидан нашрга тайёрланган «Ўзбек тилидан универсал қўлланма» («Фан» нашриёти, 2008 й.) китоби барча илм аҳли учун жуда асқотади. Қўлланманинг мазмуний қурилиши тил қоидаларини осон ва қисқа муддатда ўзлаштиришга амалий ёрдам беради. Асар икки муҳим қисмдан — назарий маълумотлар ва лўғатлардан ташкил топган. Назарий қисм 42 та дарс тарзида берилган бўлиб, буларда тилшунослик ва ўзбек тили грамматикасининг асосий қоидаларига оид назарий маълумотлар содда тилда баён қилинган. Эътиборлиси, дарслар турли ёшдаги кишилар учун бирдай тушунарли йўсинда ёзилган. Методик жиҳатдан тил ҳодисаларини тез ва қулай ўрганиш, мавзулар бўйича назорат қила олиш учун етарли имкониятлар яратилган ушбу қўлланма, айниқса, олий

ўқув юртига кирувчиларга ўзбек тили грамматикасини мустақил равишда осон ўзлаштиришда жуда қўл келади. Биринчидан, қўлланмада тилининг барча бўлим ва сатҳлари ҳақида берилган маълумотлар аниқ ва ихчамлиги билан эътиборни тортса, иккинчидан, эгалланган билимларни мустаҳкамлашга қаратилган савол ва топшириқлардан ўзлаштирилган билимларни синаб кўришда фойдаланиш учун жуда қулай. Бундан ташқари, китобда ҳар бир лисоний бирлик, тил ҳодисасини таҳлил қилиш тартиби ва мезонлари аниқ кўрсатиб берилган. Грамматик ҳодисаларни фарқлаш, ўзига хослигини англашда таҳлил ҳар томонлама амалий кўрсатма ва ёрдам беради. Шунга кўра, таҳлил усулларининг берилганлигини қўлланманинг эътиборга молик устувор жиҳати сифатида баҳолаш мумкин. Китобнинг «Дунё тиллари», «Лўғавий ва грамматик маъно», «Бир туркумдан бошқасига сўз кўчириш», «Грамматик маъно ва грамматик шакл», «Нутқ услуби» каби бўлимлари янгича талқин ва аҳамиятлилиги билан алоҳида ажралиб туради.

Китобнинг лўғат қисмида нутқ амалиётида жуда зарур саналган тўққиз турдаги лўғатчалар илова қилинганлиги унинг аҳамиятини янада оширган. Сўзларнинг янги алифбода тўғри ёзилиши имло лўғатида амалдаги тартибларга мувофиқ равишда берилган. Сўз тар-

киби лўғати эса тил бирликларини таркибий қисмларга ажратиш, ҳар қўшимчанинг грамматик маъноси ва сўзларни маъно жиҳатдан ўзаро бириктиришдаги вазифасини очиб беришга хизмат қилади. Қисқача синонимлар, омонимлар, паронимлар, вариантиш сўзлар лўғати, иборалар ва тасвирий сўзлар лўғати она тилимизнинг бой нутқ имкониятларидан ўринли фойдаланиш, зарур сўзни танлай билиш, маънодошлари билан алмаштириш, тўғри қўллаш каби кўникма ва малака ҳосил қилишда катта амалий таъсир кўрсатиши аниқ.

Абдурозик РАФИЕВ,
ЎЗМУ доценти

Ўтганларнинг охираи обод бўлсин!

«Ishonch» ва «Ishonch-Доверие» газеталари тахририятининг жамоаси «Ishonch» газетасининг бош муҳаррир ўринбосари Зайниддин Рихсиевга қайнонаси **МУПАРРАХ** аянинг вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Ўзбекистон агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшмаси Наманган вилоят Поп туман Кенгашининг раиси

Меҳмонжон МИРЗАТИЛЛАЕВнинг вафот этганлиги муносабати билан оила аъзоларига ҳамдардлик билдиради.

Газетанинг навбатдаги сони 3 июл жума куни чиқади.

Ishonch

МУАССИС:
Ўзбекистон
касаба
уюшмалари
Федерацияси

Бош муҳаррир
Абдухалиқ АБДУРАЗЗОҚОВ

Таҳрир хайъати:

Алла Долженкова, Анвар Юнусов, Довуд Мадиев (Бош муҳаррир ўринбосари), Жаҳонгир Шарофбоев (масъул котиб), Маъмура Адилова, Мирзохид Содиқов, Нормамат Аллаёров, Носирхон Акбаров, Ойсулов Нафасова, Пиримқул Қодиров, Соғиндиқ Ниетуллаев, Шамси Эсонбоев

Бизга қўнғироқ қилинг:
Котибият: 256-52-78
Хатлар бўлими: 256-85-43

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 0116-рақам билан рўйхатга олинган.
IBM компьютерида терилди ва сақияланди. Офсет усулида босилди. Бичими А-3.
Ҳажми 4 босма табоқ.

E-mail: mail@ishonch.uz

Бизнинг манзил:
100165, Тошкент шаҳри,
«Бухоро» кўчаси, 24-уй.
Нашр кўрсаткичи: 133; 134

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Газета ҳафтанинг сешанба, пайшанба ва шанба кунлари чиқади.

Муаллифлар фикри тахририят нуқтаи назаридан фарқланishi мумкин. Нашримиздан кўчириб босилганда «Ishonch»-дан олинганлиги кўрсатилиши шарт. Тижорат аҳамиятига молик материаллар (б) белгиси остида чоп этилади.

ISSN 2010-5002

Навбатчи котиб - Ж.Шарофбоев
Навбатчи - А.Абдиев
Мусаххих - С.Шодиева

Саҳифаловчи-дизайнер:
Х.Абдужалилов

Буюртма Г-657 Тиражи: 12206
Босишга топшириш вақти - 21.00
Топширилди - 21.00

Сотувда эркин нархда 2 3 4 5 6 7 8